

**SÁVOLY KÖZSÉG KÖRNYEZETVÉDELMI
PROGRAMJÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA**

2014-2019. ÉV

KÉSZÍTETTE:

BALATONI INTEGRÁCIÓS KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

2014

Tartalom..... Hiba! A könyvjelző nem létezik.

1. Környezeti állapot változások 5

1. 1 Környezeti állapotjellemzők a településen..... 5

1.1.1 Levegőminőségi jellemzők 5

1.1.2 Vízirajzi, vízháztartási jellemzők, felszíni vízminőségi mutatók..... 7

1.1.3 Geográfiai, geológiai jellemzés 9

1.1.4 Élővilág 11

1.1.5 Területhasználatok változása 11

1.1.6 Éghajlatváltozás..... 14

1.2. A települési környezet állapota 19

1.2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások..... 19

Ivóvízellátás arányának/minőségének változása..... 19

Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása..... 20

A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások 21

Hulladékgazdálkodás helyzete..... 21

Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete 22

1.2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások 24

Zajterhelés 25

1.2.3 Épített környezet állapota..... 26

Demográfiai helyzet..... 27

Foglalkoztatási és munkanélküliségi viszonyok..... 28

1.3 A lakosság egészségi állapota és környezeti összefüggések 28

1.4 Természetvédelem..... 32

1.5 Környezetbiztonság..... 33

1.6 Önállóan ható tényezők 34

Sávoly Község Környezetvédelmi Stratégiája 36

1. Stratégiai összefüggések 36

1.1 Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019. stratégiai tervezésének alapelvei

..... 36

1.2 Környezeti jövőkép..... 38

1.3 Általános célok 39

1.4 A stratégiai program és a Balaton törvény összefüggései 40

2. Tematikus célok 42

2.1 A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése 42

2.2 Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás 43

2.3 Környezet és egészség..... 45

2.4 Települési környezetminőség 46

2.5 A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem 53

2.6 Fenntartható terület és földhasználat 54

2.7 Vizeink védelme és „fenntartható” használata 56

2.8 Hulladékgazdálkodás 57

2.9 Környezetbiztonság 59

3. Felelősségi körök	60
Az operatív program felülvizsgálata, aktualizálása.....	61
Gazdálkodó szervezetek feladatai	61
Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok	63
A megvalósítás szereplői.....	71
Melléklet	72

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény IV. fejezetének 46. § (1) b) pontja szerint az önkormányzatoknak illetékességi területükre önálló települési környezetvédelmi programot kell kidolgozniuk, amelyet a képviselő-testületnek/községi közgyűlésnek jóvá kell hagynia. A dokumentáció felülvizsgálatának szabályát a 2008. évi XCI. törvény módosította. A változás értelmében megszűnt a korábbi, kétéves felülvizsgálati kötelezettség, helyette a program készítője által szükségesnek talált, vagy a Nemzeti Környezetvédelmi Program megújítását követő aktualizálás elve lépett életbe.

A Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft. (továbbiakban Kft.) jogelődje 2004-ben készítette el Sávoly község települési környezetvédelmi programját a 2004-2009. közötti időszakra vonatkozóan, amely a településre átfogó cselekvési tervet határozott meg. A program felülvizsgálatára 2009-ban került sor. Majd ezt követően 2014-ben kereste meg Sávoly Község Önkormányzata a Kft-t a környezetvédelmi program újbóli felülvizsgálatával kapcsolatban. A készítő elvállalta a program aktualizálását, egyedi cselekvési terv kidolgozását.

A munka alapvető célja az, hogy a település az aktuális környezeti állapotához illeszkedő cselekvési tervvel rendelkezzen, amely a helyi környezetvédelem megalapozására szolgál.

Ehhez meg kell vizsgálni, hogy milyen természetes és emberi eredetű környezeti változások történtek a program elkészülése óta, és ezek milyen kedvező vagy kedvezőtlen hatásokkal jártak. Majd a település fejlesztési elképzeléseihez, és a környezetvédelmi alapelvekhez igazodóan a szükséges intézkedések meghatározására és ütemezésére van szükség.

A felülvizsgálat záró része az operatív cselekvési terv aktualizálása, amelynek során értékelhetővé válik a településen végzett környezetvédelmi tevékenység, és elkészül az előirányzott intézkedéseket időben ütemező és fontosság szerint jellemző feladatterv.

A felülvizsgálat elkészítése folyamán egyeztetések történtek az önkormányzattal, amelynek során a helyi szakemberek tájékoztatást adtak a környezeti elemekben bekövetkezett lényeges változásokról, illetve felvilágosítást nyújtottak a megvalósult intézkedésekről. Ezek az információk, és a környezetvédelmi program stratégiai fejezetében megfogalmazott elvek szem előtt tartása teszik lehetővé, hogy a program megvalósíthatósága biztosítható legyen.

1. Környezeti állapot változások

1. 1 Környezeti állapotjellemzők a településen

1.1.1 Levegőminőségi jellemzők

Helyhez kötött légszennyező források

A településen levegőminőségi szempontból jelentősebb változás nem történt. A légszennyezőanyag-kibocsátás a közlekedésből (kiépítetlen, burkolatlan utak), a lakossági fűtésből, valamint a helyenként előforduló avar és kerti hulladékok – illegális - égetéséből adódik. A közlekedésből származó légszennyező anyagok a forgalommal arányosan képződnek, ezért a maximális terhelés a nyári idegenforgalmi időszakban (július-augusztus) jelentkezik. A gázfűtésre való átállást követően a lakossági fűtésből származó légszennyezés mértéke is erősen lecsökkent és töredéke a közlekedési emisszióknak. Jelenleg ellentétes folyamatok zajlanak, a magas gázár miatt, a téli fűtési szezonban a gázfűtés helyett, vagy annak kiegészítéseként növekszik a fa és más szilárd energiahordozók használatának aránya. Ennek arányára vonatkozóan nincsenek becslések. Ez a gyakorlat azonban nem tekinthető korszerű megújuló energia használatnak.

Bejelentett légszennyező források

Bejelentés köteles pontforrás a település területén a Darim Termelő és Kereskedelmi Kft. terményszárítója melynek éves kibocsátási adatait sorolja fel az alábbi táblázat.

1.sz. táblázat: Helyhez kötött légszennyező források 2009- 2011. évi kibocsátási adatai

Anyagnév	Éves mennyiség (kg)		
	2009	2010	2011
Szén-dioxid	5 403	5 705	2 745
Szilárd anyag	616	650	314
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	100	106	51
Szén-monoxid	47	50	24

Forrás: <http://okir.kvvm.hu>, 2014

Lakossági fűtés

A fűtéshez használt tüzelőanyagok közül a szén használata során keletkezik a legtöbb fajta és legnagyobb mennyiségű szennyezőanyag. Kedvezőbb hatás érhető el az olajtüzelés alkalmazásával, mivel az olaj kéntartalma, így kén-dioxid kibocsátása kisebb. A koromkibocsátás mellett a magasabb égési hőmérséklet következtében azonban megjelenik a nitrogén-oxid kibocsátás. Kedvező, hogy ezek a tüzelési módok nem jellemzők a településen. A fatüzelés jelentősnek mondható. Jelentősége a nagy mértékben emelkedő lakossági gázárnak köszönhető. A tűzifa égése viszonylag alacsony hőmérsékleten történik, így nitrogén-oxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa igen kevés ként tartalmaz, a kén-dioxid kibocsátás elhanyagolható. Ezzel szemben jelentős a szilárd, nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás. Égéskor elsősorban víz, H₂O (elgőzölögve) és széndioxid, CO₂ keletkezik. A fa égése során bizonyos körülmények között más anyagok is felszabadulnak, széndioxid, ecetsav, fenol, metán, formaldehid, további szénhidrogének, korom, kátrány.

Ennek oka a fából kiszabaduló gázok nem megfelelő elége, mely létrejöhet az alacsony égéshőmérséklet, nedves fa, a teljes égéshez szükséges levegő hiánya, nem megfelelő műszaki állapotú, vagy nem megfelelően működtetett tüzelőkészülék miatt.

A háztartások, középületek körében leginkább a gázfűtés jellemző. A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik.

Megállapítható tehát, hogy a lakossági fűtés az alkalmazott tüzelési módoknak, és a település laza szerkezetének köszönhetően nem okoz jelentős légszennyezési problémát.

Önkormányzati rendelet értelmében (2/2013. (II. 14.)) a kerti hulladékot elsősorban komposztálni kell, égetés kedd, csütörtök és szombati napokon az Országos Tűzvédelmi Szabályzat előírásainak betartásával lehetséges.

Közlekedési emissziók

Sávoly község területén áthalad a 7. sz. főút, valamint a 6811. jelű, Somogysámson - Sávoly összekötő út. Nemzetközi és országos közúti kapcsolatot a 7. sz. főközlekedési út mellett az M7 autópálya teremt. Sávoly belterületétől mintegy 1 km-re, Ny-i irányban csomópont került kialakításra. Ez javítja a település elérhetőségét, és hozzájárul ahhoz, hogy a 7.sz. úton zajló forgalom egy részét a lakott területtől távolabbra haladó M7 autópályára irányul.

A gépjármű forgalom meghatározó környezeti igénybevételt jelent a településen légszennyezési szempontból. A dízelüzemű gépjárműveknek jelentős a részecske-kibocsátásuk, egy nagyságrenddel meghaladja a benzin-motorokét. A részecskék legnagyobb része korom. Jelentős felületük révén hordozóanyagként viselkednek, megkötik az el nem égett szénhidrogéneket. További jelentős szennyező az aeroszol formájú szulfát, amelyért a gázolaj kéntartalma a felelős.

A helyi lakosság tulajdonában lévő személygépkocsik száma kis mértékű csökkenést mutat (2. sz. táblázat). A gépjárművek számának 8,5%-os átlagos csökkenése az átmenő forgalomhoz képest jelentős kibocsátás változást nem okoz. A gépkocsik átlag életkorának csökkenése miatt a járművek fajlagos légszennyezőanyag-kibocsátásai csökkennek, amelyek következtében a szén-monoxid és szén-hidrogén emisszió is jelentősen csökken (a katalizátoroknak köszönhetően). Ezzel szemben a nitrogén-oxidok kibocsátása nő, mert a fajlagos kibocsátás csökkenése sem tudja kompenzálni a forgalom növekedését.

A környezetbarát kerékpáros közlekedés feltételei adottak, azonban kényelmi szempontok, valamint a környezettudatos életmód kis mértékű elterjedtsége miatt csak szabadidős tevékenységként jellemző.

2. sz. táblázat: A személygépkocsik számának alakulása

Személygépkocsik száma az év végén 2007	Személygépkocsik száma az év végén 2012	Változás
141	129	8,5%

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2014

1.1.2 Vízrajzi, vízháztartási jellemzők, felszíni vízminőségi mutatók

A település területe a Zala-Somogyi-határárok és a Marótvölgyi-csatorna vízgyűjtőjén található, amelyek együttes vízgyűjtő területe 356.5 km^2 , befogadjuk a Zala. Sávoly a vízgyűjtő alsó szakaszán fekszik, ahol a vízfolyások esése igen kicsiny. A Marótvölgyi-csatornánál átlagosan 0.3-1.2, a Zala-Somogyi-határároké 0.2-0.4 ezrelék. A vízgyűjtők vízhálózata nem sűrű, mindössze 0.73 illetve 0.56 km/km^2 . A területen a lefolyás sokéves átlagos értéke 2.5 l/s/km^2 –re becsülhető. A vízfolyásokon nincs lefolyást szabályozó létesítmény.

A Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság honlapján elérhető információk alapján a Balaton vízutánpótlásának 45 %-át a vízgyűjtő feléről a Zala folyó szállítja az összes terhelés kb. felét kitevő tápanyaggal, hordalékkal együtt a Keszthelyi-öbölbe (mely a tó felületének mindössze 6,5 %-át, térfogatának 4,3 %-át teszi ki), ami az öböl sajátos áramlási viszonyai miatt nagyrészt ott is marad. Ennek szem előtt tartásával készítette el a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer (rövidített nevén KBVR) koncepciótervét, melynek alap gondolata az volt, hogy a hajdan öbölként, illetve mocsárként létezett Zala-völgy ismételt elárasztásával kialakuló mocsaras-nádas terület a Zalán érkező tápanyagokat feldolgozza. A Balaton lényeges nemzetgazdasági szerepe miatt szükségessé vált átfogó tervek készítése a Balaton vízminőségének javítására. A KBVR építése lényeges eleme a Balaton vízminőség-javítását előíró kormányprogramnak. A Balatont érő szennyezőforrások jelentős hányada diffúz eredetű, vagyis a keletkezés helyén hagyományos módszerekkel nem tartható vissza. A Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer elsődleges célja a Balatont (és különösen a Keszthelyi-öblöt) érő diffúz szennyezések visszatartása és ezáltal a vízminőségromlás lassítása, megállítása. A hajdani mocsárvilág mesterséges rekonstrukciójával elérhető, hogy a Zalával érkező tápanyagokat a különböző növényi szervezetek még a Balatonba jutás előtt felvegyék, és ezáltal csökkentsék a Balaton terhelését. Ez lényegében azt jelenti, hogy a lezajló eutrofizációs folyamatok a Keszthelyi-öböl elé helyeződnek át. Az eredeti mocsárvilágból fennmaradt természetes és az építési munkálatok eredményeként létrejött természetközeli élőhelyek jelentős értéket képviselnek. Ezért az elmúlt években a vízminőségvédelmi funkció kiegészült természetvédelmi célokkal is. A vízminőségvédelmi, természetvédelmi, árvízvédelmi célok és feladatok megfelelő összehangolása csak számos kompromisszum eredményeként lehetséges, és sok időt igényel. A pénzügyi jellemzőkön kívül ez is indokolja, hogy a Kis-Balaton még ma sem a végleges formájában létezik, hogy lényeges feladatainak csak részben tehet eleget. A világon egyedülálló vízvédelmi rendszerrel az eddig a Balatonban - főleg a Keszthelyi-öbölben - lejátszódó folyamatok a Balaton elé, a Zala alsó szakaszán kialakítandó vízvédelmi rendszer területére helyeződnek át. Ez a megoldás a mintegy 200 évvel ezelőtti, természetes állapothoz hasonló viszonyokat állít elő.

A Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer létesítményeinek összehangolt működéséhez, irányításához elengedhetetlenül szükséges adatokat távmérő rendszer biztosítja a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság részére. A távmérő rendszer vízügyi, hidrológiai, hidrometeorológiai és vízminőségi adatok mérését, rögzítését, adatátvitelét valósítja meg. Ezen adatok felhasználásával készül évente a Kis-Balaton vízmérlege. A vízmérleg számítások havi időbontásban készültek, számba vették a törésekbe havonta belépő (befolyó felszíni vizek, csapadék, felszín alatti hozzáfolyás) és kilépő (kifolyó felszíni vizek, párolgás, elszivárgás) vízmennyiségeket, valamint a három törész vízkészlet változásait. A vízmérlegekből a Sávoly község közigazgatási területén átfolyó Marótvölgyi-csatornára vonatkozó vízhozamadatokat összesítését tartalmazza az alábbi táblázat.

3. sz. táblázat: Marótvölgyi-csatorna vízhozama: természetes hozzáfolyás a Kis-Balatonhoz (millió m³)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
január	2,980	1,630	1,950	2,780	1,080	1,630
február	1,350	3,360	1,800	1,860	1,740	2,710
március	2,280	1,750	2,910	1,740	1,190	4,250
április	1,290	0,916	2,230	1,090	0,771	7,030
május	0,476	0,538	2,390	0,607	0,471	1,210
június	0,234	0,565	6,520	0,408	0,131	0,526
július	0,234	0,411	1,170	0,200	0,008	0,114
augusztus	0,142	0,167	2,730	0,302	0,010	0,058
szeptember	0,131	0,179	5,950	0,307	0,020	0,221
október	0,256	0,381	3,450	0,371	0,061	0,288
november	0,420	0,703	4,040	0,469	0,185	1,140
december	1,220	1,490	8,540	1,080	0,673	1,280
Összesen:	11,013	12,09	43,68	11,214	6,34	20,457

Forrás: <http://www.nyuduvizig.hu/>, 2014

A felszíni vizek mennyiségi, minőségi viszonyainak változása

A Balatont és vízgyűjtőjét az utóbbi 15 évben a vízminőségi problémák visszaszorulása mellett a vízmennyiség esetenkénti csökkenése jellemezte.

A Balaton vízminősége – a tavat tápláló vízmennyiség változásaitól függetlenül – 1995. évtől jellemzően jónak és stabilnak mutatkozik. Még a vízhiányos években is gyakorlatilag mindig kiváló, illetve jó volt a Balaton vízminősége.

A felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi viszonyainak változása

A Balaton törvény értelmében a település területe „felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny” kategóriába tartozik. (3. térkép melléklet). A felszíni érzékenység összefügg a felszín alatti vízbázis sérülékenységevel, ami azt jelenti, hogy a felszín alatti víztartó képződményt nem fedi olyan kőzet, illetve a szennyező anyagot át nem eresztő földtani képződmény, amely visszatartaná a terepfelszínről beszivárgó szennyező anyagokat. A sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése komplex feladat, mely megoszlik a hatóság, a tulajdonos (önkormányzat, állam) és az üzemeltető között.

A Sávoly-Délkelet szénhidrogénmező kitermelése 1995-ben indult. A mező termeltetése 15 db termelőkúton keresztül, a Szőkedencs - II. védnevű szénhidrogén bányatelken belül történik. A bányatelek területe Szőkedencs, Somogyzsitfa és Sávoly közigazgatási területeit érinti. A termelő kutak - egy kivételével - Sávoly és Szőkedencs közigazgatási területein találhatók.

A Sáv-DKT-1 jelű gyűjtőállomáson (Szőkedencs) 5 db talajvízfigyelő kútból álló monitoring rendszer üzemel, érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján. A kutakból rendszeres vízmintavételezés történik TPH (összes alifás szénhidrogén) tekintetében. A vizsgálati eredmények szennyeződést nem mutatnak.

A településen néhány talajvíz kút található, amelyek vizét elsősorban locsolásra használják. Ezekre vízminőségi adat nem áll rendelkezésre.

1.1.3 Geográfiai, geológiai jellemzés

Sávoly település közigazgatási területe a Dunántúli - dombság nagytájon belül, a Kis – Balaton fő- és keleti medencéje és a közöttük É – D irányban húzódó Nyugat – Belső – Somogy kistáj homokvidékének találkozásánál fekszik.

A terület nyugati és keleti határát a Kis – Balaton egykori fő és oldalmedencéjének É – D irányban húzódó területei adják. A mederterületek részét képező a Zala – Somogyi – határárok nyugatról, a Marót – völgyi – csatorna keletről határolja a területet. Ezek a mélyfekvésű területrészek magassági helyzetüknél fogva akkumulációs mederterületek, térszintjük jellemzően 105 – 110 mBf. között változik. Üledékeik jelentős részét a holocén korú tőzeges összlet tavi, mocsári képződményei képviselik, alárendelten negyedidőszaki áthalmozott homokos, kőzetlisztes, agyagos üledékek is megjelennek foltokban, 110 mBf. szintnél magasabb részeken.

A mederterületek között húzódik a magasabb térszint alkotó somogyi homokvidék, süllyedék területe, felső pannóniai korú homokos – agyagos rétegekre települt negyedidőszaki hordalékanyagával. Felszín közeli rétegeit a negyedidőszaki eróziós folyamatok áthalmozása és az üledékképződés eredményeképpen, meghatározóan futóhomokos, alárendelten kötöttebb löszös összlet alkotja. A terület legnagyobb, 138 mBf. szintet meghaladó magasságát, a homokvidék középső sávjában, a belterülettől DDNy –i irányban éri el. Jellemző homokformák az É – D -i irányítottságú futóhomok buckák, buckasorok, szélfújta mélyedések. A kiemelt helyzetű somogyi homokterület a közrefogó mélyfekvésű mederterületekre alacsonyodik le.

Az antropogén formákat elsősorban az egykor és a jelenben is működő külszíni, elsősorban tőzegbányák területei, valamint más típusú (pl. homok) nyersanyagokat kitermelő egykori anyagnyerőhelyek képviselik.

A település területe a Dunántúli - dombság földtani tájegység (Igal szerkezeti egység) része. A Dunántúli – középhegység és dombság egységeket EK – DNy –i csapásirányban elválasztó Balaton nagyszerkezeti vonaltól délre fekszik.

A medencealjzat feltárásához kőolajkutató fúrások szolgáltatják a meghatározó információkat, mely szerint a nagy mélységű (helyenként több, mint 2000 m) alaphegység mozaikszerűen feldarabolódott lépcsősen, árkosan megsüllyedt rögeit középső és felső triász korú, uralkodóan üledékes, alárendelten magmás kőzetek (mészke, dolomitos mészke, dolomit, márga, bontott tufit...) képviselik.

A triász időszak után a középső miocénben kezdődő kéregsüllyedések adtak ismét lehetőséget a további üledékképződésre. A középső miocént vulkáni tufák, valamint mészke, márga, agyagmárga típusú kőzetek, a felső miocént szarmata korú mészke, márga, mész márga képviseli. Összvastagságuk megközelíti az 500 méteres vastagságot.

A folyamatos tengeri majd tavi, beltavi üledékképződés miatt a miocén képződményekből fokozatosan fejlődtek ki az alsó és felső pannon korú, jelentős vastagságot (több, mint 1500 méter) elérő képződmények (homokke, homok, kőzetliszt, agyag, agyagmárga).

A Pannon tenger, beltenger, beltó kialakulása és szárazulattá válása után az idősebb pleisztocén korban, a Bakony térségéből érkező vízfolyások ÉNy – DK –i irányú völgyekben szállították és rakták le törmelékes üledékeiket (homokos kavicsos összlet) a területen. Ezzel egyidőben és ezután a szél által szállított és lerakott, majd áthalmozott futóhomokos és löszös összlet üledékei települtek a somogyi süllyedék területén.

A terület felszín közeli rétegeit meghatározóan negyedidőszaki eolikus és áthalmozott, homokos kifejlődésű löszös üledékek (lösz, löszös, homok, homokos lösz, futóhomok...) képviselik, változó, 30 métert általában nem meghaladó vastagságban.

A belterülettől ÉK-re, foltszerűen felső – pannon korú agyag, agyagmárga rétegek kerülnek a felszínre a fedő kis vastagságú negyedidőszaki képződmények alól.

A tektonikai folyamatok eredményeként kialakult Balaton tó az ó – holocénben érte el legnagyobb kiterjedését. A Balaton vízállásának ciklikus váltakozása, majd csökkenése miatt kialakult lefolyástalan területek a tó vonalától délre jellegzetes É – D -i vonulatú lápterületekké alakultak. Ezekben az öblözetekben a fiatal, holocén korú tőzeg, lápföld összlet meghatározóan a pannon beltavi és pleisztocén folyóvízi kötöttebb képződményeken alakult ki.

A település területén a Kis – Balaton egykori főmedencéjét és a Marót - völgyi - csatorna mélyen fekvő mederterületeit holocén korú, meghatározóan tőzeges képződmények, alárendelten negyedidőszaki homokos lösz, lösz, agyagos lösz rétegek települése jellemzi.

A medencerészek által közrefogottan a somogyi homokvidék pleisztocén, pleisztocén – holocén korú törmelékes üledékei a felszín közeli rétegek meghatározói (futóhomok, homokos lösz, löszös homok). A belterülettől Ny-ra nagy területi elterjedésben pleisztocén korú futóhomokos, kelet felé haladva eolikus–deluviális, kötöttebb szerkezetű agyagos löszös képződmények találhatók a felszínközelben.

A belterület jelentős része (az ÉNy-i részt kivéve) alatt pleisztocén és holocén folyóvízi üledékek települnek.

A terület legalacsonyabb térszínű részein a talajvíz szintje felszín közeli helyzetben várható. A kiemeltebb területeken, a földtani felépítéstől és domborzattól függően, mélysége meghaladja az 5 métert. A felszínre került szennyeződések elsősorban a laza szerkezetű futóhomokos összleten keresztül kerülhetnek akadálytalanul a talajvízbe, mint közvetítő közegbe.

A terület beépítésre elsősorban kedvezőtlen területei a mélyfekvésű, magas talajvízállású, volt Kis–Balaton és a Marótvölgyi csatorna szerves üledékkel, konszolidálatlan, laza szerkezetű, kis teherbírású képződményekkel kitöltött, volt mederterületei.

A negyedidőszaki homokos, homokos kőzetlisztes összlet laza szerkezetű, erózióra rendkívül érzékeny képződmény, felszínmozgásos jelenségek kialakulására hajlamos. A felszíni rétegek megbontásával kezdődő, nem megfelelően végzett emberi beavatkozások (csapadékvíz elvezetés hiánya, nagy méretű bevágások, feltöltések) ki is válhatnak mozgásos folyamatokat. Az ilyen típusú területeken a csapadékvíz elvezetés megoldásával jelentősen csökkenthető, megelőzhető a káros jelenségek kialakulása.

1.1.4 Élővilág

Sávoly a Praellyricum flóratartomány része. Jellegzetesek a cseres- tölgyesek, gyertyános-tölgyesek (benne ezüsthárs, erdei fenyő), vízenyős területeken égeres láperdők.

Eredetileg nagyjából lápos-mocsaras terület, amely a különböző emberi beavatkozások (lecsapolás, tűzegbányászat, elárasztás, stb.) következtében jelentősen átalakult. A még ma is közel természetes nádasok, keskenylevelű gyékényesek jellegzetes lápi faja a lápi csalán (*Urtica kioviensis*), ingólápokon a villás sás (*Carex pseudocyperus*) és gyilkos csomorika (*Cicuta virosa*). Ritkábban a nádi boglárka (*Ranunculus lingua*) is megtalálható. A zsombékalkotó sások között leggyakoribb a zsombéksás (*Carex elata*), ritkább a rostostövű sás (*Carex appropinquata*). A terület egy pontján megjelenik a tengeri szittyó (*Juncus maritimus*). Elárasztott medrekben, nagyobb csatornáknál gazdag hínárnövényzet alakul ki, egyebek között a kolokán (*Stratiotes aloides*) állományaival. Nagy területet foglal el a kiszáritott lápok kotuján felverődött gyomnövényzet, az egykori vegetáció maradványa helyenként a télisás (*Cladium mariscus*). Az erősen ingadozó vízállású részekon metyekórós mocsarak díszlenek. Kedvező tápanyagellátás mellett gyakoriak a széleslevelű gyékényesek, kisebb kálmos (*Acorus calamus*) állományok is megtelepedtek. Mocsárréteken, legelőkön nő a pókbangó (*Ophrys sphegodes*), vitéz kosbor (*Orchis militaris*). Magasabb térszintű területek egy részét kaszálórétként hasznosítják, de gyakoribb a szántóföldi művelés.

Forrás: (<http://www.novenyeterkep.hu>)

1.1.5 Területhasználatok változása

Az önkormányzat tájékoztatása szerint a területhasználatot illetően változás nem történt a 2684,3 ha területű Sávoly településen.

4. sz. táblázat: Földhasználat Sávoly közigazgatási területén

Terület	2014	
	ha	%
Termő	1580,7	58,8
Mezőgazdasági	999,9	37,24
Szántó, kert	739	27,53
Szőlő, gyümölcs.	-	-
Gyep (legelő, rét)	256,7	9,56
Nádas	4	0,14
Erdő	580,8	21,63
Művelés alól kivett	1103,6	41,1
Belterület	118,9	4,43

Forrás: Földhivatali Információs Rendszer, 2014.

Talajvédelem, talajdegradációs folyamatok

Sávoly község a Kis Balatoni medence és a Marcali hát kistájak közt terül el. A település külterülete elsősorban sík (0-5%), helyenként enyhén lejtős (5-15%). A település ezen területei nem, vagy kis mértékben erodáltak. A területen az 1:100.000 méretarányú agrotopográfiai térkép szerint síkláp, valamint lápos réti talajok találhatóak, míg a helyenként rendelkezésre álló 1:10.000 méretarányú genetikai talajtérképek szerint a település nyugati felét elsősorban agyagbemosódásos barna erdőtalajok, valamint Ramann féle barna erdőtalajok, míg a település keleti felét lápos és réti talajok jellemzik.

A településen a lejtőviszonyokból adódóan az erózió nem kiemelt jelentőségű, azonban azon – akár sík – táblákon, melyek nagy lejtőhosszal rendelkeznek figyelmet kell fordítani az erózió elleni védelemre.

A talajerózió elleni védekezés alapvető elvei és egyben a gazdálkodók kötelességei.

A szántó művelési ágú földrészeket:

- a talajfedettséget szolgáló növények termesztésére kell törekedni;
- és olyan művelési módot kell alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megővésével, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek megőrzését, talajba jutását; valamint szintvonalas művelést kell alkalmazni;

Az ültetvények területén:

- a szintvonalakkal párhuzamos telepítést kell végezni;
- vagy lejtő irányú sorok esetén a sorközök fedettségét gyepesítéssel, talajtakarással kell biztosítani;

A legelő művelési ágú földrészeket:

- fokozott gondot kell fordítani a talajt kímélő legeltetésre;
- ahol a gyeptakaró hiányos, a talajvédelem követelményeinek nem felel meg, azt felújítással kell helyreállítani.

Amennyiben a fenti beavatkozások ellenére is tapasztalható eróziós jelenség a területen, úgy a tulajdonos köteles műszaki beavatkozásokat végezni, gyeptakarót létesíteni, végső esetben művelési ágot változtatni.

Környezetvédelmi szempontból mindenképpen lényeges megemlíteni a területen esetleg megvalósítandó beruházások esetén a humuszos talajréteg mentésének fontosságát, mely a meghíúsult Moto GP pálya esetében okoz problémát a településen.

A talajok termékenységét alapvetően a felső humuszos réteg határozza meg, ezért a mezőgazdasági hasznosítású ingatlanokon a beruházók kötelesek gondoskodni a kivitelezés során a humuszos termőréteg megmentéséről és hasznosításáról. A kivitelezés és az üzemeltetés során biztosítani kell, hogy a környező termőföldben minél kisebb minőségi kárt okozzanak.

A beruházás során mentett humuszos termőréteg teljes mennyiségét a beruházás során igénybe vett földrészlet nem beépített részén kell elhelyezni úgy, hogy a kialakított felső humuszos termőréteg vastagsága az eredeti humuszos termőréteggel együtt az 1 métert ne haladja meg.

Amennyiben a mentett humuszos termőréteg a fenti szempontok szerinti felhasználására nincs lehetőség, azt felső talajréteggént a környező termőföldön kell elhelyezni.

A műtrágyázásra, valamint szerves trágyázásra – tekintettel arra, hogy Sávoly település egésze a 27/2006 (II.7.) Korm. rendelet szerint nitrátérzékenynek minősül - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet rendelkezései az irányadóak.

- Nyilvántartásvezetés: A nitrátérzékeny területen gazdálkodónak folyamatos nyilvántartást kell vezetnie.
- A szerves trágya-kijuttatás mennyiségi korlátjának betartása: Mezőgazdasági területre évente szerves trágyával kijuttatott N hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg 170 kg/ha értéket, beleértve a legeltetés során az állatok által elhullajtott trágyát, továbbá a szennyvizekkel, szennyvíziszapokkal és szennyvíziszapkomposztal kijuttatott mennyiséget is.
- Lejtős területen történő trágyázás: 12%-nál meredekebb lejtésű területre műtrágya és szerves trágya csak a jogszabályi feltételek mellett alkalmazható. 17%-nál meredekebb lejtésű területre trágya nem juttatható ki.
- Hígrágya-kijuttatás: Hígrágya csak talajvédelmi tervre alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában használható fel mezőgazdasági területen.
- Műtrágyázás: Nitrátérzékeny területen a műtrágya-felhasználás feltétele, hogy a gazdálkodó rendelkezzen 5 évnél nem régebbi talajvizsgálati eredménnyel.
- Szerves trágya termőföldön történő tárolása: Istállótrágya mezőgazdasági területen történő tárolása során be kell tartani az ideiglenes tárolásra vonatkozó előírásokat.
- Trágyatárolóra vonatkozó előírások: Állattartó telepen képződött trágyát szivárgásmentes, szigetelt, műszaki védelemmel ellátott tárolóban kell gyűjteni. A trágyatároló kapacitásának legalább 6 havi trágya befogadására kell elegendőnek lennie.
- Silótároló: Amennyiben a gazdálkodó rendelkezik silótárolóval, akkor annak aljzatának és a keletkező silólé összegyűjtésére szolgáló aknának meg kell felelnie a szivárgásmentességi előírásoknak.

Az allergén gyomnövényekkel szembeni védekezés az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 17.§ (1), valamint (4) bekezdésén, valamint a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 5.§ -án alapul.

- A fenti rendelkezések értelmében minden ingatlan használója köteles a területét művelni, a művelési ág szerint hasznosítani.
- Köteles védekezni a károsítók (ide értve a gyomnövényeket is) ellen, ha a szomszédos termelők növénytermelési, növényvédelmi biztonságát vagy az emberi egészséget bármely módon veszélyeztetik, valamint köteles figyelembe venni az integrált növénytermesztés alapelveit, továbbá a környezet és a természet védelmét.
- Továbbá a földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.

Ásványvagyon

Az ásványi nyersanyagok és a geotermikus energia természetes előfordulási helyükön állami tulajdonban vannak. A bányavállalkozó által kitermelt ásványi nyersanyag a kitermeléssel, az energetikai célra kinyert geotermikus energia a hasznosítással a bányavállalkozó tulajdonába megy át. A bányatelek megállapítása és az ingatlan-nyilvántartásba történt bejegyzése nem változtatja meg a bányatelekkel lefedett felszíni ingatlanok tulajdonjogát, rendeltetését és használatát. A bányatelek tulajdonosa köteles minden bányászattal kapcsolatos tevékenységet a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény betartásával végezni.

A Pécsi Bányakapitányság adatai szerint Sávolgy közigazgatási területén az alábbi bányaterületek vannak nyilvántartva:

- „Sávolgy II. – tőzeg, lápföld” védnevű bányatelek

- „Sávoly III. – tőzeg , lápföld” védnevű bányatelek
- „Somogysámszon II. (Marótvölgyi bányaüzem) – tőzeg, lápföld” védnevű bányatelek a Bk. 1982/2/2009 iktatószámom kiadott adatszolgáltatásában megadott területi kiterjedéssel változatlanul szerepelnek a Bk. nyilvántartásában.

Mindhárom bánya kitermelési műszaki üzemi tervvel rendelkező, működő bánya.

A korábban Sávoly 054/18, 061/30 hrsz-ú ingatlanokon megtalálható célkitermelőhely a Bányakapitányság 2010. február 12.-én jogerőre emelkedett 279/2/2010. iktatószámú határozatával törlésre került.

Sávoly területét érinti a „Szőkedencs II – szénhidrogén” védnevű bányatelek, melynek jogosítottja a MOL NyRt.

Szennyezett, degradált területek helyzete

A településen előfordul illegális hulladéklerakás. Általánosan elmondható azonban, hogy a hulladék közszolgáltatás elérhetőségének köszönhetően csökkent az illegális lerakások gyakorisága. A problémás esetek többségében építési-bontási törmelék, vagy lomok lerakása okoz gondot.

Az illegális lerakások felszámolásáról az önkormányzat folyamatosan gondoskodik.

1.1.6 Éghajlatváltozás

Általános klimatológiai viszonyok

A település a Kis-Balaton és a Balaton közelében helyezkedik el, ezért a nagy vízfelületek hatása érződik a település mikroklimájában. A Kis-Balaton környéke éghajlati adottságaira a kontinentális mellett az atlanti-óceáni és a mediterrán hatás jellemző. Az uralkodó szélirány az észak, észak-nyugati. Csekély mértékben tekinthető szelesnek a vidék, a szélsősebesség óraértéke évi átlagban 1,8 m/s. A Keszthelyi-hegység éppen az uralkodó észak, észak-nyugati szelek útjában képez természetes akadályt, és a szél mérséklő hatása tőle délebbre (így a Kis-Balaton térségében is) érzékelhető. A szélcsend előfordulásának valószínűsége magas, 19,4%. Az évi középhőmérséklet 10,6°C, az évi átlagos csapadék 629 mm volt 1992-2002 között. A legtöbb csapadék szeptember és június hónapokban realizálódik. A relatív páratartalom kedvező: 76,8% az elmúlt tíz év átlagában. A napsütéses órák száma igen kedvező meghaladja a 2100 órát, az elmúlt tíz évre a pontos mért érték: 2105 óra.

Éghajlatvédelem

Az éghajlatváltozás mára tudományosan bizonyított tényré vált. Nem lehet előre jelezni, hogy ez pontosan milyen hatással lesz az éghajlatra, de a hazánkra vonatkozó klímaváltozási forgatókönyvek meglehetősen borús képet festenek a vízzel kapcsolatos problémák terén, nem csak a hőmérséklet drasztikus emelkedése, hanem a csapadékviszonyok éven belüli átrendeződése miatt is. Hazánkban a legnagyobb mértékű felmelegedés a nyári félévben várható, ugyanakkor a csapadék mennyiségének csökkenése szintén ebben az időszakban valószínűsíthető. Gyakoriak lesznek az aszályos időszakok, míg a csapadékok hirtelen, nagy mennyiségben lezúdulva érkeznek majd, melyek beszivárgása a mennyiség miatt akadályozott lesz, így árvizek kialakulása is valószínűsíthető. A kánikulai napokon eddig jellemző 32-36°C

helyett nem lesz ritka a 37-40°C-os hőség sem. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tehát nem a jövő generációkra váró feladat!

A jelenben meghozott döntések hatással lesznek a lehetséges jövőképekre és az embereknek az éghajlatváltozás hatásait kezelő képességeire is.

Az éghajlatváltozást, és az azt okozó üvegházhatású gázok kibocsátásának legnagyobb részét az energiatermelés és –felhasználás okozza. Energiafelhasználásra leginkább a pazarlás és az átgondolatlanság jellemző mint a tudatosság. Az energiahatékonyság és a fenntartható energiagazdálkodás felé vezető úton az első lépés a megújuló energiaforrások használata, illetve a tudatos energiahasználat. Az éghajlatváltozásra adott egyik legjobb válasz lehet a zöld területek fás állományainak növelése, melyek a helyben keletkezett szén-dioxid megkötésével biztosítanak élhetőbb környezetet, valamint a szélsőséges időjárási kilengések hatásának csökkentése miatt számottevő jelentőségűek. A magánkertek éppúgy igen fontos részei a város zöldterületeinek mint a közparkok, fasorok és intézménykertek.

Az éghajlatváltozás hatásai a felszíni és felszín alatti vizekre

A globális felmelegedés kapcsán a víz jelentősége a világ minden táján különösen felértékelődik. A felmelegedés következtében várható fizikai és kémiai változások nagyban befolyásolják a vizek élőlény együtteseit, a változások iránya pedig a populációk közötti kapcsolatok sokszínűsége miatt nehezen sejthető előre. Azonban nem nehéz belátni, hogy a vízhiány a rendkívül súlyos gazdasági károk mellett számos természetes élőhely tönkremenetelét vagy végleges eltűnését jelentheti.

A felszín alatti víz alapvető szerepet játszik a hidrológiai ciklusban, kritikus szerepe van a vizes élőhelyek és a vízfolyások fenntartásában és pufferként szolgál a száraz időszakokban. A talajvíz mélysége hatással van többek között a mezőgazdasági munkálatokra, a növénytermesztésre, az építkezésekre. A mezőgazdasági munkálatok és az infrastruktúra kiépítése által a talajban okozott változások hatással vannak a talajvízszintre, a talajvíz mozgására. E két tényező egyidőben történő figyelembe vétele rendkívül fontos.

A talajvízszint változásaira elsődleges hatással a csapadék van, ezáltal kiemelkedő jelentőséggel bírnak a csapadék megtartására irányuló törekvések, a vizek gyors le/elvezetésével szemben. A hazai csapadékviszonyok az utóbbi időben szélsőséges eloszlást mutattak, ezért nagy jelentősége van az esővíz gyűjtésének, helyszíni megtartásának és a szürkevíz felhasználásának.

Az éghajlatváltozás hatásai a biodiverzitásra

Hazánk természetes élővilágában a klímaváltozás hatására az alábbi változások várhatók:

- az égővre jellemző vegetáció határainak eltolódása;
- a társulások és táplálékhálózatok átrendeződése;
- a természetes élővilág fajainak visszaszorulása, különösen az elszigetelt élőhelyeken;
- hosszú távon a biológiai sokféleség csökkenése;
- inváziós fajok terjedése, új inváziós fajok (pl. kártevő rovarok és gyomok) megjelenése;
- az élőhelyek szárazabbá válása, (pl. vizes élőhelyek eltűnése, homokterületek sivatagosodása);
- ökoszisztéma-funkciók károsodása;
- a talajok kiszáradása, a talajban lezajló biológiai folyamatok sérülése;
- a tüzesetek gyakoribbá válása.

A biodiverzitás csökkenésének beláthatatlan következményei vannak. A biológiai változatosság elvesztése mögött húzódó okok közül első helyen az élőhelyek pusztulása, leromlása és feldarabolódása áll. Ez emberi hatásokra vezethető vissza: gyors ütemben növekszik ugyanis az újabb földterületek iránti igény. A természetes élőhelyeket mezőgazdasági, ipari és lakhatási célokra alakítjuk át. A csökkenés második fő oka az invazív fajok terjedése. Ezek az idegen fajok tömegesen elszaporodnak, agresszíven lépnek fel az őshonos fajok ellen, és kiszorítják őket, csökkentve ezzel a terület fajszámát, sokféleségét. A további fontos okok között szerepelnek még: az erőforrások túlzott kiaknázása, az éghajlatváltozás és a szennyezések. Az invazív fajok elterjedése és kártételei elleni küzdelemben a megelőzés fontossága vitathatatlan. A megelőzés a legolcsóbb és leghatékonyabb megközelítés, aminek elengedhetetlen része a megjelenő invazív fajok korai észlelése, valamint a gyors reagálás. Bár nem minden betelepülő faj ártalmas, minden betelepülő fajt azonosítani szükséges és veszélyességük alapján csoportosítani kell.

Az éghajlatváltozás hatásai a mezőgazdaságra

Az időjárás szeszélyességére rendkívül érzékeny a mezőgazdaság. A kiegyenlítetlen évszakváltozások miatt az élővilág biológiai egyensúlya időről-időre felborul, amely kihat a talajban élő mikroorganizmusoktól kezdve a kártevőkön át, szinte valamennyi az agráriumra hatással lévő élő szervezetre. A helyi és tájfajták termesztését célszerű előnyben részesíteni, valamint az éghajlatváltozáshoz nagymértékben alkalmazkodni képes fajtaikat.

A megfelelő mezőgazdasági földhasználat váltás (szántó gyepek konverzió, szántóterületek erdősítése) kellően stabil termelési szerkezetet hozhat létre, ennek hiányában azonban a mezőgazdasági ágazat a klímaváltozás által leginkább kiszolgáltatott szektor lehet. A mezőgazdaság szempontjából jelentős veszélyeztető tényező a jégeső.

A kifejezetten a csapadékvíz okozta talajeróziós károk az ország termőterületének 40 százalékát érintik. Az eróziós jelenségek sújtják a mezőgazdasági területen kívül az ipari, illetve lakott térségeket és a kiépített infrastruktúrát is (pl. feltöltődés, sárelöntés, földcsuszamlás, stb.).

Az ilyen típusú területeken a nem megfelelően végzett emberi beavatkozások (csapadékvíz elvezetés hiánya, nagy méretű beágások, teraszosítás, feltöltések) növelhetik, esetleg ki is válthatják a mozgásos folyamatokat. A csapadékvíz elvezetés megoldásával jelentősen csökkenthető, megelőzhető a káros jelenségek kialakulása.

A szél okozta károk potenciálisan valamennyi termőterületet érinthetik (pl. felső rétegek elsodródása, defláció).

A klímaváltozás az intenzív állattartásra erőteljesebb hatással lesz, nő az állatok víz- és árnyékigénye.

Az éghajlatváltozás hatásai az erdőszetre

A felmelegedés a fák legyengülésére valamint betegségeinek erőteljességére és terjedésére ma még előre nem látható hatással lesz. Az erdőszet számára az éghajlatváltozás és a szélsőséges időjárás viszonyokhoz való alkalmazkodás sikeressége a természetszerű erdők telepítésén és megóvásán múlik. Ezen erdők egyrészt a hirtelen lezúduló csapadék okozta károkat csökkenthetik, másrészt az erdők jelentős szerepet játszanak a víz tárolásában, a mikroklima szabályozásában, a biodiverzitás növelésében is. Az erdők telepítésénél, illetve az erdős

területek gondozásánál kiemelt fontosságot kell tulajdonítani a fajok kiválasztásának. A helyi, őshonos fajokat kell előnyben részesíteni, valamint az erdők gondozásánál fokozott figyelmet kell szentelni az invazív fajok eltávolítására.

Több figyelmet érdemel az erdőket egyre nagyobb mértékben fenyegető tűz elleni védelmi intézkedések kidolgozása és gyakorlati megvalósítása.

Az éghajlatváltozás hatásai az épített környezetre

Az új és régi épületek kialakításánál figyelembe kell venni a hőhullámok gyakoribb előfordulását és ezek hatásait az emberi egészségre. Az épített környezet alakításakor ma még csak ritkán számolnak az éghajlatváltozással, márpedig az épületeken belül tartózkodó emberek komfortérzetére a nyári kánikulák igencsak befolyással vannak. Az épületek tervezésénél a lakosság és az építőipari szakma is elsősorban a téli hőveszteségek csökkentésére koncentrál, de ugyanakkor a hőszigetelés a nyári hővédelmet is szolgálja. Kiemelkedő jelentőségű a meglévő rendszerek, épületek energiahatékony üzemeltetése, amely többféle úton is megvalósítható, mint gépészeti korszerűsítés, épülethűtés és építészeti korszerűsítés.

A vonalas infrastruktúrára szintén jelentős hatást gyakorolnak a hőmérsékletingadozások, szélsőséges időjárási jelenségek.

Az éghajlatváltozás hatásai az emberi egészségre

Az éghajlatváltozás hatására bekövetkező változások minden ember egészségét befolyásolni fogják. A hőhullámok, az árvizek, a viharok, a tüzesetek és az aszályok következtében fellépő megbetegedések és sérülések a növekvő nyári átlaghőmérséklet hatására, és a hőhullámok alatt fellépő hasmenéses megbetegedések, a keringési-légzőrendszeri megbetegedések növekvő gyakorisága és néhány fertőző betegség hordozóinak megváltozott térbeli eloszlása mind következményei az éghajlatváltozásnak.

Ezek a megbetegedések méginkább érinteni fogják az időseket, krónikus betegséggel küzdőket és a rossz alkalmazkodó képességű, illetve meggyengült immunrendszerű embereket.

Az egyre melegebb nyarak és enyhébb telek miatt a vírusok, baktériumok, kórokozók elterjedése, populációja lényegesen megnőhet. A kullancsok által terjesztett agyvelőgyulladás (encephalitis) betegség gyakorisága az 1990-2000. években csökkent, de 2001-től ismét növekszik. A jövőbeni gyakoriságot az enyhe telek és az ország erdőborítottságának változása növelheti. Hasonlóan várható a Lyme-kór, a rágcsálók által terjesztett hantavírus-fertőzés, illetve a szúnyogok által terjesztett nyugat-nílusi vírussfertőzéses esetek számának növekedése. Hosszabb távon a behurcolt maláriás esetek száma növekedhet, megjelenhet a lepkeszúnyogok által terjesztett protozoális betegség, a leishmaniasis.

Fontos hangsúlyozni, hogy a hirtelen lezúduló esőzések és az emiatt kialakuló áradások – a szennyvízkiömlések és bemosódások révén – szennyezhetik a sérülékeny ivóvízbázisokat és ezzel növelik a fertőzésveszélyt.

Az éghajlatváltozás bizonyos időjárási körülmények között negatívan érinti a légszennyező anyagok koncentrációját. A légszennyező anyagok magas koncentrációja növeli a légzőszervi megbetegedések számát.

Az utóbbi években egyre több embernél jelentkeznek a növényi pollenek - főként parlagfű – által okozott allergiás jellegű megbetegedések. Az éghajlatváltozás megváltoztatja az allergiát okozó pollen kiporzásának időszakát, és a pollen mennyiségét. Az emelkedő légköri CO₂ koncentráció és a melegedő hőmérséklet kitolhatja a parlagfű pollenjének levegőben történő tartózkodását, meghosszabbíthatja a parlagfű pollenszezont. Ezért a parlagfűvel borított területek folyamatos mentesítését biztosítani szükséges, valamint a közterületek, parkok növényállományának felülvizsgálata allergiát kiváltó hatásuk alapján kell, hogy megtörténjen. Az invazív növényfajok allergiát kiváltó hatásuk szempontjából történő monitoringja szintén kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon.

A vízzel és élelmiszerekkel előforduló kórokozók a fokozódó meleg miatt szintén nagyobb veszélyt jelentenek. A nemzetközi adatok szerint az 1°C hőmérséklet növekedés 2-5%-kal növeli a salmonellosis megbetegedés gyakoriságát.

1.2. A települési környezet állapota

1.2.1 Kommunális infrastruktúrát érintő változások

Ivóvízellátás arányának/minőségének változása

Sávoly település területén a közüzemi vízellátást, illetve szennyvízelvezetést a DRV ZRt. biztosítja, a közegészségügyi és felügyeleti szervek elvárásainak megfelelően. Sávoly település a Somogysámsoni kistérségi vízrendszerhez tartozik. A település vízellátását a Somogysámson 3 –as és 4 –es számú kút biztosítja, melyek nyers vize vas és mangán szempontjából vízkezelésre szorul, melyet természetesen fertőtlenítés követ, a hálózatba bocsátás előtt.

A vízkezelést 2db IRMA típusú vas és mangán eltávolító berendezés végzi. A fertőtlenítés hypo adagolással történik

Az ivóvíz-ellátó hálózat állapota megfelelő, különleges fenntartási munkákat – a szokásos mérték felett- nem kellett végezni az üzemeltetőnek.

Az ivóvízellátó hálózat hossza: 7000 fm. Az ivóvíz ellátottság a településen 100%-os. A rákötések száma nem változott, az értékesített ivóvíz mennyisége viszont 9,5 %-kal csökkent az elmúlt 4 évben, ami a takarékos vízfelhasználásnak volt köszönhető. A fővezetékek megfelelő hosszban rendelkezésre állnak a teljes körű ellátás megvalósítására a település belterületein.

5. sz. táblázat: Az ivóvíz ellátás jellemző adatai

Megnevezés	Ivóvízbekötés, db	Értékesített ivóvíz, m ³
2009	246	14409
2010	247	15538
2011	246	14452
2012	246	13039

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2014

6. sz. táblázat: Ivóvíz vízminősége Sávoly településre vonatkozóan

Paraméter	Érték	Határérték	Mértékegység
ammónium	0,05	0,5	mg/l
nátrium	6,75	200	mg/l
kémiai oxigénigény (KOIps)	0,40	5	mg O ₂ /l
klorid	5,00	250	mg/l
fluorid	< 0,1	1,5	mg/l
nitrát-nitrogén	< 1	50	mg/l
nitrit-nitrogén	< 0,05	0,5	mg/l
összes keménység	26	5-35	nk ⁰
összes mangán	<50	50	µg/l
összes vas	<50	200	µg/l
pH	7,21	6,5-9,5	
szulfát	< 30	250	mg/l
vezetőképesség	750	2500	µS/cm
arzén	< 1	10	µg/l
alumínium	< 40	0,2	µg/l

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2014

Szennyvízelvezetés-tisztítás arányának változása

A településen a szennyvíz elvezetése és tisztítása megoldott. A csatornahálózat hossza: 5624,35 fm (2014 évi adat). A már kiépült szennyvízcsatorna hálózat menti ingatlanok rákötését szorgalmazza az önkormányzat – tekintettel a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011.évi CCIX. törvény 55.§ jogszabályi előírásaira A szolgáltatást végző DRV Zrt. 2012-ben vette át üzemeltetésre a Moto GP pálya beruházás keretében kiépített szennyvízcsatorna hálózatot. A szennyvizek befogadója a Sávolyi szennyvíz-tisztítómű.

7. sz. táblázat: A szennyvíz-elvezető hálózat jellemző adatai

Év	Szennyvízbekötés, db	Kiszámlázott szennyvíz, m ³
2012	193	11809
2013	194	11575

Forrás: Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., 2014

Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz: olyan háztartási szennyvíz, amelyet a keletkezés helyéről vagy átmeneti tárolóból – közcsatornára való bekötés vagy a helyben történő tisztítás és befogadóba vezetés lehetőségének hiányában – gépjárművel szállítanak el ártalmatlanítás céljából.

8. sz. táblázat: A 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete: A szennyvizek befogadóba való közvetlen bevezetésére vonatkozó, vízminőségvédelmi területi kategóriák szerint meghatározott kibocsátási határértékek

Ssz.	Megnevezés	Területi kategóriák			
		1. Balaton és vízgyűjtője közvetlen befogadói	2. Egyéb védett területek befogadói	3. Időszakos vízfolyás befogadó	4. Általános védelettségi kategória befogadói
1.	PH	6,5-8,5	6,5-9	6,5-9	6-9,5
	Szennyező anyagok	Határérték mg/l			
2.	Dikrotrátos oxigénfogyasztás KOI _k	50	100	75	150
3.	Biokémiai oxigénigény BOI ₅	15	30	25	50
4.	Összes szervesetlen nitrogén öNÁsv(8)	15	30	20(3)	50
5.	Összes nitrogén(8)	20(1)	35(1)	25(3)	55
6.	Ammónia-ammónium-nitrogén(8)	2	10	5(3)	20
7.	Összes lebegőanyag	35	50	50	200
8.	Összes foszfor, Pösszes	0,7(10)	5(1)	5(4)	10

(1) A 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján kijelölt érzékeny felszíni vizekbe és azok vízgyűjtő területén lévő, közvetlenül bevezető befogadókba történő közvetlen bevezetés esetén 10 000 LE terhelés fölött követelményként az 1. számú melléklet I. Rész szerinti technológiai határérték állapítható meg.

(3) A határérték a nem nitrát érzékeny területeken kétszeres

(4) A Maros hordalékkúp területén lévő időszakos vízfolyások esetén a 2. kategória határértéke érvényes.

(8) A 2000 LE alatti települési szennyvíztisztító telepek esetében a november 15. és április 30. közötti időszakban a kibocsátásra határérték nem vonatkozik.

(10) Befogadó vízfolyásba történő bevezetés esetén a határérték csak a befogadó terhelhetőségére alapozott indoklással adható ki. Egyéb indokolt esetben a hatóság enyhébb határértéket engedélyezhet.

A keletkező nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségének csökkentése egyrészt a települési csatornahálózatok kiépítésével, másrészt a lakásoknak a kiépült és üzemelő közcsatorna hálózatokra történő minél nagyobb mértékű rákötésével biztosítható. A

csatornázatlan területeken a keletkező szippantott szennyvíz elszállítását erre a feladatra engedéllyel rendelkező magánvállalkozók jogosultak végezni. A településről elszállított nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz mennyiségére nem áll rendelkezésre adat.

A csapadékvíz-elvezetésével kapcsolatos változások

A csapadékvíz-elvezető rendszerek a településen kialakításra kerültek: nyílt árok, zárt árok, vagy burkolt árok, amelyek karbantartásáról, tisztításáról az önkormányzat gondoskodik. A hazai csapadékvízviszonyok az utóbbi időben szélsőséges eloszlást mutattak, ezért nagy jelentősége van az esővíz gyűjtésének, helyszíni megtartásának, amely nem jellemző a település területén.

A csapadékvíz gyors levezetéséből származó lökésszerű szennyezés a felszíni vízfolyások közvetítésével jut el a Balatonba. E szennyezőanyagok mennyiségének csökkentése egyaránt szolgálja a felszíni és felszín alatti vizek minőségének a védelmét, amely kiemelten fontos feladat a Balaton vízgyűjtőjének a területén. A település domborzati adottságai miatt nagy vízhozamú lefolyások ritkán fordulnak elő.

9. sz. táblázat: A csapadékvíz elvezető hálózatra vonatkozó adatok

Megnevezés	Mennyiség (km)
Teljes úthálózat hossza	Szilárd burkolatú: 13,1 Burkolatlan 39,9
Csapadékvíz elvezető hálózat hossza kül- és belterületen (km)	10,667
Szilárd burkolatú csapadékvíz elvezető árok hossza (km)	0,02
Nyílt elvezető árok hossza (km)	10,667
Zárt elvezető árok hossza (km)	0
Csapadékvíz szűrő műtárgyak száma (db)	0

Forrás: Önkormányzati adatközlés, 2014

Az országos közutak mentén a csapadékvíz elvezetést vizsgálva a Magyar Közút Nonprofit Zrt., Somogy Megyei Területi Igazgatósága tájékoztatása alapján elmondható, hogy az árkok állapota jelenleg még megfelelő, azonban rövid időtávon belül szükség lesz bizonyos szakaszok karbantartására, felújítására.

Hulladékgazdálkodás helyzete

Kommunális hulladék

A településen keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtése és szervezett elszállítása a teljes területen megoldott.

A településen 2013. decemberéig a Saubermacher-Marcali Kft. végezte a településen keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtését és elszállítását. Jelenleg a Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft. végez szolgáltatást. A Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft. 2013. május 17-én alakult azzal a célkitűzéssel, hogy Marcaliban és a környező településeken a köztisztasági szolgáltatást önkormányzati tulajdonban lévő vállalkozás végezze. A közszolgáltatást 2014.01.01-től 29 településen (több mint 31.000 lakos, megközelítőleg 13.500 háztartás vonatkozásában) látják el.

Gyűjtés gyakorisága: egész évben heti egy alkalommal történik.

Lomtalanítás 2014 évtől kezdődően évente egyszeri alkalommal történik.

A település területén illegális hulladéklerakások előfordulnak, amelyek megszüntetéséről az önkormányzat rendszeresen gondoskodik.

10. táblázat: A településről elszállított hulladékok mennyisége (t)

Megnevezés	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kommunális hulladék	198,34	190,02	161,35	139,14	146,30	134,98
Zöldhulladék			0,04	0,26	0,54	0,32
Papír	0,11	0,09	0,77	0,70	6,25	0,97
Műanyag			0,35	0,53	0,79	0,76
Üveg			0,25	0,45	0,72	0,31

Forrás: Saubermacher-Marcali Kft., 2014.

Termelési hulladékok

A termelési hulladékokról és azon belül is a termelési veszélyes hulladékokról nem áll rendelkezésre adat – a település területén veszélyes hulladékot termelő vállalkozás nem működik.

Köztisztaság, közterület tisztítás

A köztisztasági feladatok elvégzésére az önkormányzat közmunka program keretében dolgozókat alkalmaz. Feladatuk kiterjed a közterületek hulladékmentesítésére, a zöldterületek ápolására, a csapadékvíz elvezető árkok karbantartására, valamint a téli síkosság mentesítésre. Az allergiás betegségek növekvő száma és a parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos szigorú törvényi szabályozás és szankcionálás eredményeként megnőtt a zöldterület karbantartásának jelentősége.

Állati eredetű hulladékok ártalmatlanítása

A településen üzemelő vagy bezárt döggút nincs, így ez nem fenyegeti a vízbázist. A területen a lakossági állattartás csökken, az elmúlt évek, (évtizedek) vízügyi, illetve környezetvédelmi hatósági tevékenységéből eredően, ezért az elhullt állatok száma minimális.

Energiagazdálkodás, energiahasználat helyzete

Elektromos áram ellátás

A villamos energia szolgáltatást jelenleg az E-ON Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. végzi. Az ellátó hálózat hossza 18,6069 km, a rákötések száma 234 db.

11. sz. táblázat: Sávoly község villamos energia felhasználása (MWh)

Település	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sávoly	2605,29	2806,00	2762,84	2562,82	2414,72	2227,91

Forrás: EON Zrt., 2014

Gázellátás

A vezetékes gázellátottság magas, a háztartások többségének rendelkezésre áll ez a tüzelési mód. Kedvezőtlen a vele járó nagy energiafüggőség, valamint a folyamatosan, nagy mértékben növekvő költségek.

A településen működő gázhálózatot az E.ON Közép-dunántúli Gázszolgáltató Zrt. üzemelteti. Az ellátó hálózat hossza 11,185 km, amelyről a bekötések száma 137 db. A település közigazgatási területén áthalad a Nagykanizsa-Lengyeltóti között üzemelő nagynyomású földgáz szállító vezeték DN 400 acélcsőve, s vele párhuzamosan haladó hírközlési hálózata, melynek biztonsági övezete FGSZ Zrt. általi kezelésű terület.

12. sz. táblázat: Sávolly község földgáz felhasználása (ezer m³)

Település	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sávolly	247,52	208,41	239,86	145,22	177,36	130,97

Forrás: EON Zrt., 2014

A táblázat adatai alapján a földgázfelhasználás folyamatosan csökken, ami egyrészt köszönhető a takarékos felhasználásnak, valamint az épületállomány folyamatos felújításával azok hőtechnikai jellemzői javulnak. Másrészt a magas gázár miatt, a téli fűtési szezonban a gázfűtés helyett, vagy annak kiegészítéseként növekszik a fa és más szilárd energiahordozók használatának aránya.

Energiahatékonyság

Kedvezőtlen, hogy korszerű megújuló energia hasznosítására alig van példa a településen, többnyire magánházaknál fordul elő. A megújuló energiák terén több lehetőség is adódik: kézenfekvő megoldást jelenthet a napenergia, a talaj-, és levegőhő, valamint a szélenergia hasznosítása.

A napenergia hasznosításának legismertebb módjai a termikus felhasználás (jellemzően a napkollektoros rendszereket lehet érteni alatta, melyek a Nap energiáját hő formájában hasznosítják) és a fotovoltaiikus felhasználás (ez alatt elsősorban a napelemes rendszereket értik, melyek elektromos áram előállítására szolgálnak). A napenergia hasznosítása jó és szükséges megoldás a fosszilis energiahordozók egyre fogyó és főleg egyre drágább készletei miatt. A nagymértékben növekvő energiaárak mellett kiemelkedő jelentőségű a meglévő rendszerek, épületek energiahatékony üzemeltetése, amely többféle úton is megvalósítható.

Gépészeti korszerűsítés

- hagyományos világító izzók cseréje energiahatékony típusokra
- kompakt fénycső, led világítótestek
- fűtés hatékonyságának növelése
 - gázkészülékek szakemberrel történő átvizsgálata és tisztítása
 - hagyományos gázkazán cseréje nagyobb hatásfokú kondenzációs gázkazánra
 - nagy vízterű, nyitott központi fűtési rendszer átalakítása zárt rendszerre, korszerű lapradiátorok alkalmazásával
- önzáródó ajtók alkalmazása
- programozható, megfelelően elhelyezett szobatermosztát alkalmazása
- ipari létesítmény levegő ellátó rendszer tömítetlenségek megszüntetése
- WC tartály cseréje osztott öblítési lehetőségűre (vízmegtakarítás)

Épülethűtés – a mértéktelen légkondicionálásnak köszönhetően évről évre kisebb a különbség a téli és a nyári áramfogyasztás között, ezért rendkívül fontos az épülethűtés módjának megválasztása. A lehetőségeket kombinálva energiatakarékos és környezetet kímélő módon tudjuk biztosítani a megfelelő hőmérsékletet:

külső árnyékolók alkalmazása (redőnyök, zsalugáterek, hővédő fólia)

árnyékoló növényzet telepítése

belső árnyékolók alkalmazása (sötétítő függöny, relaxa, stb.)

éjszakai szellőztetés – amely megvalósulhat korszerű, szabályozható módon, szellőztető berendezések, tetőventillátorok, központi elszívó ventillátorok alkalmazásával is. Ezek a berendezések a köz- és magánépületek folyamatos, minimális szellőztetési igényét valósítják meg, így biztosítva a bent tartózkodók szükséges mennyiségű frisslevegő mennyiségét, elkerülve a levegőben képződő szennyező anyagok bedúsulását, a pára okozta penészképződést, és a magas CO₂ által kialakuló rossz közérzetet is, valamint a hőmérsékletszabályozásban is részt kapnak.

„A” energiahatékonyságú, inverteres klímaberendezés alkalmazása.

Építészeti korszerűsítés

épületek szigetelése: külső falak hőszigetelésével valamint a födémek, padlásterek szigetelése

nyílászárók korszerűsítése: tömítőanyag elhelyezésével vagy komplett nyílászáró csere fokozott hőszigetelő típusúra – szellőzéstechnika beépítésével együtt.

1.2.2 Közlekedési infrastruktúrát érintő változások

Nemzetközi és országos közúti kapcsolatot a 7. sz. főközlekedési út, illetve az M7 autópálya teremt. Sávolgy belterületétől mintegy 1 km-re, Ny-i irányban csomópont került kialakításra. Ez javítja a település elérhetőségét, és hozzájárul ahhoz, hogy a 7.sz. úton zajló forgalom egy része a lakott területtől távolabbra haladó M7 autópályára irányul.

Sávolgy község területén áthalad a 7. sz. főút, valamint a 6811. jelű, Somogysámsón - Sávolgy összekötő út. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Igazgatósága tájékoztatása szerint Sávolgy települést érintően a burkolaton jelentős beavatkozás, felújítás nem történt, a közutak burkolatának általános állapota, folyamatos karbantartás mellett kielégítő, közlekedésre alkalmas, több helyen felújításra szorul.

A megyeszékhely Kaposvár, Marcalin keresztül, a 68-as, illetve 61-es közútról érhető el.

A település közigazgatási területén áthalad a Székesfehérvár - Balatonszentgyörgy - Nagykanizsa vasúti fővonal, melynek a településen egy vasútállomása (Sávolgy) és egy vasúti megállóhelye (Sávolgy Tőzegtelep) van, sajnos mindkettő messze van a lakott területtől 3, illetve 4 km, helyi tömegközlekedési eszköz nem áll rendelkezésre.

A Sávolgy településen áthaladó, a település közigazgatási területét érintő utak forgalmi adatai:

6811.sz.ök. út	549 E/nap
7.sz. főút	1427 E/nap

A település úthálózatát sem rövid, sem középtávú fejlesztési program nem érinti. A folyamatos üzemeltetést, és szükség szerinti karbantartási munkákat a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Igazgatóságának üzemmérnöksége folyamatosan végzi mind az útterületen, mind a csapadékvíz elvezetés területén.

13. sz. táblázat: A 7 sz. főút forgalmi adatai

Megnevezés	Forgalmi adatok (j/nap)	Személygépkocsi (j/nap)	Kis tehergépkocsi (j/nap)	Összes tehergépkocsi (j/nap)	Autóbusz (j/nap)	Motor-kerékpár (j/nap)	Kerékpár (j/nap)	Lassú jármű (j/nap)
2012	1300	1060	141	59	16	12	1	11
2011	1136	847	200	52	17	10	1	9
2010	1222	902	222	59	18	10	1	10

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy megyei Igazgatóság

14. sz. táblázat: 6811 sz. ök. út forgalmi adatai

Megnevezés	Forgalmi adatok (j/nap)	Személygépkocsi (j/nap)	Kis tehergépkocsi (j/nap)	Összes tehergépkocsi (j/nap)	Autóbusz (j/nap)	Motor-kerékpár (j/nap)	Kerékpár (j/nap)	Lassú jármű (j/nap)
2012	543	264	101	17	40	7	94	20
2011	525	261	100	15	35	8	86	20
2010	539	271	104	17	3	9	87	21

Forrás: Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy megyei Igazgatóság

Zajterhelés

A település zajterhelését elsősorban a közlekedés határozza meg, zajjal járó ipari és szolgáltatói tevékenységek nem találhatók a község területén. A közúti zajszinteket jelentős mértékben befolyásolja a nehézgépjárművek aránya.

A telephelyeken a tevékenység úgy végezhető, illetve a fejlesztést úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008 (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendeletben előírt alábbi zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodnia kell.

15. táblázat: Zajterhelési határértékek

ZAJTERHELÉSI HATÁRÉRTÉK		
Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint (dB)	
	nappal 06-22	éjjel 22-06
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítéssel)	50	40
Üdülőtérület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

1.2.3 Épített környezet állapota

Épített környezet

Az épített környezetet illetően jelentős változások történtek a települések területén. A közintézmények egy része felújításra került. Sávolyon a körjegyzőség tetőfelújítására került sor és megvalósult az utas váró kialakítása.

Ezenkívül helyi védelem alá került az alábbi épület:

Sávoly Kossuth L. u. 72. Hrsz: 239 (templom)

Zöldterület

A zöldterület a játék, sport, pihenés céljára, szabadidő eltöltésére szolgáló, illetve védelmi céllal létesített, állandóan növényzettel fedett közterület. A települési zöldfelületek legfontosabb szolgáltatásai: csökkentik a hőmérsékletet, növelik a levegő páratartalmát, korlátozzák a besugárzást, árnyékolnak, mérséklék a szélsőségeket, megtörik a szeleket, széndioxidot kötnek meg és oxigént termelnek, javítják a levegőminőséget, közömbösítik a légszennyező anyagokat, megkötik a szálló port, javítják a talaj tápanyagminőségét és szerkezetét, élőhelyet biztosítanak az állatvilágnak. A zöldfelületeknek meghatározó szerepe van továbbá az előnyös település-, illetve utcakép kialakításában.

A településen minden évben virágosítás történik, 2014-ben kiültetésre került 1200 db egynyári virágpalánta.

A Sávolyi Önkormányzat sikeres cserét bonyolított le a Somogyvári Önkormányzattal. Volt egy súlyproblémák miatt nem használt rézsükasza (nem bírta el a kistraktor), ezt elcserélték egy ferdekaszára, amit a Somogyvári Önkormányzat nem használt. Ezzel bővült a géppark, sokkal hatékonyabb az árkok, a partoldalak kaszálása.

A település meglévő zöldterületei:

- A Rákóczi utcától keletre, az utak által határolt, parkosított, értékes faállománnyal (idős hársak) rendelkező terület.

Tervezett zöldfelületek:

- 7-es számú főút mellett, a Szabadság utcától délre található, beépítésre nem alkalmas, 362-372. hrsz-ú ingatlanokon.

A Moto GP fejlesztések során tervezett zöldfelületek:

- A Somogysámsoni út melletti tervezett lakóterületen tervezett zöldterületek,
- A Somogysámsoni út tervezett szakasza és a tervezett gyűjtőút észak-déli szakasza menti zöldterület sáv elsősorban védelmi célú,
- A területen áthaladó 022 hrsz patak menti 10-10 m széles, elsősorban védelmi célú zöldsáv, amely mint zöldterület kerül besorolásra.
- Településközpont területén tervezett zöldterület, közpark.

Kertek

A település zöld területeinek jelentős hányadát a magánkertek, udvarok teszik ki. Ezen zöld területek struktúrája, állapota, növény- és állatvilága, mind jelentős hatással vannak a települési környezet egészére. Fontos megérteni és tudatosítani, miképpen segítenek a kertek a környezetvédelemben.

Négy olyan kulcsfontosságú terület van, ahol a kis kertek jelentőséggel bírnak. Segítenek egyensúlyban tartani a hőmérsékletet, vagyis csökkentik a szélsőséges meleg és hideg időjárás hatásait. Segítenek megelőzni az áradásokat az esővíz elnyelésével, ami egyébként megtöltené az utcai lefolyórendszereket. Jótékony hatással vannak az egészségre, mivel a fizikai munkavégzés egyben kiváló stresszoldás is. Ezen kívül élőhelyet biztosítanak bizonyos madarak, emlősök és rovarok számára, így az élővilág fontos részét képezik a kiskertek, városi kertek egyaránt.

Minél inkább érezhető a klímaváltozás, annál inkább divatba jönnek a környezetbarát kertek, ahol a gondos gazda spórol a vízzel, és a biológiai kontrollt, úgymint növénytársítások, kézi gyomlálás, részesíti előnyben a vegyszeres növényvédelem helyett. Becsalogatja a hasznos rovarokat, madarakat a növényvédelem elősegítésére, ezzel hozzájárulva a biológiai sokféleség megőrzéséhez. Megkérdőjeleződik a gyep szükségessége. Hiszen a gyep vízigényes. Ezért a pázsitfűveket felváltják a szárazságtűrő, alacsony, fűtermetű talajtakaró növények. A sok öntözést igénylő egynyári virágos ágyások helyett gyógynövényes, díszfűves ágyásokat létesítenek.

Magyarországon az átlagos csapadékmennyiség 550 mm. Növényeink aktív állapotunkban, a tenyészidőszakban (áprilistól novemberig) igénylik leginkább a csapadékot, akkor pedig átlagosan csak kb. 300 mm hullik. Ez négyzetméterenként 220 liter vízhiányt jelent. Ezt pedig valahonnan pótolni kell akár nagyüzemi növénytermesztésről, akár hobbikertekről, akár közparkokról van szó. Egyértelmű megoldást jelent az esővíz gyűjtése, amely egyre inkább terjedőben van a környezettudatos és a magas vízdíjaktól megrettent kerttulajdonosok körében. E mellett természetesen a kertek növényállományát ésszerűen felülvizsgálva a növények egy részét fel kellene váltani a szárazságtűrő, a nyári csapadékhányos időszakokat jól toleráló növényeknek. Ezek között is a hazai flóra szárazságtűrő növényeit, valamint a régi, betegségeknek ellenálló rezisztens gyümölcsfajtákat kellene előnyben részesíteni.

Demográfiai helyzet

A népesség korcsoportonkénti megoszlása a településen hasonló az országos adatokhoz. A települések demográfiai folyamatának kedvezőtlen vonása, hogy csökken a 15 éven aluliak száma. Ez a munkaerő-utánpótlásban, a település "kiürülésében" jelent majd gondot, s megfelelő népességgpolitikai, munkahelyteremtő intézkedésekkel fordítható csak meg e folyamat. A település átlagos öregedési indexe (a 65 év fölötti és a 17 év alatti népesség aránya): 79 %

A településen a férfiak és nők aránya 52,8 % illetve 47,1 % a férfiak javára.

16. sz. táblázat: Sávoly demográfiai adatai 2012. évben

Település	Állandó népesség, férfiak száma	Állandó népesség, nők száma	Állandó népességből 17 év alatti férfiak	Állandó népességből 17 év alatti nők	Állandó népességből 65 év fölötti férfiak	Állandó népességből 65 év fölötti nők	Aktív korúak száma	Öregedési index
Sávoly	300	268	60	51	35	53	369	79

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2014

17. táblázat: Sávoly népmozgalmi adatai, 2012. év

Település	Állandó elvándorlások száma	Állandó odavándorlások száma	Elvándorlások száma (áll. és ideigl. vándorlások száma összesen)	Odavándorlások száma (áll. és ideigl. vándorlások száma összesen)	Élveszületések száma	Halálozások száma
Sávoly	14	13	34	35	2	10

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2014

18. sz. táblázat: Nyilvántartott lakásállomány Sávoly területén 2012-es adatok alapján

Megnevezés	Lakásállomány
Sávoly	227

Forrás: Területi Információs Rendszer adatbázis, 2014

Foglalkoztatási és munkanélküliségi viszonyok

Az országos tendenciákhoz hasonlóan a kereslet csökkenés, a gazdaságtalan tevékenységek leépítése, a szervezeti átalakulások és a privatizáció együttes hatásaként csökkent a termelő teljesítmény. Természetesen a település nem tekinthető homogénnek a foglalkoztatás szempontjából, a mezőgazdasági szektorban foglalkozók aránya viszonylagosan kisebb, elsődlegesen azonban az idegenforgalmi – turisztikai jellegű kereskedelmi – vendéglátó, szolgáltató tevékenység ad megélhetést a munkát vállalóknak. Ez azonban általában csak a nyári időszak alatt jelent folyamatos munkavégzést.

19. sz. táblázat: Sávoly munkanélküliségi/nyilvántartott álláskeresőinek jellemzői (fő) (2012)

Megnevezés	Sávoly
Regisztrált munkanélküliek száma összesen	39
Regisztrált munkanélküliek száma, férfi	21
Regisztrált munkanélküliek száma, nő	18
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl összesen	16
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl, férfi	8
Regisztrált munkanélküliek száma 180 napon túl, nő	8
Regisztrált munkanélküliek száma általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel	8
Regisztrált munkanélküliek száma általános iskolai végzettséggel	4
Regisztrált munkanélküliek száma szakmunkásképző végzettséggel	12
Regisztrált munkanélküliek száma szakiskolai végzettséggel	1
Regisztrált munkanélküliek száma szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettséggel	3
Regisztrált munkanélküliek száma főiskolai végzettséggel	1
Regisztrált munkanélküliek száma egyetemi végzettséggel	-
Regisztrált munkanélküliek száma, fizikai foglalkozású	37
Regisztrált munkanélküliek száma, szellemi foglalkozású	2
Regisztrált munkanélküli pályakezdők száma	4
Regisztrált munkanélküli pályakezdők száma, férfi	2
Regisztrált munkanélküli pályakezdők száma, nő	2

Forrás: Területi Információs Rendszer, 2014

1.3 A lakosság egészségi állapota és környezeti összefüggések

A lakosság egészségi állapotát számos kockázati tényező határozza meg. A rizikótényezők túlnyomó többsége elsősorban betegségekre hajlamosító, fenntartó ok (ún. másodlagos ok), és nem közvetlenül kiváltó tényező. Halmozódásuk azonban növelheti a betegségek kockázatát, előfordulási gyakoriságát.

Az egészségi állapotot befolyásoló kockázati tényezők:

egyéni, endogén tényezők:

- veleszületett genetikai adottságok
- szerzett tulajdonságok

életkor, nem
 életkor, életvitel:
 táplálkozási szokások
 fizikai aktivitás
 élvezeti szerek fogyasztása
 szabadidő eltöltése
 lakókörnyezeti tényezők:
 természetes környezet közegeinek fizikai, kémiai, biológiai állapota
 épített környezeti tényezők fizikai, kémiai, biológiai állapota
 város-falu
 ipar-mezőgazdaság
 szolgáltatások
 munkakörnyezettel, munkavégzéssel kapcsolatos tényezők:
 fizikai (hő, zaj, rezgés, ionizáló és nem ionizáló sugárzás) kóroki tényezők
 kémiai (gáz, gőz, füst, aeroszol, por, rost) kóroki tényezők
 biológiai (mikrobiológiai) kóroki tényezők
 pszichoszociális kóroki tényezők
 társadalmi, gazdasági (makro és mikro) környezeti tényezők:
 életvitelt meghatározó társadalmi gazdasági tényezők
 szociális környezet (migráció, munkanélküliség, elszegényedés, globalizáció, stb.)
 az egészségügyi és szociális ellátáshoz való hozzáférés:
 ellátás minősége
 ellátás elérhetősége

A Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv jogelődjének (ÁNTSZ) tájékoztatása alapján a környezeti tényezőkkel összefüggő betegségek nehezen azonosíthatók, mivel számos tényező együttes hatásának eredményeként alakulnak ki.

A lakosság kedvezőtlen korösszetétele, az idős korúak magas aránya miatt a lakosság egészségi állapota rosszabb, mint azt az egészségügyi ellátás szervezettsége és szakmai színvonala indokolná. A születések száma kisebb a halálozások számánál.

Magas a mozgásszervi, keringési rendszer, daganatos és cukorbetegségek száma. E betegségek a kedvezőtlen szociális helyzetből is adódó egészségtelen táplálkozással, a mozgásszegény életmóddal hozhatók összefüggésbe.

Kiemelt figyelmet kell szentelni Sávolyon:

- a vízminőség- védelmére - ezzel összefüggésben törekedni kell a közel 100 %-os csatornázottsági (és rákötési) arány elérésére, a csapadékbemosódás megakadályozására,
- a pollenkoncentráció csökkentésére, a parlagfű-mentesítésre,
- a belsőtéri levegőszennyezők kontrollja mellett a dohányzás visszaszorítására,
- az ivóvíz alacsony fluortartalma miatt a fogszuvasodás megelőzéséhez a fluorpótlásra,
- a golyvagyakoriság csökkentésére a jódozott konyhasó használatára
- a települési szilárd és folyékony hulladék elhelyezésére az uniós szabványoknak megfelelően.

20. sz. táblázat: A háziorvosokhoz bejelentkezett 19 éves és idősebbek főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	1999. év	2001. év	2003. év	2005. év	2007. év
Gümőkór és a gümőkór következményei (A15-A19) és (B90)	2		1	5	4
Vírusos májgyulladás (B15-B19)	2		1	2	1
Rosszindulatú daganatok (C00-C97)	11	17	21	14	10
A vér és vértképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	5	18	14	17	53
Vashiányos anaemia (D50)	1	3		2	51
Pajzsmirigy rendellenességei (E00-E07)	7	14	11	17	26
Diabetes mellitus (E10-E14)	44	65	50	52	74
Egyéb endokrin mirigyek rendellenességei (E20-E35)		3			3
Lipoprotein-anyagcsere rendellenességei és egyéb lipidaemiák (E78)	1	19	17	30	66
Fibrosis cystica (E84)					
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedészavarok (F10-F19)	56	52	38	41	34
Schizophrenia, schizotipias és paranoid (delusiv) rendellenességek (F20-F29)	5	3	1		4
Mentális retardatio (F70-F79)	4	10	5	7	6
Extrapiramidális és mozgási rendellenességek (G20-G26)	2	6		4	6
Alzheimer-kór (G30)					
Sclerosis multiplex (G35)					
Epilepsia (G40)	5	8	7	3	5
Átmeneti agyi ischaemiás attackok (TIA), rokon syndromák és agyi érsyndromák cerebrovascularis betegségekben (G45, G46)	2	18	10	8	22
Vakság és csökkentlátás (H54)	3	1	1	2	1
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	5	11	7	6	2
Idült rheumás szívbetegségek (I05-I09)			2	1	1
Magasvérnyomás (hypertensiv) betegségek (I10-I15)	260	291	242	187	385
Ischaemiás szívbetegségek (I20-I25)	51	76	50	61	112
Szívbetegségek egyéb formái közül (I34-I39)	3	4	6	6	8
Cerebrovascularis betegségek (I60-I69)	14	22	25	34	30
Idült alsó légúti betegségek közül (J40-J44)	25	49	26	33	47
Asthma (J45)	14	7	11	6	14
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	30	28	22	25	20
Nem fertőzőeses vékony- és vastagbél gyulladás (K50-K52)	4	8	12	8	21
A máj betegségei (K70-K77)	32	37	30	30	19
Seropositív és egyéb rheumatoid arthritis (M05, M06)	5	4	4	3	4
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)					
Köszvény (M10)	4	4	2	4	9
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	15	23	18	19	15
Spondylopathiák (M45-M49)	133	184	162	158	233
A csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességei (Osteoporosis) (M80-M85)	13	24	25	28	23
Glomerularis betegségek, renalis tubulointerstitialis betegségek (N00-N08), (N10-N16)	6	5	6	7	4
Veseelégtelenség (N17-N19)			1	1	1

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

21. sz. táblázat: A háziorvosokhoz és házi gyermekorvosokhoz bejelentkezett 0-18 éves korúak főbb betegségei (fő)

Betegség megnevezése	1999. év	2001. év	2003. év	2005. év	2007. év
Gümőkór és a gümőkór következményei (A15-A19) és (B90)					
Vírusos májgyulladás (B15-B19)					
Roszdindulatú daganatok (C00-C97)	1	1			
A vér és vérképző szervek betegségei és az immunrendszert érintő bizonyos rendellenességek (D50-D89)	16	10	11	11	8
Vashiányos anaemia (D50)	14	7	8	10	8
Véralvadási defektusok (D65-D69)	2				
Endokrin, táplálkozási és anyagcsere betegségek (E00-E90)	8	3	15	16	18
Jódhiányhoz társuló diffúz (endémiás) golyva (E01.0)					
Diabetes mellitus (E10-E14)					
Fehérje- és energiahányos alultápláltság (E43-E44)					
Rachitis, aktív (E55.0)					
Kalóriatöbblet miatti elhízás (E66.0)	6		8	8	9
Fibrosis cystica (E84)					
Mentális- és viselkedészavarok (F00-F99)	5	2	6	5	5
Pszichoaktív szer használata által okozott mentális és viselkedés zavarok (F10-F19)					
Szomatiform rendellenességek (F45)	1		1		
Mentális retardatio (F70-F79)	1	1	2	2	1
A psychés fejlődés rendellenességei, hyperkineticus, magatartási és emocionális zavarok (F80-F93)	1	1		2	2
Epilepsia (G40)	1	2	1	1	1
Csecsemőkori agyi bénulás (G80)					
A szemizmok, a binokuláris szemmozgás, az alkalmazkodás és a fénytörés betegségei (H49-H52)	29	6	15	10	9
Vakság és csökkentlátás (H54)					
Vezetékes típusú, idegi eredetű és egyéb hallásvesztés (H90, H91)	3		2	3	1
Magasvérnyomás (hypertensív) betegségek (I10-I15)	5	1		3	3
Asthma (J45)	6	6	6	8	5
Gyomor-, nyombél-, gastrojejunális fekély (K25-K28)	1				
Intestinalis malabsorptio (K90)					
Coeliakia (K90.0)					
Atopiás dermatitis (L20)	1	1	2	5	8
Fiatalkori ízületi gyulladás (M08)					
Deformáló hátgerinc-elváltozások (M40-M43)	1	4	2	3	2
A csípő és medence juvenilis osteochondrosisa (M91)					
Glomerularis betegségek (N00-N08), (N10-N16)		1	1	1	1
Visszamaradt magzati növekedés és alultápláltság, a rövid terhességi időtartammal és alacsony születési súllyal kapcsolatos m.n.o. rendellenességek (P05, P07)	1	5		2	2
Az idegrendszer veleszületett rendellenességei (Q00-Q07)	1			1	1
A keringési rendszer veleszületett rendellenességei (Q20-Q28)	1		1	2	2
Ajak- és szájpadhasadék (nyúlajak és farkastorok) (Q35-Q37)	1	1		1	1
A húgyrendszer veleszületett rendellenességei (Q60-Q64)	1	1	1	1	1
A csípő veleszületett deformitásai (Q65)					
Elhanyagolás vagy elhagyás (Y06)					

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal

Az utóbbi években egyre több embernél jelentkeznek a növényi pollenek - főként parlagfű – által okozott allergiás jellegű megbetegedések. A pollenek számának alakulását jelentősen befolyásolja a gondozatlan, parlagon hagyott területek kiterjedése. A száraz időszakokban a levegőben jelentősen megnőhet a pollentartalom.

1.4 Természetvédelem

A természetvédelem az élő és élettelen természeti értékek és azok rendszereinek megóvását célozza. Egyik fő célja a biológiai sokféleség megőrzése, amelynek alapja a természetes és természetközeli élőhelyek működőképes állapotban történő megóvása.

A Balaton Európa legnagyobb édesvízi tava, mely 1989. március 17. óta Ramsari terület (a Ramsari Egyezmény a nemzetközi jelentőségű vadvizek védelmével foglalkozik). Ez az egyetlen olyan magyarországi Ramsari terület, mely csak időszakosan védett, mivel a nyári turista időszakban szabadon használható.

Magyarországra az uniós csatlakozás óta érvényes a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv. Ezért kötelező volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyek, valamint állat- és növényfajok védelmében területeket kijelölni, amelyek így az EU ökológiai hálózatának a részeivé váltak. Különleges madárvédelmi területek és különleges természet megőrzési területek kerültek meghatározásra. A kijelöléssel hazánk területének közel 21%-a lett Natura 2000 terület. Védett területeink csaknem teljes egészében bekerültek a hálózatba, de ezeken kívül további körülbelül 1.2 millió hektár kapott védeltséget. Ezek között sok a mezőgazdasági terület, így a rezervátum-szerű védelem helyett a társadalmi, kulturális, gazdasági és természetvédelmi érdekek összehangolására alapozó megóvás, fenntartható gazdálkodás kerülhet előtérbe.

A település környezetvédelmi programjának elkészülését követően lépett életbe a 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet (2010-ben módosításra került sor) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről, valamint a 45/2006. (XII. 8.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről.

A rendelet célja az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó *közösségi jelentőségű*, és *kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok*, valamint vadon élő növény- és állatfajok élőhelyének megőrzése, és ezáltal a biológiai sokféleség fenntartása, megőrzése és az ehhez szükséges szabályok megállapítása.

A Sávoly község közigazgatási területét kiemelt jelentőségű különleges természet megőrzési területek és különleges madárvédelmi területek érintik.

Kis-Balaton (HUBF30003)

Sávoly

0105, 0115, 0116, 0118, 0119, 0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0123/1, 0123/2, 0124/1, 0124/2, 0124/3, 0124/4, 0125, 0128, 0129/1, 0129/2, 0129/3, 0129/4, 0129/5, 0129/6, 0130/1, 0130/2, 0131, 0133/1, 0133/2, 056/1, 057, 058/1, 058/2, 059, 060, 062/2, 062/3, 062/4, 063, 064, 065, 066, 070/1, 070/2, 071/2, 071/3, 071/5, 071/6, 072

Kis-Balaton (HUBF30003)

Sávoly

056/1, 057, 058/1, 058/2, 059, 060, 062/2, 062/3, 062/4, 063, 064, 065, 066, 070/1, 070/2, 071/2, 071/3, 071/5, 071/6, 072, 0105, 0115, 0116, 0118, 0119, 0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0123/1, 0123/2, 0124/1, 0124/2, 0124/3, 0124/4, 0125, 0128, 0129/1, 0129/2, 0129/3, 0129/4, 0129/5, 0129/6, 0130/1, 0130/2, 0131, 0133/1, 0133/2

Helyi jelentőségű védelem alatt álló épület a Kossuth u. 72. sz. alatti templom.

1.5 Környezetbiztonság

A környezetbiztonság a természeti és környezeti katasztrófák számának világszerte tapasztalható növekedése miatt kiemelt társadalmi megítélést kap. Ennek és a felelős politikai gondolkodásmódnak köszönhető, hogy az Országgyűlés elfogadta a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szülő 2011. évi CXXVIII. törvényt (katasztrófavédelmi törvényt).

A katasztrófavédelmi törvény a katasztrófák elleni védekezés, felkészülés fő települési feladatainak végrehajtását a polgármesterekre bízta. A polgári biztonság érdekében jelenleg folyik az állami szervezetben a környezeti kockázatok felmérése. A környezet állapotát egyrészt természetes, másrészt mesterséges (ember által előállított) tényezők változtathatják meg gyorsan és nagymértékben. Ezeket a gyors és nagymértékű környezeti változásokat nevezik katasztrófáknak.

A környezetbiztonság, közbiztonság, valamint közlekedésbiztonság mellett megkülönböztetett figyelem tulajdonítandó az élelmiszerbiztonságra, továbbá a munkavégzés biztonságos feltételeinek garantálására csakúgy, mint a lakosság létbiztonságára, illetve általában a katasztrófa megelőzésre, és elhárításra. Fel kell készülni arra, hogy az éghajlatváltozás következtében növekszik a szélsőséges időjárási események gyakorisága, ami az eddigieket meghaladó kockázatot jelent. A hagyományos hatósági eszközök mellett e feladat elvégzése során az erre szakosodott civil szervezetek (polgárőrség) aktivitására is építeni kell, és fel kell készíteni a lakosságot a gyors beavatkozások szervezett elvégzésére.

Természetes eredetű katasztrófák lehetőségei:

- Földrengés,
- Légköri természeti csapások (csapadék, szél, magas hőmérséklet okozta károk),
- Természetes eredetű tűzvész.

A mesterséges (emberi tevékenység által okozott) katasztrófák lehetőségei:

- Üzemi robbanás, üzemi környezetszennyezés (mérgezés, tűz, villámcsapás, tankautó, vasúti baleset),
- Tűzvész,
- Repülőgép baleset,
- Terrorista merénylet következményei.

A településen a fejlesztéseknek és a település biztonságos működtetésének, az élet-és vagyonbiztonságnak alapvető feltétele az üzemi robbanás és a tűz elleni védelem hatékony megoldása.

A tűz elleni védekezés legfontosabb eszközei, módszerei:

- a szükséges oltóvíz - mennyiség biztosítása,
- az oltóvíz biztonságos eljuttatása a kistérség valamennyi beépített, illetve beépítésre szánt területére,
- a vízkivétel műszaki lehetőségeinek biztosítása,
- az egyes építési övezetek, illetve létesítmények gyors megközelítése a tűzoltóság járművei részére.

1.6 Önállóan ható tényezők

A Balatonring egy meghíúsult versenypálya-projekt Sávolymellett. Spanyol befektetők azért vásárolták meg a területet, hogy ott Moto GP pályát építsenek. A pálya alapkövét 2008 szeptemberében tették le. A beruházás csúszott, a pálya megépítése csak a földmunkákig jutott, aztán néhány éve a cég is levonult a területről. A terület jelenleg gondozatlan, a gyomosodás és a parlagfű és egyéb invazív fajok (aranyvessző, akác, bálványfa, stb.) terjedése gondot okoz, okozhat a későbbiekben.

A Sávolymés Szőkedencs községek közigazgatási területére tervezett beruházás az Európai Unió teljes területét tekintve is egyedi lett volna. A mintegy 600 ha-os területen a következő létesítmények megépítését tervezték 2 ütemben: első ütemben gyorsasági motoros versenypálya (186 ha-on) és a második ütemben Wellness és golfközpont, szórakoztató és kereskedelmi centrum, valamint logisztikai bázis került volna kialakításra.

A pálya elhelyezését Sávolymkülterületén összességében 186 ha területen tervezték. A terület nagy része szántó művelési ágú terület. A területen nyilvántartott természetvédelmi érték nem található. A területen található erdő jellegű részeket megőrzik, és a pálya megépülése esetén a teljes területét védőerdővel ültetetik körül, amelyet tervezetten őshonos fákkal (kőris, nyár) és cserjékkel (galagonya, kökény) valószínűsítik meg. A védőerdő zajvédelmi funkciót is ellát.

A létesítmény alapvetően a 7-es számú főközlekedési úton közelíthető meg, valamint az M7-es autópályáról egy bekötőúton, amely célforgalmat a 7-es útra vezet át. A tervezett létesítmény megközelítése így nem érint lakóterületet. A „Balatonring” versenypálya a lakóterületeken kívül vezető főutakon minden irányból megközelíthető (Budapest, Siófok, illetve Nagykanizsa felől is), ennek megfelelően az érintett lakóövezetekben a közlekedésből származó környezeti zajterhelés legfeljebb 1-2 dB értékkel növeli meg az alapállapot értékét. A MotoGP hazai rendezvénye idején a látogatószám – a nemzetközi tapasztalatokat figyelembe véve – elérheti a napi 50000 főt is. Ilyenkor a gépjárműforgalom a 7-es úton elérheti a forgalmi alapállapot 3-5-szörösét is, ennek megfelelően az ebből eredő környezeti zajszint növekedés mintegy 5-7 dB értékű is lehet, azonban a rendezvényt évente csak egyszer kerülne megrendezésre.

A tervezett MotoGP pálya megvalósítása és működtetése a vonatkozó környezetvédelmi normák betartása esetén káros környezeti hatást nem fog okozni. Határérték túllépés csak zaj vonatkozásában lehet északi irányban, és csak abban az esetben, ha a létesítményhez nem kapcsolódnak zajvédelmi létesítmények. A javasolt zajcsökkentési megoldások (legalább 300 méter széles erdősáv, területfeltöltés, valamint hangárnyékoló falak a telekhatár és a pálya melletti lelátók vonalában) megvalósításával várhatóan teljesíthetőek a vonatkozó környezeti zajterhelési és zajkibocsátási határértékek.

A MotoGP pálya előkészítési fázisában előzetes vizsgálati eljárás folyt, amely jogerősen lezárásra került.

A zöldhatóság ezt követően több eljárásban (földhivatali, erdészeti, építési) szakhatóságként működött közre.

Forrás: Balatonring Gyorsasági Motoros Versenypálya létesítése Sávolymon, Előzetes Vizsgálat, 2008
Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2009

Wellness és golfközpont, szórakoztató és kereskedelmi centrum

A „Balatonring” beruházáshoz kapcsolódóan a Sávolymközpontjától északra fekvő 100 hektár nagyságú magántulajdonú területen tervezték a golf és termálcentrum megépítését. A területet ÉK-ról a Marótvölgyi-vízfolyás, DNY-ról a Főnyedi bekötőút és Főnyed község külterületei,

D-ről a 7. számú főút határolja. A beépítendő területet ketté szeli az M7-es autópálya. Az érintett terület Sávolly és Főnyed közigazgatási területéhez tartozik.

Az I. osztályú nemzetközi versenyek megrendezésére is alkalmas 18 lyukú golfpályát, a látogatók oktatására pihenésére vendéglátására alkalmas klubházzal, valamint a pálya egy részét körülölelő 80-100 apartmanházsorral tervezték. A tervek szerint itt kerülne felépítésre egy 5 csillagos minősítésű golfhotel is (100 szobás szálloda és 100 db üdülőház).

A közel 60 ha nagyságú déli részen, az érvényes vízjogi engedéllyel működő termálkút (Sávolly K-1-es kút) vizének hasznosítására egy 200 szobás Termál Hotel építését tervezték 4*-os kivitelezésben, valamint 800 db üdülő-lakóegységet, amelyhez csatlakozóan wellness, standfürdő és élményszerető is csatlakozik. A termálszállodai medencék ellátását valamint az egyéb technológiai hőigényt a kút vizének felhasználásával kívánták megoldani.

A tervezési területen a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény erejénél fogva védett lápok jegyzékéről szóló 8005/2001. (MK 156.) KöM tájékoztató alapján nincs ex-lege védett lápterület.

Forrás: Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, 2009

Logisztikai központ

Szőkedencs község területére, a 7-es út oldalán egy Logisztikai Központ létesítése tervezett 180 - 190 ha nagyságú területen. A logisztikai központ kisebb szerelőüzemnek, átcsomagoló kereskedelmi és szolgáltató tevékenységet végző vállalkozásnak adott volna lehetőséget.

Sávoly Község Környezetvédelmi Stratégiája

1. Stratégiai összefüggések

1.1 Nemzeti Környezetvédelmi Program 2014-2019. stratégiai tervezésének alapelvei

Magyarország hosszú távú jövőképét az Országgyűlés által 2013 tavaszán a 18/2013. (III.28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia fogalmazta meg. A jövőkép a négy alapvető erőforrás (az emberi (humán), a társadalmi, a természeti és a gazdasági erőforrások) fényében fogalmazta meg vízióját a jövő Magyarországra.

Ennek a jövőképnek az elsődleges tényezője „egy olyan harmonikus, értékkövető és értékörző magyar társadalom ..., melyben a boldogulás alapja - az anyagi értékek mellett - az értékteremtő munka, az egészség, a tudás, az erkölcs (mely többek között hiten, bizalmon és tiszteleten alapul), valamint a családi, közösségi és a nemzeti összetartozás, továbbá a globális felelősségvállalás”. Ebben a társadalomban fontos érték többek között a mértékletesség és a takarékoság, az értékalapú gondolkodás és cselekvés, illetve a megtakarítás fontosabb a fogyasztásnál.

A társadalmi intézmények és a kormányzat döntései támogatják a személyes felelősségvállalást, ösztönzik az értékteremtő együttműködést. „Az egyének életmódja és a támogató természeti, szűkebb közösségi és tágabb társadalmi környezet megléte elősegíti az egészség megőrzését, az emberek kihasználják a folyamatosan bővülő oktatási lehetőségeket és nyitottak az élethosszig tartó tanulásra. ...A tudományos kutatás és a vállalati innováció megbecsült tevékenységek, amelyeken gazdasági fejlődésünk is alapszik.”

A környezet- és természetvédelemhez közvetlenül kapcsolódva a következők kerültek megfogalmazásra a jövőképben. „A gazdaság az ökológiai korlátain belül működik. A fenntartható fejlődés a természeti erőforrásokkal való olyan tartós, értékvédő gazdálkodást jelent, amely lehetővé teszi az emberek boldogulását anélkül, hogy a gazdasági fejlődés lerombolná a sokféleséget, a komplexitást és az ökoszisztéma-szolgáltatásokat. Az emberek tisztelik a természetet, természeti értékeinket, a helyi közösségek felismerik a rendelkezésükre álló természeti erőforrásokból adódó lehetőségeiket, termelésüket, energiafelhasználásukat és fogyasztásukat erre alapozva szervezik meg. A lokális ökológiai problémákra, kihívásokra a helyi közösségek és alsóbb szintű kormányzatok adnak választ, míg a központi kormányzat kezeli a nemzeti jelentőségű problémákat. A gazdasági, tudományos és intézményi innovációk hathatósan segítik a megoldások megtalálását.”

E jövőkép szerint a környezetügy katalizátorrá válhat a fenntartható fejlődés megvalósításának útján, miközben a fenntarthatóság elveinek következetes érvényesítése a gazdaság és a társadalom szférájában hozzájárulhat ahhoz, hogy megváltozzanak a környezeti problémákat is kiváltó hajtóerők.

Ehhez elsősorban a társadalom értékrendjének megváltozása szükséges, melyben az ember és a természet tisztelete, a takarékoság és mértékletesség eszménye az őt megillető helyre kerül. A társadalom felismeri, hogy jólléte és fejlődése az élet természeti alapjainak védelme, megőrzése nélkül lehetetlenné válik, hogy a környezet és a fejlődés kérdései nem szétválaszthatók, és e felismerés birtokában akar és képes életmódján változtatni. A környezettudatos gondolkodás és cselekvés erénnyé és előnnyé válik, melyet a teljes

társadalmi berendezkedés támogat, s ezáltal a fenntartható termelési és fogyasztási szokások válnak meghatározóvá.

A gazdaság és intézményrendszer működtetésében a holisztikus szemlélet, a személyes felelősség és az elővigyázatosság elve érvényesül. A döntéshozást és a társadalmi véleményformálást a környezet állapotát megfelelő színvonalon és módon nyomon követő megfigyelő rendszerekből származó közérthető, hiteles és nyilvános információk segítik, növelve a környezet megóvására irányuló döntések megbízhatóságát. A környezeti szempontok beépülnek a döntésekbe, arra ösztönözve a társadalom tagjait, hogy takarékoskodjanak az erőforrásokkal, védjék a természet értékeit és csökkentsék a környezet terhelését. A kormányzat mind a szakpolitika megalkotása, mind intézményei működtetése révén példát mutat a társadalom számára a környezettudatos megoldások bevezetésére, kiegészítve a példaadással a környezetpolitika hagyományos eszköztárát.

A gazdasági szereplők már fejlesztéseik tervezésénél figyelembe veszik a környezetvédelmi szempontokat és a korszerű, környezetbarát technológiák bevezetése, a szennyezés-megelőzés hosszú távon versenyelőnyt eredményez. Ezzel párhuzamosan a fogyasztói igények is a környezetileg fenntarthatóbb, organikus termékek és szolgáltatások felé tolódnak el.

Hazánk természeti adottságainak és erőforrásainak figyelembe vételével a következő legfontosabb stratégiai kihívások előtt áll:

- az erőforrások takarékos, hatékony használatára támaszkodó környezetbarát gazdaság megteremtése;
- biztonságos és jó minőségű élelmiszer- és vízellátás biztosítása, ahol a termőföld és a vízkészletek védelme, fenntartható hasznosítása magas szinten biztosított;
- a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatások védelme, fenntartása;
- a környezeti lehetőségekhez és korlátokhoz illeszkedő területhasználat.

Mindezek mellett fontos tényezője a jövőképnek a vidéki lakosság megélhetésének, lakhelyén való érvényesülésének biztosítása a fenntarthatóság elvein nyugvó tájhasználat révén, ahol a jólléthez szükséges erőforrások igénybevétele és az ökoszisztéma szolgáltatások feltételrendszere között összhang van. Emellett a városi környezet is élhetőbbé, egészségesebbé válik az emberi léptékű, energiatakarékos épületek és infrastruktúra, az egészséges és tiszta környezet, a bővülő zöldterületek révén. Mindezek következtében sikeres az éghajlatváltozást erősítő tényezők csökkentése és az elkerülhetetlen változások hatásaihoz való alkalmazkodás.

Természetesen e jövőkép minden tényezőjének megvalósítása hosszabb időszakot és következetes lépéseket, széleskörű társadalmi támogatást és cselekvést igényel, melyhez az elkövetkezendő hat évre szóló feladatok végrehajtása is aktívan hozzájárul.

A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A környezetügy átfogó felelőssége, hogy feladatai magas színvonalú ellátásával segítse elő az ország társadalmi-gazdasági fejlődését, ugyanakkor tudatosan lépjen fel a társadalmi és környezeti értékek rombolása ellen és hatékonyan közreműködjön a környezeti szemléletformálásban. Ez átfogó, rendszerszemléletű megközelítést és a környezeti szempontoknak az élet minden területén való figyelembe vételét teszi szükségessé.

A helyzetelemzés és a SWOT-elemzés alapján, a jövőképhez és az átfogó célkitűzéshez kapcsolódóan a Program három stratégiai célt határoz meg

Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.

Cél a jó életminőség és az egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja.

Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata.

Cél a stratégiai jelentőségű természeti erőforrások, természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.

Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése.

Cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jólléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható. A fogyasztói magatartás megváltozása, a környezeti szempontból fenntartható termékek és szolgáltatások felé történő elmozdulás keresleti oldalról erősíti meg a termelői folyamatok „fenntarthatósága” iránti igényt. A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahasználatosság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

Mindhárom célhoz kapcsolódik a környezetbiztonság javítása. Ez utóbbi az élet- és vagyonbiztonság szempontjait is figyelembe véve kiterjed a szélsőséges természeti folyamatok és természeti katasztrófák (pl. árvizek, szélviharok) előrejelzésére és kárainak csökkentésére, valamint az ipari balesetek, technológiai eredetű katasztrófák (pl. vegyi balesetek) megelőzésére és kárcsökkentésére.

Horizontális cél a társadalom környezettudatosságának erősítése. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

1.2 Környezeti jövőkép

A még nem elfogadott környezetvédelmi programmal összhangban szükséges egy környezeti jövőkép kialakítása a település számára. A jövőkép megalkotásához elengedhetetlen a lakossággal, civil szervezetekkel, ipari és mezőgazdasági vállalkozásokkal és a hatóságokkal a környezetvédelem terén még szorosabb együttműködés megvalósítása. A végső cél, hogy Sávoly lakóinak életminősége, komfortérzete jelentősen javuljon és a település közigazgatási területén található természeti kincsek előnyeit turisztikai és gazdasági szempontból ki tudja használni, ugyanakkor az ennek érdekében megvalósuló fejlesztések az ökoszisztéma

teherbíró képességét ne haladják meg, működjenek a megtartó funkciók, a védett értékek ne károsodjanak. Fokozatosan el kell érni, hogy az emberek belső igényévé váljon a tiszta, egészséges környezet és mindez párosuljon egy fenntartható, környezettudatos magatartás, életszemlélet kialakításával.

1.3 Általános célok

A település környezetvédelmi programjának céljait döntően a következő főbb szempontok határozzák meg:

- a környezeti állapot értékeléséből következő célok,
- a hazai jogszabályi előírásokból következő célok,
- az EU tagságból fakadó célok.

A helyzetértékelés segítségével megállapíthatók azok a célok, amelyeket a település területén meg kell valósítani annak érdekében, hogy a környezet állapota a kívánt elvárásoknak megfeleljen. Ezeknek a céloknak a teljesítése nem kizárólag az önkormányzat feladata, hanem részben a településen tevékenykedő gazdálkodó szervezetekre és a lakosságra is hárul. Szükséges a célok egységes megfogalmazása azért, hogy az önkormányzat koordináló szerepe erősödhesen, és az érdekek sajátjuknak tekintsék e célokat.

A település környezetvédelmi feladatait elsősorban az önkormányzati törvény és a környezetvédelemmel, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet rendezésével összefüggő törvények szabályozzák.

A legfontosabb jogszabályok a következők:

1995. évi LIII. törvény a környezet általános szabályairól
1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és területrendezésről
1996. évi LIII. törvény a természet védelemről
1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
2000. évi LXIII. törvény a hulladékgazdálkodásról
2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról és területrendezési szabályzatának megállapításáról
2001. évi LXXXI. törvény a környezeti információhoz való hozzáférésről
2003. évi XXVI. törvény az Országos Területrendezési Tervről
2008. évi LVII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területrendezési tervének elfogadásáról és területrendezési szabályzatának megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény módosítása
2008. évi XCI. törvény a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, valamint egyéb törvények módosításáról
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
2011. évi LXXVII. törvény a világörökségről
2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról
57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet a víziközeledés rendjéről
303/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet a történelmi emlékhelyekről

A célok kitűzése során figyelemmel kell lenni az országos és megyei szintű koncepciók, programok teljesítésére, illetve a környezetvédelmi érdekek érvényesítésére.

Az EU jogszabályai a tagállamokat, a tagállamok természetes és jogi személyeit közvetlenül kötelezik, így Magyarország és települései számára is kötelezővé válnak. Az EU joganyagaiból és környezetvédelmi politikájából adódó elvárások, alapelvek az általános és a konkrét célok megfogalmazásánál a lehetőségek figyelembe vételével beépítésre kerültek.

A települési környezetvédelmi program célja - a Nemzeti Környezetvédelmi Program céljával összhangban - a legfontosabb környezeti problémák feltárása, és azok megoldása, azaz:

1. A település lakói életkörülményeinek és életminőségének javítása, és a vonzó vidéki életmód megteremtése, valamint az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése.
2. Környezeti, táji és természeti értékek megóvása, helyreállítása, illetve a természet védelmének szem előtt tartása a település gazdasági, társadalmi fejlesztése során.
3. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez méltó üdülőhely minőségi fejlesztése a közhasználatú zöldterületek értékének növelésével oly módon, hogy az biztosítani tudja a lakó és üdülőnépesség rekreációs igényét.
4. A település adottságaihoz és hagyományaihoz illeszkedő, a környezeti, társadalmi és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe vevő fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, környezetbarát, és versenyképes termelési és szolgáltatási technológiák alkalmazása.
5. A fentiekkel összhangban, a környezettudatos életszemlélet erősítése, az erőforrás-takarékosság és a hatékonyság javítása, valamint a partnerség fejlesztésének előtérbe helyezése.

1.4 A stratégiai program és a Balaton törvény összefüggései

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (Balaton Régió) fejlesztésével kapcsolatos feladatokat a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. számú törvény, illetve az azt módosító 1999. évi XCII. számú törvény értelmében a Balaton Fejlesztési Tanács látja el, amely jog- és hatáskörénél fogva jelentős támogatást és együttműködést képes biztosítani a kormányzati és az önkormányzati vízminőségvédelmi, környezetvédelmi intézkedések és más fejlesztési programok ütemezésére, összehangolására és végrehajtásuk gyorsítására.

A stratégiai célok megvalósításához hozzárendelhető intézkedések, továbbá a konkrét projektek kidolgozásának bázisául a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és Területrendezési Szabályzatának megállapításáról szóló 2013. évi XLVII. számú törvény (a továbbiakban „Balaton törvény”) szolgál. Ebben a Szabályozásban 27 alővezetet különböztetnek meg s ezeket a 4/1. – 4/16. sz. mellékleteken (térképeken) is megjelenítik, a törvény 4. sz. mellékletéhez csatoltan.

Alapvető célja a törvénynek a táj jellegének, a természeti és települési környezet minőségének védelme és fontos célja az üdülés és idegenforgalom minőségi fejlesztéséhez szükséges környezeti feltételek javítása és a település kiegyensúlyozott fejlődésére való törekvés.

Sávoly településre az övezeti besorolások alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban – részletesen a 1. sz. melléklet tartalmazza.

Levegőtisztaság-védelem

15. § a) b) ba) bb) bc) bd) be) bf) bg)

Felszín alatti és felszíni vizek

35. § *a) b) c) d) e) g) h) i)*

Talaj, területhasználat

20. § *(1) (2) (3) (4) (5)*

30. § *a) b) c) d)*

31. § *a) b)*

33. § *a) b)*

39. § *(1) a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) l) m) n) (2) (3) (4)*

40. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*

42. § *a) b) c) d) e) f) g)*

45. § *a) b) c) d)*

46. § *a) b) c) d) e)*

Táj, természetvédelem

23. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*

25. § *a) c) d) e) f) g) h) i) j)*

26. § *a) b) c) d) e) f) g) h) i)*

Infrastruktúra

4/C. § *(1) (2) a) b) e) f) h) i) (3) a) b) c) d)*

9. § *(1) (2) (3) a) b) (4) (5) (6) (7)*

Épített környezet védelem

27. § *(1) (2) a) b) c)*

37. § *a) b) c) d) e)*

2. Tematikus célok

2.1 A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése

Indoklás

Az ember és a természet viszonyát, a jelen és a jövő generációk számára kedvező vagy kedvezőtlen jellegét hosszabb távon a társadalmi értékrend és az ebből fakadó viselkedés, termelési-fogyasztási szokások befolyásolják leginkább. A társadalmi értékrend részét képező, azt befolyásoló környezettudatosságnak olyan szintjét kell elérni a jövőben, amely az ok-okozati összefüggések és az ezek mélyén rejlő hajtóerők feltérképezésének fényében biztosítja, hogy a társadalmi-gazdasági tevékenységekkel együtt járó környezetterhelés a lehető legkisebb mértékű legyen, beleértve a szennyezőanyag kibocsátás és a hulladéktermelés minimalizálását, az erőforrások takarékos használatát.

A környezetvédelmi döntések előkészítésében, a döntések végrehajtásában való társadalmi részvétel az EU elvárásai, az Aarhusi Egyezmény kötelezettségei, a hazai jogszabályok erősítik, de a társadalmi partnerek egyre növekvő mértékben igénylik is.

Célok: A társadalmi részvétel ösztönzését szolgáló legfőbb intézkedések: a környezeti információkhoz való hozzáférés javítása; a civil szervezetek és a lakosság bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe; civil szervezetek bevonása környezet és természetvédelmi feladatok végrehajtásába, közreműködésük pénzügyi támogatása.

Jelenleg a környezeti nevelés döntő színterei az oktatási intézmények, ám ahhoz, hogy sikeres legyen a program, a színtereket ki kell terjeszteni az élet szinte minden területére, de különösen a családra, az oktatási és művelődési intézményekre, a civil szervezetekre, a hatóságokra, az önkormányzatokra és a gazdaság szereplőire is.

Leírás

TUDAT-1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás. A társadalom környezeti értékrendjének javítása.

- Környezet- és természetbarát, valamint a környezettudatos szabadidős tevékenységek elősegítése.
- Óvodás, iskolás korúak oktatása és a szülők bevonása (közös növényültetés, gondozás).
- Környezettudatosság és a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek megjelenítése az oktatási segédanyagokban.
- Zöld Óvoda, Ökoiskola, Erdei Óvoda és Erdei Iskola programok kiterjesztése.

TUDAT-2. Környezeti információhoz való hozzáférés.

- A lakosság hiteles tájékoztatása a környezet állapotáról és annak változásairól.
- Fórumok, klubok szervezése, médiában való környezetvédelmi műsorok közvetítése.

TUDAT-3. Az önkormányzatok, a lakosság és a civil szervezetek környezetvédelmi tevékenységének, együttműködésének elősegítése.

- Környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatos felülvizsgálata, azok betartatása.
- Környezetvédelemmel kapcsolatos információs adatbázis összeállítása.

2.2 Éghajlatváltozás mérséklés és alkalmazkodás

Indoklás

A világ eseményeit tekintve látható, hogy növekszik az éghajlatváltozással összefüggő természeti katasztrófák (árvizek aszály, erdőtüzek stb.) száma. Magyarországon is megszorodtak a szélsőséges időjárási események. Az utóbbi évek eddig nem tapasztalt szélsőségeket, szokatlan időjárási viszonyokat hoztak, elpusztítva ezzel a termés jelentős hányadát, károkat okozva az infrastruktúrában, vagyoni javakban, nem ritkán veszélyeztetve az emberek személyi biztonságát és egészségét. A tudományos előrejelzések szerint a Balaton térségében a globális átlagot meghaladó, tartós melegedés várható, amelynek jelei már napjainkban is mérhetők, illetve érzékelhetők. A szélsőséges időjárású napok gyakorisága megnő (erős szél, túl magas/túl alacsony hőmérséklet, nagy hőmérséklet-ingadozás, egyszerre túl sok csapadék, stb.). A csapadékos napok száma csökken, a csapadékeloszlás egyenlőtlenebb lesz (télen több, nyáron kevesebb), amely a mezőgazdasági tenyészidőszakban illetve az idegenforgalmi évadban nagyobb szárazságot eredményez. Várható, hogy a fenti változások a természeti környezetre, a térség gazdaságára, ezen belül a Balatonnál meghatározó szektorra, a turizmusra is erőteljes hatást fognak kifejteni.

Éghajlatvédelmi szempontból Magyarország helyzete ellentmondásos, csakúgy mint Közép-Kelet Európában a többi korábbi szocialista országé. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása jóval alacsonyabb, mint az 1990-es éveket megelőzően, amely időszak a klímavédelmi nemzetközi vállalások alapjául szolgál. Ugyanakkor a viszonylag kedvező állapot nem a klímatudatosságnak köszönhető, hanem a kibocsátás nagy részéért felelős szocialista nehézipar megszűnésének, a gazdasági szerkezet átalakulásának. A kibocsátási trendek arról tanúskodnak, hogy döntően a nehézipar összeomlását követően, 1992 óta lényegében nem változott az ország üvegházhatást okozó gázkibocsátása.

A klímavédelmet a Magyar Köztársaság Országgyűlése és Kormánya napjaink sürgető, megoldandó kérdésének tekinti. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) Magyarország középtávú klímapolitikájának irányát jelöli ki a 2008–2025. közötti időszakra, elkészítését az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény 3. §-ának rendelkezése írja elő.

Magyarország kibocsátás-csökkentési törekvéseit eddig a Kiotói Jegyzőkönyvben 2012-re tett 6 százalékos csökkentési vállalása határozta meg. 2012. után a fejlett ipari országoknak, köztük Magyarországnak is jelentősebb mértékben kell kibocsátását csökkenteni, mint a globális átlag. A hazai éghajlatváltozási és energiagazdálkodással kapcsolatos politikának összhangban kell lennie az európai uniós politikával, amely nem kevesebbet kíván elérni, mint 10-15 év alatt egy új ipari forradalmat, amelynek végső célja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság megteremtése. A 2008-2025. közötti időszakra szóló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia a célokat és tennivalókat a nemzetközi kötelezettségvállalások figyelembevételével jelöli meg.

Az államnak mind a globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklését, mind az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást ösztönöznie, erősítenie kell. Ehhez kapcsolódóan a konkrét intézkedéscsomagot – a tervezési és helyzetkezelési teendőket – a Nemzeti Éghajlatváltozási Programok fogják tartalmazni. A programok országos és regionális szinten fogják előirányozni a megfelelő lépéseket. Az éghajlati alkalmazkodás felelősségét nemcsak az államnak és az önkormányzatoknak, hanem egyidejűleg az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is viselnie kell. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet vonzó környezeti állapotának és gazdasági versenyképességének, népességmegtartó erejének megőrzése érdekében rendkívül fontos a

felkészülés a változásokhoz való alkalmazkodásra, azaz a kedvező változások kihasználására és a kedvezőtlenek mérséklésére.

Amíg a klímavédelemben a kibocsátás-csökkentési törekvések csakis globális összefogás esetén vezethetnek eredményre, addig az alkalmazkodási lépések helyi és regionális szinten önállóan is sikeresek lehetnek. A mostani és a leendő fejlesztéseket úgy kell megvalósítani, hogy a globális változások tudomásul vétele mellett a fentiekben prognosztizált körülmények között a természeti környezet, a térség lakóinak életfeltételei és a gazdasági környezet elfogadhatók maradjanak. Ehhez a természetvédelem, az emberi egészség védelme, a vízgazdálkodás, a mező- és erdőgazdálkodás, valamint a települési környezet fejlesztése terén kell a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában megfogalmazott szempontokat érvényesíteni.

Célok: A globális felmelegedést okozó gázok kibocsátásának mérséklésében, és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban a kormányzati szervek mellett az üzleti szférának, a civil szervezeteknek, valamint jelentős mértékben a helyi közösségeknek, azaz a lakosságnak is tevékenyen részt kell venniük. A kibocsátások hathatós és tényleges mérséklését kell elérni leginkább az energetikában, az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás terén. A kedvezőtlen ökológiai és társadalmi-gazdasági hatások elleni védekezés az alkalmazkodóképesség javításával, a károk megelőzésével, enyhítésével. A klímatudatosság erősítése.

Leírás

KLÍMA-1. Az éghajlatváltozás mérséklése – Mitigáció.

A mitigáció az éghajlatváltozást kiváltó tényezők (ÜHG gázok) tekintetében vagy ezek kibocsátásának csökkentését, vagy a légkörből való eltávolításukat, megkötésüket jelenti. Mivel jelenleg elsődlegesen az energiatermelés és felhasználás a felelős az ÜHG gázok kibocsátásáért, elsősorban a megújuló alapú energiatermeléssel és a helyhez kötött és a közlekedési energia felhasználással érdemes foglalkozni. További mérséklési területek a hulladékgazdálkodás és a növényzettel történő ÜHG gáz megkötés. A hulladékgazdálkodás a hulladék keletkezés csökkentésén és újrahasznosításán keresztül avatkozik be az energia és nyersanyagáramlásba, mindkettőt csökkentve. További, de mitigációs szempontból kevésbé jelentős tényező a hulladéklerakók rekultivációja vagy hasznosítása.

KLÍMA-2. Alkalmazkodás.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nem a jövő generációkra váró feladat – az emberek mindig is alkalmazkodtak az éghajlat változásaihoz, és ez igaz a Balaton térségére is. Az éghajlatváltozás stratégiai szemszögből való megközelítése során azonban különböző típusú problémákkal kell szembenézni. A múltra nem lehet alapozni a jövőbeni változások előrejelítése során, ehelyett különböző alternatív jövőképeket kell figyelembe venni, és azoknak megfelelően kell a döntéseket meghozni. Intézkedések az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz:

- A Balaton és térségének helyes vízkészlet gazdálkodása; vízvisszatartást előmozdító megoldások alkalmazása (ciszternák, ülepítő terek, szűrőmezők, medertisztítás); a települési csapadékvizek okszerű kezelése, az elvezető rendszerek alkalmassá tétele a hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadék befogadására.
- A mezőgazdaságban a termelők ösztönzése a legmegfelelőbb fajtaválaszték megválasztására alkalmazkodóképességi vizsgálatok eredményei alapján.
- Az erdőterületek nagyságának növelése, az erdőssztyepp zónában alacsony záródású erdők fenntartása; mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének

növelése, folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek elterjesztése, a természeti károsításokat követően az erdőterületek helyreállításának biztosítása.

- Építési előírások, szabványok felülvizsgálata, szigorítása az éghajlatváltozással együtt járó hatásoknak megfelelően; klímatudatos telepítés módszereinek kidolgozása és megismertetése a rendezési terveket, épületterveket készítő szakemberekkel.
- A természetvédelem klímapolitikájának kialakítása és összehangolása az erdészeti, agrár-, energia- és vízgazdálkodási szektorokkal; helyben történő adaptáció elősegítése a meglévő biológiai sokféleség megőrzése érdekében; a természeti területeket körülvéő táj átjárhatóságának fokozása, a fajok vándorlásának elősegítése érdekében.

KLÍMA-3. Tudatformálás, tájékoztatás, információ gyűjtés.

Magyarországon az éghajlatváltozással kapcsolatosan sem az átlagos ismereti szint, sem pedig a lakosság attitűdje nem éri el az Európai Unióban megfigyelhető szintet. A megdönthetetlen bizonyítékok ellenére igen magas az un. klímaszkeptikusok aránya, amely az éghajlatváltozás elleni fellépés következményeitől tartó ellenérdekeltek (pl. a fosszilis energiára épülő energetikai ipar) tevékenységének és a média felületes tájékoztatásának következménye. Emellett az átlagos polgár úgy érzi, hogy elhanyagolhatóan keveset tehet az éghajlatváltozás ellen. Ezért kiemelten fontos a tudatformálás, a közvélemény naprakész, objektív tájékoztatása és az információ gyűjtés annak érdekében, hogy tisztában legyen mindenki a kistérség aktuális állapotával.

2.3 Környezet és egészség

Indoklás

Az egészség az életminőség semmi mással nem helyettesíthető eleme, melynek megtartása vagy helyreállítása megkülönböztetett figyelmet kell, hogy kapjon mind az egyén, mind a társadalom értékrendjében és cselekvésében. A magyar lakosság egészségi állapota kedvezőtlen képet mutat. A születéskor várható átlagos élettartam hat évvel az EU átlaga alatt van. A két vezető halálok, a légzőszervi daganatos betegségek tekintetében hazánk Európában első helyen áll, a keringési rendszer betegségei esetében is a legrosszabb eredménnyel rendelkező országok között szerepel. A halandósági kockázati tényezők között kiemelt fontosságúak – az életmód és a táplálkozás mellett – a környezeti ártalmak, a települési és lakókörnyezet egészségkárosító hatásai. A környezeti tényezők és az emberi egészség közötti ok-okozati összefüggés elemzése alapján feltételezhető, hogy a halálesetek mintegy 15%-ának az oka a szennyezett, rossz minőségű környezet. Az OECD 2008-ban Magyarországról készített környezetpolitikai teljesítményértékelésében felhívja a figyelmet arra, hogy a környezet-egészségügyben jelentkező problémákat tovább súlyosbíthatja mind a szegénység, mind a jövedelem egyenlőtlenségek növekedése. A jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani a levegőszennyezéssel és az ivóvíz minőségével összefüggő egészségi problémák megelőzésére, illetve mérséklésére.

Célok: Olyan környezeti állapot biztosítása, amely hosszú távon nem befolyásolja negatívan az emberi egészséget, és hozzájárul a lakosság egészségi állapotának javításához.

Leírás

EMB-1. A lakosság egészségi állapotának javítása.

- Egészséges életmód népszerűsítése, aktív szűrő- és betegségmegelőző prevenciós program kidolgozása és megvalósítása.
- Sportrendezvények szervezése, sportolással kapcsolatos beruházások, fejlesztések.
- Környezeti ártalmakkal összefüggő betegségek, hatások feltárása.

EMB-2. Az allergén gyomnövények jelentős visszaszorítása, és ezen növényekkel kapcsolatos ismeretterjesztés.

- Az év minden napján 30 pollenszem/m³ érték alatt maradjon a parlagfű koncentrációja és csökkenjen a biológiai allergének okozta egészségi kockázat.

2.4 Települési környezetminőség

Különösen fontos a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben, így Sávoly területén is, a települési infrastruktúra olyan irányú fejlesztése, amely egyben a környezet és természet védelmét és a fenntartható fejlődést biztosítja. Jelenleg már nemcsak az elkezdődött infrastruktúra fejlesztések (szilárd hulladékok elhelyezése, vízminőségvédelem, zaj- és levegőszennyezés mérséklése) szükségesek, hanem az infrastrukturális feltételek olyan összehangolt, rendszer szemléletű mennyiségi és minőségi jellegű átalakítása, amely korszakos jelentőségű változást eredményez, és biztosítja az európai, hasonló adottságú térségekhez, településekhez történő felzárkózást.

A települések környezeti állapotának jellemzői, a települések és a környező táj kapcsolata, a települési infrastruktúra, a szolgáltatások színvonala mind az életminőséget alapvetően meghatározó tényezők. Az „élhető település” az ott élők számára elsősorban környezeti ártalmaktól mentes, esztétikus, komfortos, megfelelő rekreációs feltételekkel rendelkező, biztonságos lakóhelyet jelent. A környezeti infrastruktúra részét képezi az egészséges ivóvíz szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és -tisztítás, valamint a rendszeres és szervezett hulladékgyűjtés és -kezelés. Fontos, hogy a kistérségben élők igényeinek kielégítése, a településfejlesztés és -rendezés, illetve az infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés a fenntarthatóság szempontjainak figyelembe vételével történjen, beleértve többek között az energiatakarékos és egyúttal „klímatudatos” építést és fenntartást, a környezetkímélő közlekedés elterjesztését, a zöldfelület-gazdálkodási szempontok megfelelő érvényesítését.

2.4.1 Településfejlesztés

Indoklás

Az épített környezet, azaz a települések védelme, fenntarthatóvá, élhetőbbé tétele természetvédelmi, tájvédelmi, környezetegészségügyi és nem utolsósorban érzelmi-hangulati, mentális kérdés. Természetvédelmi kérdés abban a tekintetben, hogy hogyan illeszkedik az ökoszisztémába, mekkora térrészt foglal el és mekkorát használ fel. Tájvédelmi, tájéстетikai kérdés, hogy beleilleszkedik-e a tájszerkezetbe, vagy inkább további megbontását, feldarabolódását okozza. A települések szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget. Az épített környezet, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja az adott település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat.

Kiemelten kell kezelni a települési tervezési feladatokat (pl. településrendezési tervek felülvizsgálata, vízrendezési tervezések stb.), amellyel a tervszerű környezetgazdálkodás segíthető elő.

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájbaillő fajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is.

A növényzetnek komoly szerepe van a káros környezeti hatások, a porterhelés a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében.

Sávoly közigazgatási területén tervezett környezetvédelmi jellegű beruházások (hulladékkezelés, csapadékvíz elvezetés, stb.), út- és kerékpárút fejlesztése, parkolók létesítése, valamint sport és rekreációs létesítmények építése – során a régészeti és műemléki érintettséget vizsgálni kell. Az egyes fejlesztési célok és feladatok a régészeti örökséget veszélyeztethetik. Amennyiben a beruházás műemléket, műemléki környezetet, műemléki jelentőségű területet, vagy régészeti lelőhely területét érinti – az illetékes múzeumok bevonása szükséges. A földmunkával járó beruházásokkal a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény alapján a lelőhelyeket el kell kerülni. Ha ez nem lehetséges, a 22. § (2) bekezdés alapján a beruházás megkezdése előtt megelőző régészeti feltárást, örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni.

Célok: Kevesebb környezeti stresszhatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása. Az épített környezet és a zöldfelületi rendszer védelme. A település harmonikusabb tájba illesztése. A település zavartalan működését biztosító környezeti infrastruktúra kiépítése.

Leírás

TEP-1. Összefüggő, egységes zöldfelületi rendszer kialakítása, növelése, megújítása, fenntartása. A zöldfelületek ökológiai és használati értékének növelése.

- A nagyobb forgalmú utcákban, ahol lehetséges, és ahol indokolt, környezeti hatásoknak, és az újabb károsítóknak ellenálló fajták (cserjék, lehetőleg őshonosak) telepítése.
- A közterületek gondozása (legalább évente két-háromszori kaszálás, évenként nyesés), a település körül a legkritikusabb részeken (utak széle, hulladéklerakásnak kitett területek, stb.) függetlenül a terület jellegétől.
- Gyepterítés kialakítása minden olyan területen, ahol a talajviszonyok és a területhasználati mód lehetővé teszi.
- A növényzet életképességének növelése az ültetési mód és alkalmazkodóbb, ellenállóbb fajták (például erősebb facsemete) telepítésével.
- A sport- és rekreációs rendeltetésű létesítmények és területek kiemelt gondozása és fejlesztése.
- Virágos területek növelése lehetőség szerint a lakosság, főként a gyermekek és fiatalok bevonásával.

TEP-2. Az épített környezeti értékek védelme és az ehhez szükséges feltételek biztosítása.

- A településkép harmóniájának fokozott védelme.
- Az épületek külső megjelenésének javítása.
- Egyes településrészek - különösen a történelmi településközpont, műemlékvédelmi-, kulturális örökség részét képező romok - rehabilitációja, revitalizációja
- Helyi építészeti örökség számbavétele, védetté nyilvánítása és fenntartása.
- Környezetbarát építési anyagok, folyamatok, technológiák előnyben részesítése az önkormányzati beruházásoknál.
- Egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása, összhang megteremtése a BKÜ településeivel.
- Korszerű infrastruktúra hálózat kialakítása (pl.: elektromos közművek földkábelben létesíthetők).

2.4.2 Települések levegőminőségének javítása

Indoklás

Az utóbbi két évszázadban a földön a levegő összetétele jelentősen megváltozott, ugyanis egyes légköri nyomgázok és aeroszol részecskék légköri mennyisége világszerte rohamosan emelkedik. Az emberiség létfeltételeit is veszélyeztető következmények elkerülése csak nemzetközi összefogással lehetséges, amelyben Magyarországnak és Sávoly-nak is az arányos felelősség elve alapján kell szerepet vállalnia.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével lehetséges megelőzni. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóbb fejlesztését jelenti.

A globális folyamatok mellett helyi szinten nem az üvegház hatású gázok, hanem az emberi egészséget, az ökológiai rendszert és az épített környezetet is fenyegető légszennyező anyagok okoznak komoly gondokat. Ezek forrásai szintén az energetikai és más iparágak, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltató ágazat, a lakossági fűtés – tehát antropogén eredetűek. Olykor a természet maga is nagy mértékben hozzájárul a légszennyezéshez (vulkán kitörés, aszály stb.). A légszennyezők e csoportjának hatása általában jóval gyorsabban érzékelhető (napok, hetek, súlyos esetekben percek alatt), mint az üvegház hatású gázok esetében.

A légszennyező anyagok szilárd (por, korom, pernye), gáz (kéndioxid, nitrogén oxidok, kénhidrogén, ammónia, szénmonoxid, metán, alacsony forráspontú szerves anyagok) és gőz (üzemanyag gőzök, közepes és magas forráspontú szerves anyagok) lehetnek. A szilárd légszennyezőkhöz gyakran kötődnek az egészségre különösen káros szerves mikroszennyezők (policiklikus aromás vegyületek, dioxinok, oldószer-gőzök, stb.). Ezen anyagok egy része a légkörben rövid élettartamú, így csak a kibocsátási pont szűkebb környezetében (néhány 100 m – néhány km) van jelentős hatásuk. Ugyanakkor egyes anyagok (pl. savas oxidok) regionális, mások (freonok, perzisztens szerves vegyületek) globális szinten is kifejtik káros hatásukat.

A környezetvédelmi programban nagy figyelmet kell fordítani a légszennyezők e csoportjába tartozó anyagok csökkentésére is, mivel ezek lokálisan és rövid távon hatnak mind a lakosság egészségi állapotára, mind pedig az élővilágra és az épített környezetre.

A településen az ipar nem jelentős, így környezetterhelő tevékenység a közlekedés és az állattartás bűzhatása. A forgalom jelenleg rendszerint műszaki védelem nélkül érkezik a településekre, s gyakorlatilag a járművezetők belátásán múlik a sebességcsökkentés. A közúti közlekedési kibocsátások alakulásában három tényező játszik fontos szerepet: az üzemanyag és a gépjármű-állomány minősége, valamint a gépjárműhasználat mennyisége.

A település teljes közigazgatási területén és a környéken az itt lakók, ide látogatók szempontjából kerülni kell minden olyan tevékenységet, ami az éghajlati viszonyokat és a tájjelleget tartósan hátrányosan befolyásolja, vagy az emberek nyugalma zavarja. Ilyenek különösen a víz-, por-, füst és gázszenyezéssel, a levegő kémiai vagy biológiai szennyezésével, zajjal, valamint a növényállomány és a domborzat megváltoztatásával járó tevékenységek.

Célok: Légszennyezettség kialakulásának megelőzése. A levegő minőségének védelme: a szennyezettség csökkentése, illetve a jó minőség megőrzése. A 2,5 mikrométernél kisebb átmérőjű szálló por részecskék 20%-os csökkentése 2010 és 2020 között ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -ról $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ -re). Az EU tematikus stratégiájával összhangban a 2020-ra teljesítendő célok megalapozása, időarányos teljesítése országos szinten (kén-dioxid: 55 kt, nitrogén-oxidok: 89 kt, illékony szerves vegyületek: 96 kt, ammónia: 90 kt).

Leírás

LEV-1. A közlekedési eredetű emissziók csökkentése.

- Korszerű motorokkal rendelkező autóbuszok alkalmazásának ösztönzése. Az autóbuszok okozta koromszenyezés csökkentése jelentős beruházással és forgalomszervezéssel jár, de a dízel járművek megfelelő karbantartásával kisebb költségekkel is jelentős javulás érhető el.
- A nem motorizált közlekedés feltételei megteremtésének elősegítése a kerékpárút-hálózat fejlesztése.
- A szilárd burkolatú, pormentes (portalánított) utak arányának fokozatos növelése, növénytelepítés megvalósítása.
- Meg kell teremteni az összhangot a vízminőség védelemmel, azaz a burkolat kialakítás mellett biztosítani kell a csapadékvíz elvezetést is.
- Törekedni kell a közlekedési és közúti szállítási igények mérséklésére.

LEV-2. A jogszabályban előírt levegőtisztaság-védelmi feladatok teljesítése.

- Avar és kerti hulladékok égetésére vonatkozó helyi szabályozás betartatása, a komposztálás hasznosságának propagálása.
- Szennyezés nélküli, vagy a legkisebb levegőszennyezést okozó megoldások előnyben részesítése a közlekedésfejlesztést, iparfejlesztést érintő önkormányzati döntések során.
- A lakosságot veszélyeztető levegőminőségi helyzet esetén a szükséges intézkedések megtétele, lakosság folyamatos tájékoztatása.

2.4.3 Zajterhelés csökkentése

Indoklás

A településeken a 6811.sz.ök. út és a 7. sz. főút zajterhelést okoznak az átmenő forgalom következtében, amelynek mértéke nem olyan jelentős. A településeken a lakosság számára veszélyes vagy károsító zajterhelések csökkentését aktív vagy passzív módon, különböző műszaki megoldással, adminisztratív eszközzel, illetve ezek kombinált alkalmazásával lehet megoldani.

A környezet általános védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 31. § szerint a zaj – és rezgés elleni védelem keretében műszaki, szervezési módszerekkel kell megoldani:

- a zaj- és rezgésforrások zajkibocsátásának, illetve rezgésgerjesztésének csökkentését,
- a zaj- és rezgésterhelés növekedésének mérséklését vagy megakadályozását,
- a tartósan határérték felett terhelt környezet utólagos védelmét, valamint
- a passzív akusztikai védelmet (intézkedési terv kidolgozása során)

a tervezett fejlesztések és terület felhasználások zajvédelmi szempontú vizsgálata során.

Célok: A lakosság egészségvédelme érdekében a környezeti zajok elfogadható szintre történő mérséklése. A közlekedésből, ipari, szolgáltatási, mezőgazdasági termelésből származó zajterhelés az előírások betartásával nem haladhatja meg a határértékeket.

Leírás

ZAJ-1. A meglévő zaj és rezgés források feltárása, pontos nyilvántartása, a meglévő problémát okozó zajforrások kibocsátásának csökkentése, korlátozása (forgalomszervezéssel).

ZAJ-2. Az új létesítmények telepítésénél fokozott gondot kell fordítani a vonatkozó zajvédelmi előírások betartására (elsődleges célnak kell tekinteni lakó- és gazdasági területeken is).

- Érvényt kell szerezni a zaj- és rezgésvédelmi rendelet előírásainak.
- Következtesen ellenőrizni kell a zajcsökkentésre kötelezett létesítmények intézkedéseinek hatékonyságát.

2.4.4 Közlekedés és környezet

Indoklás

Az EU új közlekedésfejlesztési irányelve kimondja, hogy át kell gondolni a közlekedési infrastruktúrák rendszerét, és törekedni kell a meglévő hálózatokon, a meglévő feltételek javításával, környezetkímélő módon megoldani a gazdaság szállítási, és személyforgalmi igényét. Az utak vonatkozásában a szélességnél figyelembe kell venni a távlati közművesítést (vízvezeték, földkábel) a csapadékvíz-elvezetést.

A település közlekedésének olyan szintű megszervezése szükséges, amely a közlekedésbiztonság növelése mellett minimálisra csökkenti a közlekedés eredetű levegőszennyezést és zajterhelést, javítva így a lakosság komfortérzetét.

Célok: Fenntarthatóbb települési közlekedési rendszerek kialakítása. A különböző közlekedési eszközök és formák (egyéni és közösségi) használatának hatékony összehangolása. Az egyéni, nem motorizált közlekedési formák elősegítése, fejlesztése.

Leírás

KÖZL-1. A település úthálózatának fejlesztése.

- Meglévő útszakaszok, belterületi utak korszerűsítése, biztonságossá tétele és karbantartása.
- Szilárd, vízzáró burkolatú utak és térburkolatok csapadékvíz elvezető rendszerrel történő kiépítése.
- Utak portalanításának megvalósítása, burkolat kialakítása, javítása.
- A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával).

KÖZL-2. A település területén a közlekedés biztonságossá tétele. A gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása.

- A szűk keresztmetszetek felszámolása, a település átkelési szakaszain a forgalom biztonságossá tétele.
- Az előírt sebesség betartását elősegítő műszaki megoldások kialakítása.
- A közlekedés környezeti hatásait (zaj, por) mérséklő növényzet telepítése.
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése és feltételeinek javítása.
- A parkolási lehetőségek bővítése, fejlesztése.
- Útszélesítés a biztonságos kétirányú közlekedés megvalósítása érdekében.
- Kerékpárút hálózat bővítése.

KÖZL-3. Ipari, mezőgazdasági célra használt gépjárművek elhelyezésének hatékony, környezet és emberbarát megvalósítása.

KÖZL-4. Közösségi közlekedés feltételeinek javítása.

- A tömegközlekedési járművek útvonalának, megállóhelyeinek felülvizsgálata, szükség esetén azok módosítása.

2.4.5 Települési közszolgáltatások és a környezetvédelem

Indoklás

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzat kötelező feladata. A település rendelkezik közműves ivóvízellátással.

A településen keletkező szennyvizek elvezetése és –tisztítása a lakosság életminőségének javításához, a közegészségügyi szempontok érvényesítéséhez, a környezet védelméhez, valamint a gazdaság fejlesztéséhez egyaránt hozzájárul.

A tisztított szennyvíz, eső- és csurgalékvíz hasznosítást a fogyatkozó édesvízkészletek védelme érdekében növelni kell. Külön probléma a felszíni vízelvezetés megoldatlansága.

Célok: A kiépített és épülő kommunális infrastruktúra fejlesztése, az országos átlagot jelentősen meghaladó, az üdülőkörzeti funkciót európai szinten kielégítő állapot elérése. A csatornázottság arányának növelése, a közműhálózat fokozatos bezárása.

Leírás

KOMVÍZ-1. Az ivóvízellátás, csatornázottság korszerűsítése, bővítése.

- Az ivóvízhálózat teljes körű felülvizsgálata, a szükséges javítások, felújítások elvégzése (régi vízvezeték rendszer cseréje), új hálózatok kialakítása az ellátatlan területeken.
- A rákötések számának növelése a szennyvízcsatorna hálózattal rendelkező településen.

KOMVÍZ-2. A kommunális szennyvíz kezelését, elvezetését biztosító létesítmények kihasználtságának felülvizsgálata, optimalizálása.

- A települési nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállításának és kezelésének szabályozott megvalósítása.
- Az illegális szennyvízszikkasztás felszámolása.
- Szennyvíz tárolók vízzáróságának vizsgálata.

KOMVÍZ-3. Ki kell építeni a település teljes területén a csapadékvíz-elvezető és tisztító rendszert és gondoskodni kell folyamatos karbantartásáról (a gyommentesítés kaszással, kapálással lehetséges, gyomirtó szerek használata tilos), mivel csak ilyen módon csökkenthető a település területéről a Balatonba irányuló tápanyag és szennyezőanyag terhelés.

2.4.6 Energiagazdálkodás

Indoklás

Világszerte erős törekvés mutatkozik a megújuló energiaforrások hasznosítására, egyrészt a fosszilis energiahordozók felváltása, másrészt a környezeti kockázat csökkentése, harmadrészt pedig az energiaexport függőség csökkentése érdekében. A megújuló energiaforrások alkalmazása a terület- és gazdaságfejlesztés kiemelkedő fontosságú területe gazdasági, szociális és környezeti szempontból egyaránt. A hagyományos fosszilis energiahordozók (kőszén, kőolaj, földgáz) ára egyre inkább emelkedik és utóbbiak esetében a készletek kimerüléséhez közeledve hosszabb távon még erőteljesebben fog emelkedni, amivel a lakosság jelentős része képtelen lesz lépést tartani. Másrészt, a kőolaj és gázárak növekedése nyomást fog gyakorolni a kőszén felhasználás növelése irányában, amely a már ismert környezetvédelmi problémák (savas eső, pernye, stb.) ismételt súlyosbodásához vezet, amennyiben megfelelő alternatív energiaforrások fejlesztése nem történik meg. Az elkövetkező 1-2 évtized átmeneti állapotnak tekintendő, amikor a hagyományos energiahordozók közül a legkisebb szennyezést okozó földgáz használatát célszerű növelni.

Célok: Energiahatékonyság, megújuló energia hasznosításának növelése.

Leírás

ENERGIA-1: Gázhálózat fejlesztése.

ENERGIA-2. Korszerű, biztonságos energia ellátás megvalósítása, villamos energiahálózat fejlesztése.

ENERGIA-3. Energia hatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások (napenergia, szélenergia, geotermikus energia, biomassza) használata akadályainak megszüntetése, elősegítési rendszerének fokozatos kiépítése.

- Elő kell segíteni a lakások, lakóházak, közintézmények, energiatakarékosságra, az energiahatékonyság növelésére, az alternatív energiák felhasználására irányuló törekvéseit.
- Az önkormányzati intézmények energiahatékonyságának javítása, a működési költségek csökkentése.
- Fosszilis energiahordozók felhasználásának hatékonyabbá tétele (kis fajlagos szennyezőanyag-kibocsátású, korszerű tüzelőberendezések alkalmazásának támogatása).
- A káros kibocsátás csökkenését eredményező építőipari, építészeti megoldások megvalósításának támogatása, ösztönzése (passzív napenergia hasznosítás, hőszigetelés).

ENERGIA-4. Az alacsonyabb hőmérsékletű (vagy használt) termálvíz energiatartalmának hasznosítása (hőszivattyú alkalmazása, melegházi kertészet).

2.5 A biológiai sokféleség megőrzése, természet és tájvédelem

Az élő rendszerek ember által történt szétarabolódása Európában a legnagyobb mértékű. A negatív hatások, a mozgatórugók, a változások iránya a fogyasztói társadalom térhódítása következtében fő vonalaiban már Magyarországon is hasonlóak ahhoz, amit Nyugat-Európában lehet tapasztalni. Természeti örökségünk jövőbeni megőrzése érdekében a természetvédelmi szempontokat nem csupán a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, hanem – ha különböző módon és mértékben is – de minden területen és tevékenységben érvényesíteni kell.

Indoklás

A természet megőrzése és védelme szervezett, törvényileg szabályozott, központosan irányított és finanszírozott szakmai és hatósági tevékenység, de egyszersmind társadalmi, önkormányzati, állampolgári érdek és feladat is.

A táji sokféleség és a biológiai sokféleség szorosan összetartozó fogalmak, csak egy változatos, a hagyományos tájszerkezetet őrző táj rendelkezik a különböző élőhelytípusok sokaságával, ami a biológiai sokféleség alapját képezi. Az emberi térhódítás jelenlegi fokán a biológiai sokféleség megőrzéséhez már messze nem elegendő a még megmaradt természetes/természetközeli élőhelyek megőrzése, egyre nagyobb energiát kell fordítani a tönkretett élőhelyek rehabilitációjára, illetve új élőhelyek létrehozására a megváltozott környezetben. A táj az élőhely biztosítása mellett esztétikai funkciót is betölt, a természetes vegetáció, a geológiai és települési sajátosságok harmóniája hangulati-közérzeti kérdés, inspiráció a lakosság, vonzerő a turisták számára.

A település területén magterület (Ö-1) országos ökológiai hálózathoz tartozó területek, Ökológiai folyosó (Ö-2), puffertérületek (Ö-3), valamint (T-1) térségi jelentőségű tájképvédelmi területek találhatók.

Célok: A biológiai sokféleség megőrzésének és helyreállításának elősegítése a védett természeti területeken és azokon kívül. A település természeti értékeinek és környezetének védelme, fenntartható használata. Továbbá a település és környező tájak fenntartható használata, a táj esztétikai értékének megőrzése.

Leírás

BIODIV-1. Biztosítani kell a természetes élőhelyek, különösen a veszélyeztetett növény- és állatfajok természetes élőhelyeinek védelmét.

- A természetes területeket károsan érintő tevékenységeket fel kell tární, meg kell szüntetni.
- Inváziós fajok elterjedésének megelőzése, korlátozása, visszaszorítása.
- Natura 2000 területek esetében az EU által előírt kötelezettségek teljesítése.

BIODIV-2. A természetes területekre, élettelen természeti értékekre védelmi, és – lehetőség szerint – bemutatási-hasznosítási koncepciókat kell kidolgozni, megőrzésük és fenntartásuk érdekében.

- A település védett természeti értékeinek megismertetése érdekében tájékoztató kiadványok készítése.
- Ökoturizmus, szemléletformálás megvalósítása.

BIODIV-3. A település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a terület-felhasználás, a telekkialakítása, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére.

- Biztosítani kell a jellegzetes (élő és élettelen) tájképi elemek fennmaradását.
- Tájérték kataszter elkészítése.
- Felhagyott, illetve tájképromboló épített elemek, felszíni tájsebek rehabilitációja.

2.6 Fenntartható terület és földhasználat

Indoklás

A természeti erőforrások között, a környezetben sajátos helyet foglal el a termőföld, mert feltételeken megújuló, korlátozottan rendelkezésre álló erőforrás, amelyen alapul a mezőgazdaság, az élelmiszer termelés, erdőgazdálkodás. Az intenzív mezőgazdasági tevékenység szennyező hatása, a mezőgazdasági gépek által okozott mechanikai terhelés megváltoztatja a talajok termékenységét-, befolyásolja a szerkezetet, talajképződés és pusztulás folyamatát.

A térségben jelentős kiterjedésű rét és legelő művelési ágú területek találhatók. Állatállomány hiányában ezen területek hasznosítása nem megfelelő.

A felhagyott, nem rekultivált anyaggyerőhelyek fokozott kockázatot jelentenek, mivel a megbontott felület elősegíti a talajvíz intenzívebb áramlását, és szennyező anyagok bemosódását a talajvíz bázisba, amely a vízfolyásokban is megjelenhet.

A települések területén felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny (SZ-1.) területek találhatók, ahol természet és környezetkímélő gazdálkodást lehet folytatni.

Ezenkívül említésre szorul a befejezetlen MOTO GP pálya területe, valamint a gondozatlan, gyomos, parlagterületek előfordulása is, melyeken invazív fajok üttették fel a fejüket és terjednek, ezáltal további problémákat okozva többek között a mezőgazdaság számára is.

Az erdőszet számára az éghajlatváltozás és a szélsőséges időjárás viszonyokhoz való alkalmazkodás sikeressége a természetszerű erdők telepítésén és megóvásán múlik. Ezen erdők egyrészt a hirtelen lezúduló csapadék okozta károkat csökkenthetik, másrészt az erdők jelentős szerepet játszanak a víz tárolásában, a mikroklima szabályozásában, a biodiverzitás növelésében is. Az erdők telepítésénél, illetve az erdős területek gondozásánál kiemelt fontosságot kell tulajdonítani a fajok kiválasztásának. Nagyobb hangsúlyt kell kapjon a természetközeli erdőművelés, a helyi, őshonos fajokat kell előnyben részesíteni, valamint az erdők gondozásánál fokozott figyelmet kell szentelni az invazív fajok eltávolítására.

Több figyelmet érdemel az erdőket egyre nagyobb mértékben fenyegető tűz elleni védelmi intézkedések kidolgozása és gyakorlati megvalósítása.

Célok: A talaj termőképességének védelme, a talajdegradációs, eróziós és szennyező folyamatok megelőzése, illetve mérséklése.

Leírás

FÖLD-1. Ösztönözni kell a termőföld minőségének védelmét és termékenységének megőrzését, illetve javítását szolgáló beruházások megvalósítását, a talajvédelmi létesítmények fenntartását, valamint a talaj vízgazdálkodásának ésszerű szabályozását, a szélsőséges vízháztartási helyzetek mérséklését.

- Parlagterületek rehabilitációja: a területek használatlansága egyrészt környezet-egészségügyi gondokat (parlagfű, egyéb allergének), másrészt pedig növény-egészségügyi problémákat (gyomosodás, fertőzés) okoz.
- Potenciális talajszennyezést jelentő illegális hulladéklerakások, vadlerakások felszámolása.
- A földprivatizáció következményeként létrejött apró földtulajdonú birtokszerkezet rendezése szükséges a hatékonyabb talajművelés, növényvédelem érdekében.
- Az invazív fajok elszaporodásának csökkentése vagy megakadályozása.

FÖLD-2. Agrár-környezetvédelem.

- Vegyszermentes szegélyek létesítése és fenntartása.
- Nedves talajú területek vagy időszakosan vízzel borított területek rendezése a természetvédelmi szempontok érvényesítésével (rétgazdálkodás).
- Műtrágyák körültekintő, talajvizsgálattal megalapozott alkalmazása (tekintettel a felszín érzékenységre vízbázis-védelmi szempontból).
- Lejtős területeken az erózió megelőzése érdekében talajvédő agrotechnika alkalmazása.
- A bio- illetve integrált gazdálkodás feltételeinek megteremtése, népszerűsítése és a kémiai kockázat csökkentése.
- Mezővédő erdősávok telepítése - ezen erdősávok egyrészt a hirtelen lezúduló csapadék okozta károkat csökkenthetik, másrészt jelentős szerepet játszanak a víz tárolásában, a mikroklima szabályozásában, a biodiverzitás növelésében is.

FÖLD-3. Biztosítani kell az emberi tevékenység vagy természeti okok miatt csökkent területű erdőtársulások megőrzését, továbbá ösztönözni kell a fafaj cserék felgyorsítását az idősebb faállomány megújítását (őshonos fafajok).

FÖLD-4. Az eróziós hatások megakadályozása érdekében a hiányzó csapadékvíz-elvezetési rendszerek, hordalékfogók kiépítése, környezetvédelmi szabályok érvényesítése, a csapadék beszivárgás megakadályozása.

- A vízerózió ellen szőlő és gyümölcsös telepítése esetén a lejtőre merőleges irányú sorok kialakítása, vagy a sorközök füvesítése mellett szükséges egyéb meliorációs beavatkozásokat is megvalósítani (lejtőmegszakítás, teraszok, védőgyep, vízelvezetők megépítése).

FÖLD-5. Ásványvagyonvédelem

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény fogalom meghatározása szerint az „Ásványvagyon-gazdálkodás” magában foglalja a bányafelügyelet azon döntéseinek és intézkedéseinek összességét, amely biztosítja a megismert és nyilvántartott ásványvagyon megőrzését, védelmét, valamint az indokolatlan ásványi nyersanyag-kitermelések és -igénybevételek megakadályozását.

2.7 Vizeink védelme és „fenntartható” használata

Indoklás

A víz alapvető, pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban természetesen ezek az ivóvíz legfőbb forrásai. A víz megújuló természeti erőforrás, azonban nem körültekintő használata és a globális igények szakadatlan növekedése (népességnövekedés a gazdasági növekedés, fogyasztás, „életszínvonal” növelés kényszerével párosulva) következtében az egészséges édesvíz hiánytól szenvedő lakosság aránya rohamosan emelkedik, a fenntarthatóságot veszélyezteti, mitöbb, diplomáciai vagy akár fegyveres konfliktusok robbanhatnak ki a nem is oly távoli jövőben. Ennek elkerülése, érdekegyeztetés, a vízkészletek takarékosabb felhasználása érdekében számos globális kezdeményezés indult, mint pl. a „Water for Peace” – Víz a Békéért – program.

Magyarország nagy hagyományokra visszatekintő, magas szintű vízpolitikával és vízgazdálkodási gyakorlattal rendelkezik. A vízpolitika központi kérdése a vízzel, mint nem helyettesíthető természeti készlettel és környezetbiztonsági tényezővel való átfogó és többcélú gazdálkodás. Az ország hidrológiai viszonyai lehetőséget biztosítanak a társadalom és a gazdaság kiegyensúlyozott fejlődéséhez, a társadalmi tevékenységek ugyanakkor jelentős hatást gyakorolnak mind a hidrológiai folyamatokra, mind a készletek mennyiségére és minőségére.

A vízvédelemhez tartozik a felszíni vizek, a talajvíz és a mélységi vizek védelme, a környezetkímélő vízgazdálkodás, az ásvány- és gyógyvizek, valamint a gyógyászati célú hévizek kiemelkedő védelme.

A Balaton törvény alapján elkészült a település szennyeződéserzékenységi besorolása, amely alapján területének jelentős része szennyeződésre fokozottan érzékeny (SZ-1.), így a talaj és ezen keresztül a felszín alatti vizek és a Balaton veszélyeztetettsége fokozott mértékű. A terület (fokozott) érzékenysége miatt mindenféle tevékenységet nagyobb figyelemmel kell végezni (a felszín alatti vizek és a földtani közeg védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet iránymutatásainak figyelembevételével).

A Balaton, mint állóvíz sajátos adottságokkal és problémákkal rendelkező sérülékeny ökoszisztéma, melynek védelméről több kormányintézkedés rendelkezik (2035/2001 (II.23.) Korm.határozat, 2153/2002, (V.15.) Korm. határozat, valamint a 1033/2004. (IV. 19.) Korm. határozat).

Meg kell akadályozni, hogy a Balatonba a vízgyűjtő területről bejuthassanak a különböző diffúz és pontszerű szennyezőforrásokból származó emittált szennyező anyagok, ezért a bel- és külterületi vízrendezést, a csapadékvíz összegyűjtést, a csapadékvíz elvezetést meg kell oldani a települések teljes területén.

Az éghajlatváltozás következtében növekszik a szélsőséges időjárási események gyakorisága, ami az eddigieket meghaladó kockázatot jelent. Fel kell készülni a mind hevesebb viharokra, hirtelen nagy csapadékokra, hóhullámokra. Ezen változások mindegyike kedvezőtlen vízgazdálkodási és vízminőségvédelmi szempontból. Alkalmazkodási intézkedésként fontos a csapadékvizek visszatartása, beszivárogtatása, és az erózió csökkentése.

A nyári időszakban bekövetkező csapadékhiány komoly gondokat okozhat a kistérségben is, mivel alapvetően befolyásolja a mezőgazdasági hozamokat, és szükségessé teheti az öntözés nagyobb mérvű alkalmazását

A vizek védelmével és fenntartható használatával kapcsolatos tevékenységek keretét az EU Víz Keretirányelv (VKI) jelenti.

Célok: A Víz Keretirányelvvel összhangban 2015-ig a vizek „jó állapotának” elérése. A fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése. A felszíni és felszín alatti víz minőségének védelme.

Leírás

VÍZ-1. Vízvédelmi tevékenység – vízfolyások belterületi, külterületi rendezése, vízfolyások, tavak „jó állapotának” elérése.

- A vízkeret irányelvvel összhangban el kell végezni a települések környezetében lévő vízfolyások (Marótvölgyi-csatorna, Malom-árok, Cölömpös-árok, Sávolyi-övérek) karbantartási feladatait, hogy az esetleges nagycsapadékok okozta árhullámok levonulása biztosítva legyen, és a szabályozott vízkormányzás újra megvalósulhasson.
- Fel kell tártani a diffúz szennyezőhatások szempontjából a kritikus szennyezőpontokat, amelyek megszüntetése, korlátozása és ellenőrzése az önkormányzatok hatáskörében is elvégezhető.
- A szennyező források/területek megszüntetésének, felszámolásának fontossági sorrendjét meg kell állapítani (pl. illegális hulladéklerakás), környezetszennyező hatásaikat mérsékelni, majd megszüntetni szükséges.

VÍZ-2. Felszíni és felszín alatti vizek minőségének vizsgálata, vízbázisvédelem, talajvíz minőségének vizsgálata.

- Sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése.
- Ásott kutak felmérése, vizsgálata.
- Meg kell vizsgálni a halastavak tápanyag forgalmát.

VÍZ-3. Felszín alatti gyógyvíz, termálvíz kutatása, gyógyászati-, turisztikai célú hasznosítása. Mezőgazdasági (üvegházak) és fűtési célú használatának vizsgálata.

2.8 Hulladékgazdálkodás

A korszerű hulladékgazdálkodás egyben azt jelenti, hogy az ismételt felhasználáson, újrahasznosításon keresztül kevesebb primer nyersanyag és energia kerül felhasználásra, amely jelentős mértékben segíti a fenntarthatóságot és az éghajlatváltozás elleni küzdelmet. A kevesebb lerakott hulladék egyben kevesebb természetes terület felhasználását is jelenti, amely fontos tényező a biodiverzitás megőrzése szempontjából.

Célok: Az évente képződő hulladék mennyisége 20 %-kal csökkenjen. A 2014-re képződő hulladék legalább 40 %-a hasznosuljon, az energetikai hasznosítás elérje a 10 %-ot.

Leírás

HUL-1. Települési hulladékgazdálkodás tervezése a hulladék keletkezés megelőzése érdekében (hulladékgazdálkodásról szóló törvény valamint az Országos Hulladékgazdálkodási Tervvel összhangban). A tervezés fő céljai:

- Helyi hulladékgazdálkodás intézményrendszerének kialakítása.
- Hulladék keletkezés megelőzése, hulladék mennyiségének csökkentése.
- Hulladékok szelektív gyűjtése.
- A lakossági szerves hulladékok házi komposztálásának elterjesztése a családi házas településrészekben.
- Az újrahasználat ösztönzése.
- A beruházások és a létesítmények tervezésénél azon kezdeményezéseket kell előnyben részesíteni, amelyek a biohulladékok, a csomagolási hulladékok és a veszélyes hulladékok maradék-hulladéktól történő elkülönített kezelését lehetővé teszik.
- Ösztönözni kell a hulladékszegény technológiák bevezetését, az újrahasználat és a tartós termékek piacra kerülését, valamint a fogyasztói szokásokat ebben az irányba befolyásoló tájékoztató felvilágosító munkát.

HUL-2. Hasznosítás a települési hulladékok területén.

- El kell terjeszteni és teljessé kell tenni a hasznosítható összetevők elkülönített begyűjtését, ipari előkészítését, az ehhez szükséges létesítmények és eszközpark (gyűjtőszigetek, gyűjtőedényzet és begyűjtő járművek, válogatóművek) létrehozását, illetve alkalmazását.
- A lakossági veszélyes hulladékok évenkénti begyűjtése.
- A szelektív gyűjtés eszközeinek biztosítása a lakosság legalább 80%-a részére.
- Házi és helyi komposztálás szervezése.
- Komplex hulladékkezelő rendszer részeként újrahasználati központok kialakítása.
- A lerakott hulladék biológiailag lebomló szerves anyag tartalmának a 1999/31/EK irányelvben foglaltak szerinti csökkentése az 1995. évi szinthez képest (az ehhez szükséges elkülönített bio-hulladék és papír-hulladék begyűjtésének, illetve hasznosításának és előkezelésének – komposztálás, biogáz-előállítás stb. – fejlesztésével).
- A háztartási elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak 7-8/kg/fő/év mennyiségben történő begyűjtése
- A települési szilárd hulladék teljes hasznosításának 40% fölé emelése.
- 2014-ig a papír, üveg, fém és műanyag hulladékok összességében 35%-os hasznosítása (2020-ig 50%).
- Az önkormányzati egészségügyi intézmények hulladékkezelésének fejlesztése, beleértve a lakossági gyógyszer-hulladék elkülönített begyűjtését is.

HUL-3. Hulladékok ártalmatlanítása.

- A lerakási igényeket kielégítő, közszolgáltatás keretében működő, térségi ártalmatlanító kapacitások biztosítása.
- A települési szilárd hulladék lerakási arányának 60% alá történő csökkentése.
- A papír és a biohulladék lerakástól eltérő kezelésének megoldása.
- A régi lerakók rekultiválásával és utógondozásával, az illegális lerakás és a hulladékelhagyás felszámolásával és szankcionálásával kapcsolatos feladatok ellátása.
- Közterületen elhagyott hulladékok begyűjtése, kezelése.
- Lakossági szemléletformálás a lerakás minimalizálása, a korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása és hulladékelhagyás megszüntetése érdekében.

- Az állami, illetve önkormányzati felelősségi körbe tartozó állati hulladék begyűjtő és kezelő rendszerek fejlesztése, a korszerűtlen, nem megfelelő kezelőlétesítmények (döggutak, dögtemetők) megszüntetése.
- Egyéb lakossági veszélyes hulladékok (festékek, növényvédő szerek, háztartási vegyiárak stb.) elkülönített begyűjtésének fejlesztése.

2.9 Környezetbiztonság

Indoklás

A környezetbiztonság fogalmkörébe azok a biztonságunkat veszélyeztető események és folyamatok tartoznak, amelyek egyrészt természeti (földrengés, árvíz, szélviharok, erdőtűz stb.), másrészt emberi eredetűek (pl. környezet-károsítással is járó ipari, közlekedési katasztrófák). A civilizációs eredetű szennyezések egyaránt származhatnak hazai és külföldi tevékenységekből, melyek a felszíni vizek és a levegő szennyezésén túl több éven keresztül veszélyeztethetik a felszín alatti vizek, a földtani közeg természetes állapotát, illetve jelentős természetkárosítással is együtt járhatnak. A már bekövetkezett, tartós környezetkárosodások felszámolása érdekében szükséges a szennyezőforrások és területek felderítése, a kármentesítési feladatok végrehajtása.

Több – magyar részvételű – páns-európai szintű nemzetközi egyezmény tartalmaz a környezetbiztonságra vonatkozó rendelkezéseket, hiszen az ezzel kapcsolatos folyamatok, hatások áttekintnek az országhatárokon is.

A természeti és ipari katasztrófák elhárítása, illetve következményeik felszámolása az ország biztonságának egyik kulcseleme. A környezetbiztonság feladatait olyan egységes rendszerbe célszerű beilleszteni, ahol a környezetvédelem, az egészségvédelem és az általános biztonsági intézkedések együtt jelennek meg.

A 2011. évi CXCVIII. törvény (un. „katasztrófa-törvény”) pontosan meghatározta a különböző szervezeteknek, a felelősöknek és az állampolgároknak a katasztrófák elleni védekezésben rájuk háruló feladatokat. Az ipari termelés, tevékenység különböző formában és mértékben veszélyezteti a környezetet. A lakosság komfortérzetének, biztonságának megteremtése, az információ, tájékoztatási lehetőségek korszerűsítésével valósítható meg.

A veszélyeztetések a keletkezés oka alapján három fő csoportra oszthatók:

- technikai (technológiában bekövetkező zavar, veszélyes anyag tárolása, kezelése),
- természeti (földrengés, földcsuszamlás, tűz, vízbázisok elszennyeződése - ez utóbbi jellemzően inkább emberi hatásokra következik be),
- egyéb (terrorcselekmény, nukleáris veszélyeztetés, háborús veszélyeztetés).

Célok: A környezetbiztonság növelése. A veszélyeztetés megelőzése. A bekövetkezett katasztrófák következményeinek hatékony enyhítése, elhárítása. A környezetkárosodás felszámolása.

Leírás

BIZ-1. Helyi környezeti károk kezelése, a települések fejlesztési – rendezési tervezésénél fokozott figyelem a földtani adottságokra, a felszín mozgásokkal való veszélyeztetettségére.

- Katasztrófa, illetve havária terv kidolgozása a zöld hatóság bevonásával.
- A jogszabályok betartásának hatékonyabb ellenőrzése a gazdálkodó szervezetek, közintézmények működtetése és a magáningatlanok tekintetében.

3. Felelősségi körök

A környezetvédelmi program egyik fő célja, hogy a környezetvédelmi szempontokat érvényesítse a területfejlesztési és környezetvédelmi programok és projektek megvalósítása során. Ahhoz, hogy a célokat az adott felelősségi körökhöz lehessen rendelni, a fentiekben kitűzött célok esetében elsődlegesen arra volt szükség, hogy áttekintésre, és elkülönítésre kerüljenek az önkormányzatok közvetlen és közvetett feladatai, valamint az önkormányzatoktól független, a gazdálkodó szervezetek felelősségi körébe tartozó feladatok. Ennek alapján a célok és a feladatok két csoportot alkotnak:

- gazdálkodó szervezetek hatáskörébe tartozó feladatok
- önkormányzatok hatáskörébe tartozó feladatok
 - az önkormányzat közvetlen irányításával és megvalósításával végrehajtandó feladatok
 - az önkormányzat közvetett irányításával és közreműködésével végrehajtandó feladatok.

Az operatív program felülvizsgálata, aktualizálása

Gazdálkodó szervezetek feladatai

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
Volán Zrt.	A közlekedési eredetű levegőszennyezés csökkentése	LEV-1.	A levegőszennyezettségre vonatkozó értékek csökkennek, korszerű motorral rendelkező autóbuszok alkalmazása	2014-től folyamatosan
Magyar Közút Nonprofit Zrt. Somogy Megyei Igazgatóság	Útpatka művelés	LEV-1. KÖZL-1.	Csökken a vízátfolyás az utak felületén, megoldódik a csapadékvízvezetés	2014-től folyamatosan
Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Felszíni vízfolyások külterületi mederrendezése (iszaptalanítás, nádkaszálás, cserjeirtás)	VÍZ-1.	A vízfolyás megközelíthetősége, a víz minősége és környezete is javul	2014-től folyamatosan
DRV Zrt.	Biztosítani kell a szennyvíziszapok komposztálását és ártalommentes elhelyezését	VÍZ-3.	A szennyvíziszap hasznosításával a lezárt lerakó rekultiválása megoldható	2014-től folyamatos
Somogy Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	Települési földvédelmi stratégia kialakítása (irányelveket rögzítő kívánatos földhasználati struktúra)	FÖLD-1., KLÍMA-1.	Az adottságoknak megfelelő területhasználat valósul meg, birtokszerkezet, tulajdoni struktúra alakul ki	2014-2015
Mezőgazdasági vállalkozók	Vegyszermentes szegélyek kialakítása 200 m-ként művelt területeken	FÖLD-2.	A nagyobb táblák közepén létesített 6 m széles füves sáv költőhelyet biztosít a madarak számára, illetve a kisemlősök, rovarok, baglyok táplálkozási helyéül szolgál	2014-től folyamatosan
Somogy Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság	Erdőtelepítés talajvédelmi és élőhely biztosítási céllal	FÖLD-3., KLÍMA-2.	Erdőterületek nagysága nő, javul a talajvédelem színvonala, a tájesztétika és a környezet kiegyensúlyozó hatása	2014-től folyamatosan
Mezőgazdasági vállalkozók	Biogazdálkodás fejlesztése	FÖLD-2., KLÍMA-2.	Javul a környezet használat, munkahelyek teremtnének, hagyományos szántóföldi területek némileg csökkennek, csökken a környezetterhelés	2014-től folyamatosan
Mezőgazdasági vállalkozók	Mezőgazdasági tevékenység során alkalmazott vegyszer maradványok gyűjtése és ártalmatlanítása	FÖLD-2., KLÍMA-2.	Csökken a talajba, felszín alatti vízbe jutó növényvédelmi szerek mennyisége, javul a talajminőség	2014-től folyamatosan

A vállalat neve	Végrehajtandó program megnevezése, tervezett intézkedések, beruházások	Kapcsolódó cél, célállapot	Várható hatás, eredmény	A megvalósítás várható időpontja
Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft.	A termelődő hulladék elszállításának racionalizálása, a kialakított hulladékudvar teljes üritése, a szelektív hulladék kezelése, újrahasznosításának megszervezése	HUL-1. HUL-2.	Csökkennek a településeken az illegális lerakók, az önkormányzat költségei, nő a lakosság környezet-tudatossága és felelősségérzete	2014-től folyamatosan
Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft.	A hulladék-szállítás műszaki színvonalának javítása, korszerű jármű park kialakításával	HUL-2.	A pormentes és kevésbé zajos hulladék-szállítás hozzájárul a környezet állapotának javulásához	2014-2015
Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, lakosság	A fűrt kutak vízminőségi monitorozása	VÍZ-2. VÍZ-3.	Környezet-egészségügyi kockázatok mérséklése	2014-től folyamatosan
Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv	A környezeti ártalmakkal összefüggő megbetegedések feltárása	EMB-1.	A környezet szennyezés egészségkárosító hatásának feltárása, megismerése	2014
BFNPI	Biztosítani kell a természetes élőhelyek védelmét	BIODIV-1.	Kapcsolódás az Országos és a Megyei Biomonitoring Hálózathoz	2014-2015
BFNPI	Természeti értékek hasznosítási koncepciójának elkészítése, és bemutató helyek kialakítása, tájékoztató kiadvány szerkesztése	BIODIV-2.	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	2014-2015
Katasztrófavéd. igazgatóság	Környezetbiztonság: informatikai rendszer kiépítése	BIZ-1.	Megteremtődnek az információ-áramlás háttérfeltételei	2014-től folyamatosan
Bányatelek tulajdonosok	Ásványvagyonvédelem, földtani közeg és felszín alatti vizek védelmének biztosítása	FÖLD-5	Földtani közeg és az ásványvagyon védelme biztosítottá válik.	2014-től folyamatosan

Önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések, feladatok

TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
1.	A szilárd burkolatú, pormentes utak arányának növelése (csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésével együtt)	KÖZL-1. LEV-1. FÖLD-4. KOMVÍZ-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás	Szilárd burkolatú út hossza nő (km), porterhelés csökkenése (%)	Javulnak a gazdasági fejlesztés feltételei, környezetegészségügy állapota, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹ , lakosság
2.	Szálló por mennyiségének csökkentése növényzet telepítéssel	TEP-1. LEV-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás, önkorm. támogatás	Légszennyezés mértékének csökkenése (%), megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények

VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ” HASZNÁLATA								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
3.	A természetes vízfolyások állapotának javítása, a nádas szűrőmezők megőrzése (mederrendezés, hulladék eltávolítás), az esetleges szennyezőanyag bemosódások elleni intézkedések megtételével, védőterület-lehatárolással	VÍZ-1. EMB-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Tisztított vízfolyások hossza nő (km)	Zavartalan lefolyás, tájeshetékailag kedvező változás	önkormányzat ² NYUDUVIZIG
4.	A felszín alatti vízbázis megóvása érdekében a potenciális szennyező források számbavétele, okainak megszüntetése	VÍZ-1. VÍZ-2. KOMVÍZ-2. KOMVÍZ-3.	2014-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Felszámolt szennyvízszikkasztók (db), elszállított veszélyes hulladék (m ³)	Csökken a termásvíz, gyógyvíz bázis szennyező anyagtartalma	önkormányzat ³ , BFNPI, Zöldhatóság

FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
5.	Az illegális hulladéklerakások megszüntetése	EMB-2. VÍZ-1. BIODIV-3.	2014-2015	10-15.000/db	önkorm. támogatás	Tájsebek helyreállítása (db), csökken a balesetveszély és a talaj degradálódása (%)	Természetközeli állapot helyreáll, megszűnnek a felszíni egyenetlenségek	önkormányzat ² , tulajdonos
6.	A vízerózió ellen csapadékvíz elvezető rendszerek, hordalékfogók kiépítése	FÖLD-2. FÖLD-4.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (VP)	Csapadékvíz elvezető hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a talajlehordás	önkormányzat ² , NYUDUVIZIG

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
7.	A település zöldterületeinek ápolása, bővítése parkosítással	TEP-1. EMB-2. BIODIV-1. BIODIV-3. KLÍMA-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	A gondozott, parkosított, virágosított területek növekedése (m ²)	A helyiek és a vendégek közérzete javul, a település vonzereje nő	önkormányzat ² , helyi lakosok
8.	Játszótér felújítása	TEP-1. EMB-2.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Felújított játszótér (m ²)	Javul a gyerekek biztonsága és az életminőség	önkormányzat ²
9.	A település köztisztasági feladatainak megszervezése, kereskedelmi és vendéglátóhelyek környékének tisztasága érdekében ellenőrzés	HUL-1. HUL-2.	2014-től folyamatosan	10/hónap	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Tisztított és karbantartott területek aránya (m ²)	Porterhelés csökken, javul a környezet állapota, a lakosság komfortérzete	önkormányzat ¹ , Marcali és Térsége Köszolgáltató Nonprofit Kft.
10.	Épületek külső megjelenésének javítása, energetikai felújítása (nyílászárók cseréje, fűtésrendszer korszerűsítése, épüleetszigetelés)	TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Rendezett utcásorok, házak száma nő (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
11.	Kerékpárutak bővítése	KÖZL-2. LEV-1.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	Kiépült kerékpárút hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
12.	Új iskola kialakítása	TEP-1. EMB-2.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Kialakított iskola épület területe (m ²), kialakított tantermek száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése, javul a gyerekek életminősége	önkormányzat ¹ , szomszédos önkormányzatok

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
13.	A megjelenő illegális hulladéklerakások gyors felszámolása – hulladékgyűjtési akciókkal egybekötve	HUL-1. HUL-2. HUL-3. VÍZ-1	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil forrás - munkaerő	Illegális lerakók száma csökken (db)	Jelentősen javul a környezet állapota, a lakosság életkörülményei	önkormányzat ¹ , civil szervezetek
14.	A szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a veszélyes hulladékokra vonatkozóan is, valamint a mezőgazdasági hulladékok újrahasznosításának elősegítése	HUL-2. HUL-3. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Lerakott hulladék mennyisége csökken (m ³), a hasznosított arány nő (%)	A lakosság szemlélete megváltozik, szakszerű hulladékgazdálkodás valósul meg	önkormányzat ¹ , Marcali és Térsége Közszolgáltató Nonprofit Kft.

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
15.	Csapadékvíz elvezető rendszerek, árkok kiépítése homok-, olajfogókkal, átereszekkel, egyéb műtárgyakkal együtt	KOMVÍZ-3. VÍZ-1.	2014-től folyamatosan	22.000	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (TOP)	Csapadécsatorna hálózat hossza (km), kapacitása (m ³ /nap), műtárgyak (db)	Megoldódik a felszíni vízelvezetés, csökken a Balaton terhelése	önkormányzat ¹

TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELEM – ENERGIAGAZDÁLKODÁS								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
16.	A megújuló energiaforrások alkalmazásának elősegítése település közintézmények energiatakarékos üzemeltetésével kapcsolatban	ENERGIA-3. ENERGIA-4. KLÍMA-1.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP), EU források, fogyasztók hozzájárulása	A termelődő elégethető mg-i, erdészeti hulladék felhasználása (t), napkollektoros rendszerek kiépítése (db, kWh)	Kevesebb fosszilis energia fogyasztás, olcsóbb energia felhasználás, komfortos életkörülmények	önkormányzat ² , energiaszolgáltatók, alternatív rendszerek kiépítésével foglalkozó cégek

A KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLELET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
17.	Környezetvédelmi események szervezése, ismeretterjesztő előadások, tanfolyamok szervezése	TUDAT-1. KLÍMA-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Előadások száma, közös akciók száma (db), résztvevők száma	Javul a lakosság környezeti felelőssége és a környezettudatos magatartás	önkormányzat ² , civil szervezetek
18.	A környezetvédelemmel kapcsolatos rendeletek folyamatosan felülvizsgálata, a szükséges korrekciók megtétele, a rendelet betartatása a lakosság és a vállalkozók körében	TUDAT-3.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás	Rendeletek felülvizsgálata, szankcionálás	Hatékonyabb környezetvédelmi intézkedések	önkormányzat ¹ , érintettek

KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
19.	Buszpályaudvar kialakítása	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség- elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² ,
20.	Települési gyűjtőút-hálózat fejlesztése, belterületi utak folyamatos felújítása	KÖZL-1. LEV-1.	2015-2016	részletes költség- elemzést igényel	fejlesztési forrás (IKOP), önkorm. támogatás	Kiépült, felújított utak hossza (km)	Javul a közlekedés és az életminőség	önkormányzat ² , Magyar Közút Nonprofit Zrt.
21.	Járda kialakítása a település belterületi útszakaszai mellett	KÖZL-2.	2014-2016	részletes költség- elemzést igényel	fejlesztési forrás (TOP), önkorm. támogatás	A település járda szakaszainak növekedése (km)	A közlekedés biztonságosabbá válk, javul az élet minőség	önkormányzat ¹

KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG								
Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
22.	Az allergén gyomnövények felmérése és gyérítése	EMB-1. EMB-2. BIODIV-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség- elemzést igényel	önkorm. támogatás, szennyező vállalatok költségvetése	Tisztított területek nagysága (m ²) megbetegedések száma csökken (db)	A környezet terhelése csökken, egészségi állapot javul	önkormányzat ² , Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szennyező intézmények
23.	Egészséges életmód népszerűsítése	EMB-1. TUDAT-1. TUDAT-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség- elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás	Megbetegedések száma csökken (db)	Egészségi állapot javul	önkormányzat ² , civil szervezetek

A BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
24.	A településhez kapcsolódó területeken a növényzet, állatvilág, a természeti képződmények feltárása, védetté nyilvánítása	TEP-1. BIODIV-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, fejlesztési forrás (KEHOP)	Az érintetlen, megőrzött, bemutatásra alkalmas területek (m ²)	Természetes élőhelyek megőrzése biztosítottá válik	önkormányzat ² , BfNPI
25.	Tájékoztató kiadvány szerkesztése a település természetvédelmi értékeiről	BIODIV-2.	2014-től 3 évenként	800	önkorm. támogatás	A település védett értékeinek bemutatása 1000 pld-ban készülő kiadványban	Kedvezően változik a település külső megjelenése	civil szervezetek, BfNPI, önkormányzat ²
26.	Tájképi adottságok, értékek megőrzése az építészet terén (táji jellegű építészeti értékek feltárása, megóvása, tájházzá alakítása, kiállítások szervezése)	TEP-2.	2014-től folyamatosan	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, civil szféra támogatása,	Építési engedély (db) kiadása, kiállítások száma (db)	Kedvezően változik a település külső megjelenése	önkormányzat ² , jegyző, tervezők, regionális örökségvédelmi intézmények

KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Ssz.	Feladat, tervezett intézkedés	Kapcsolódó célok, célállapot	Megvalósítás várható időpontja	Várható költség (eFt)	Várható pénzügyi források	Eredmény indikátor	Következmény indikátor	Felelős, közreműködő
27.	Haváriaterv készítése	BIZ-1. TUDAT-3.	2015-2016	részletes költség-elemzést igényel	önkorm. támogatás, pályázati forrás	Potenciális veszélyhelyzetek ismertté és elkerülhetővé válnak	Lakosság biztonságérzete nő, javulnak az életkörülmények	önkormányzat ¹ , katasztrófa-védelmi igazgatóság

önkormányzat¹: közvetlen önkormányzati feladatok, amelyeket az önkormányzat szervezeteinek kell megoldaniuk

önkormányzat²: a település és más gazdálkodó szervezetek, illetve a lakosság bevonásával megoldandó feladatok, amelyekhez szükséges az önkormányzat szervezési intézkedése

önkormányzat³: államigazgatási (nem helyi szervek) által megoldható, illetőleg elősegíthető feladatok, amelyek megoldását az önkormányzatnak szorgalmaznia célszerű

Összefoglaló a környezetvédelmi program ütemezéséről

Ssz.	Feladatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
TELEPÜLÉS LEVEGŐMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSA							
1.	Szilárd, pormentes utak arányának növelése és csapadékvíz elvezetés						
2.	Szálló por csökkentése növényzet telepítéssel						
VIZEINK VÉDELME ÉS „FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA”							
3.	Természetes vízfolyás állapot javítása						
4.	Felszín alatti vízbázis védelem						
FENNTARTHATÓ TERÜLET ÉS FÖLDHASZNÁLAT							
5.	Illegális hulladéklerakások megszüntetése						
6.	Vízeroszió elleni védelem, csapadékvíz-elvezető rendszerek kiépítése						
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS							
7.	Zöldterületek ápolása, bővítése						
8.	Játszótér felújítása						
9.	Köztisztasági feladatok megszervezése						
10.	Épületek külső megjelenésének javítása						
11.	Kerékpárutak bővítése						
12.	Új iskola kialakítása						
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS							
13.	Illegális hulladék lerakók felszámolása						
14.	Szelektív hulladékgy. bevezetése veszélyes h.						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – VÍZELLÁTÁS, CSATORNÁZOTTSÁG							
15.	Csapadékvíz-elvezetés megoldása						
TELEPÜLÉSI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK ÉS A KÖRNYEZETVÉDELME – ENERGIAGAZDÁLKODÁS							
16.	Megújuló energiaforrások használata, energiahatékony technológia támogatása						

Ssz.	Feladatok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
KÖRNYEZETTUDATOS SZEMLÉLET ÉS GONDOLKODÁSMÓD ERŐSÍTÉSE							
17.	Körny.védelmi események szervezése						
18.	Körny.védelmi rendeletek felülvizsgálata						
KÖZLEKEDÉS ÉS KÖRNYEZET							
19.	Buszpályaudvar kialakítása						
20.	Települési úthálózat fejlesztése						
21.	Járda kialakítása						
KÖRNYEZET ÉS EGÉSZSÉG							
22.	Allergén gyomnövény felmérés						
23.	Egészséges életmód népszerűsítése						
BIOLÓGIAI SOKFÉLELÉS MEGŐRZÉSE, TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM							
24.	Növény- és állatvilág védelme						
25.	Tájékoztató kiadvány természeti értékekről						
26.	Tájképi adottságok megőrzése						
KÖRNYEZETBIZTONSÁG							
27.	Körny. biztonsági inform. rendszer kiépítése						
	legfontosabb feladatok						
	fontosabb feladatok						
	fontos feladatok						

A megvalósítás szereplői

A környezetvédelmi program megvalósításának főszereplője: Sávoly község önkormányzata

A megvalósítás további szereplői:

- A település lakossága
- Az államigazgatás központi és területi szervei
 - Vidékfejlesztési Minisztérium
 - Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
 - Nemzetgazdasági Minisztérium
 - Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
 - Belügyminisztérium
 - Emberi Erőforrások Minisztériuma
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Somogy Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv
- Pécsi Bányakapitányság
- Magyar Közút Nonprofit Kft. Somogy Megyei Területi Igazgatóság
- Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.
- E-ON Zrt.
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Erdészeti Igazgatóság
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Marcali és Térsége Közzszolgáltató Nonprofit Kft.
- Somogy Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Somogy Megyei Kormányhivatal, Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal
- Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Balaton Fejlesztési Tanács
- Balatoni Integrációs Kft.
- Somogy Megyei Önkormányzat
- Vállalkozások
- Civil szervezetek

A szaktárcák feladatai a környezetvédelmi program megvalósítása során:

- szakmai segítség,
- hatósági feladatok,
- költségvetésükben a hozzájuk tartozó projektek pályázat útján történő finanszírozhatóságának biztosítása.

Melléklet

1. sz. melléklet: Sávolgy községre a módosított Balaton törvény övezeti besorolásai alapján a következő előírások vonatkoznak környezeti és épített környezeti elemenkénti felsorolásban

Levegőtisztaság-védelem

11. § A Btv. 14-15. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„15. § A kiemelt üdülőkörzetben csak olyan létesítmények üzemeltethetők, amelyek

a) egészségügyi légszennyezettségi határérték-túllépést nem okoznak, továbbá

b) ökológiai légszennyezettségi határérték-túllépést

ba) magterületen,

bb) ökológiai folyosón,

bc) puffterületen,

bd) erdőterületen,

be) turisztikai fejlesztési területen,

bf) szőlő termőhelyi kataszteri területen és

bg) települési területen a településszerkezeti tervben üdülőterület, a különleges települési területfelhasználási egységek közül az oktatási központ, egészségügyi terület, nagy kiterjedésű sportolási terület, továbbá zöldterület települési területfelhasználási egységbe sorolt területeken

nem okoznak.”

Felszín alatti és felszíni vizek

28. § A Btv. 34. §-a és 34 §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Felszíni vízminőség-védelmi terület övezete

34. § A felszíni vízminőség-védelmi terület övezetén (F-1, mellékletben az 1. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

b) épületek építése, bővítése - a településrendezési tervekben a természetvédelmi szempontokkal összhangban szabályozott területeken elhelyezett, a régészeti lelőhelyek leletmentését és bemutatását lehetővé tevő építmények, a horgászturizmust szolgáló esőbeálló jellegű építmények és az illetékes természetvédelmi és vízügyi hatóság egyetértésével elhelyezett, legkevesebb 5 ha egybefüggő gyepterületen, a legeltetést biztosító állattállomány szállásául szolgáló, hagyományos istállóépületek kivételével - nem engedélyezhető;

c) üzemanyagtöltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, hulladékatrakó állomás, valamint szennyvíztisztító nem létesíthető;

d) a vízfolyások menti 20-20 méteres sávban megtelepedett fásszárú növényzet védelmét a vízfolyások karbantartási munkáihoz szükséges feltételek biztosítása mellett kell megoldani.”

Talaj, területhasználat

22. § A Btv. 28. §-a helyébe a következő rendelkezés és alcím lép, valamint a Btv. A következő 28/A. és 28/B. §-okkal és alcímekkel egészül ki:

Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

28/B. § (1) Az ásványi nyers anyag-gazdálkodási terület övezete (A-1, mellékletben a 2. sz. ábra) területét – az ásványvagyon-védelem tekintetében illetékes államigazgatási szervek állás foglalása alapján – a településrendezési tervekben kell a tényleges kiterjedésnek megfelelően lehatárolni, és e törvény előírásait a település rendezési tervekben lehatárolt területen kell érvényesíteni.

(2) Az ásványi nyers anyag-gazdálkodási terület övezete (A-1) tekintetében az OTTrT által meghatározott ásványi nyersanyag gazdálkodási terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások érvényesek.

24. § (1) A Btv. 30. §-át megelőzően az „Ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezete” alcímmel egészül ki:

(2) A Btv. 30. §-a felvezető szövegének és a) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

„30. § Az ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezetén (R-2, mellékletben a 2. sz. ábra):

a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;”

b) építési tevékenység nem folytatható;

c) a tájrehabilitáció során a terület természeti, illetve természetközeli állapotához hasonló állapot visszaállítását kell megvalósítani;

(3) A Btv. 30. §-a d) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

[30. § Az ökológiai rehabilitációt igénylő terület övezetén (R-2)]

„d) a bányászattal érintett területen a természetközeli állapot visszaállítását, módozatait és szabályait az ásványvagyon-védelem tekintetében illetékes hatóság által jóváhagyott tájrendezési előterv vagy tájrendezési terv alapján a településrendezési eszközökben kell meghatározni.”

25. § (1) Btv. 31. §-át megelőzően „Felszíni szennyeződésre érzékeny területek övezete” alcím helyébe a „Felszíni szennyeződésre fokozottan érzékeny terület övezete” alcím lép.

(2) A Btv. 31. §-a felvezető szövegének és a) pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

„31. § A felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete (SZ-1, mellékletben a 3.sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások és a felszín alatti vizek védelméről szóló kormányrendelet előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) korlátozott vegyszer- és műtrágya-használatú, környezetkímélő vagy extenzív mezőgazdasági termelés folytatható;”

b) új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználására alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint a hulladékatrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető.

33. § A Btv. 39. §-a és 39. §-ának „Térségi szerkezeti tervben meghatározott infrastruktúra hálózat övezete” alcím helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Általános mezőgazdasági terület övezete

39. § (1) Az általános mezőgazdasági terület övezetén (M-1, mellékletben a 4. sz. ábra):

a) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

b) szántóművelési ágban lévő területen 20 ha és azt meghaladó telekméret esetén a terület rendeltetésszerű használatát szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek a 0,3%-át, és az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

c) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

d) gyepművelési ágban lévő területen 5 ha és azt meghaladó telekméret esetén hagyományos, almos állattartó, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át és az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

e) szőlőművelési ágban lévő területen - a g) pontban foglaltak kivételével - 2 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

f) a szőlőművelési ágban lévő területen - a g) pontban foglaltak kivételével - 2 ha és azt meghaladó telekméret esetén a szőlőtermelést, borászatot és a borturizmust szolgáló, a

lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 2%-át, és a 800 m²-t nem haladhatja meg;

g) a Balaton jogi partvonalával nem érintkező, szőlőműveléssel hasznosított 2 ha alatti területű telkekkel rendelkező tulajdonos - ha az egy borvidéken lévő telkeinek összterülete 5 ha-nál nagyobb - a szőlője művelésével, fel dolgozásával, illetve ehhez kapcsolódó (nem szállodai célú) borturizmussal összefüggő építési tevékenysége engedélyezhető csak az egyik, a nemzeti park területének természeti és kezelt övezetén kívül lévő telkén. A beépíthető terület nagysága a beszámított telkek összterületének 1%-át, egyúttal a beépített telkek beépítettsége a 25%-ot nem haladhatja meg. Az 5 ha-nál nagyobb összterület megállapításánál a kertgazdasági terület övezetén lévő telkek is beszámíthatóak, de építési jogot e telkekre csak a kertgazdasági terület övezeti előírásai szerint lehet szerezni. Az építési jog megszerzéséhez beszámított, de beépítésre nem került telkekre telekalakítási és építési tilalmat kell az építésügyi hatóság megkeresésére feljegyezni;

h) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha alatti telekméret esetén épület nem létesíthető;

i) gyümölcsművelési ágban lévő területen 3 ha és azt meghaladó telekméret esetén a termelést, feldolgozást szolgáló, a lakófunkciót is kielégítő épület építhető, és a beépített alapterület a telek 1%-át, és az egyes épületek alapterülete az 1000 m²-t nem haladhatja meg;

j) épületet létesíteni csak a legalább 80%-ban művelt telken lehet, ahol a beépítés feltételeként az a művelési ág fogadható el, amely a telek művelt területének 60%-án meghatározó, azon a vegyes művelésű telken, ahol egyik művelési ág sem éri el a 60%-ot, a legszigorúbb beépítési szabályokkal rendelkező művelési ágra vonatkozó előírás szerint lehet építeni;

k) állattartó telepet, a családi szükségletet meghaladó állattartást szolgáló épületet - a lovasturizmus céljait szolgáló épület kivételével - tómedertől legkevesebb 1000 méter, egyéb felszíni vizektől legkevesebb 200 méter távolságra lehet elhelyezni.

A lovasturizmus céljait szolgáló építmények és műtárgyak elhelyezéséről a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban kell rendelkezni;

l) lakókocsi, lakókonténer nem helyezhető el;

m) a környezetvédelmi és tájképvédelmi szempontból nélkülözhetetlen mezővédő, útvédő fásításokat a településrendezési tervekben és a helyi építési szabályzatban meghatározott módon kell telepíteni;

n) a vízfolyások menti 20-20 méteres sávban megtelepedett fásszárú növényzet védelmét a vízfolyások karbantartási munkáihoz szükséges feltételek biztosítása mellett kell megoldani.

(2) Új gazdasági telephely, birtokközpont legalább 2 ha területű telken alakítható ki - parti és partközeli településen az adott településhez tartozó, a sem partinak, sem partközelinek nem minősülő településen pedig a birtokközpont építési helyéül szolgáló település és a szomszédos települések közigazgatási területéhez tartozó - legalább 50 ha összterületű, több telekből álló birtok esetén. A magterület, ökológiai folyosó és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben szabályozott területeken a birtokközpont nem alakítható ki. A beépített terület nagysága a birtok összterületének 1%-át és a beépített telek területének 25%-át nem haladhatja meg.

(3) A majorok és gazdasági telephelyek gazdasági célú hasznosítását a településrendezési eszközökben kell szabályozni gazdasági területként, ahol környezetet nem zavaró gazdasági tevékenység folytatható.

(4) Az övezetben az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletben különleges beépítésre szánt terület települési területfelhasználási egységként meghatározott területek közül a nagy bevásárlóközpontok és nagy kiterjedésű kereskedelmi célú területek kialakítása nem engedélyezhető.”

36. § A Btv. 42. §-a és 42. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Erdőterület övezete

42. § Az erdőterület övezetén (E-1, mellékletben a 4. sz. ábra):

- a) a szőlő művelési ágban történő hasznosítás - a szőlő termőhelyi kataszteri területbe is besorolt területeken - az erdészeti hatóság által engedélyezhető;
- b) a védett erdőben csak a természetvédelmi kezelési tervben meghatározott területeken természetvédelmi bemutatási, kezelési, illetve erdészeti célból szabad építményt elhelyezni;
- c) a nem védelmi célú erdőben épületet 10 ha-nál nagyobb földrészleten legfeljebb 0,3% beépítettséggel lehet építeni;
- d) fokozottan védett természeti területeken lévő erdők kivételével az erdők szabad látogathatóságát - tulajdoni állapottól függetlenül - biztosítani kell;
- e) a védőerdők kivételével kerítést létesíteni csak természetvédelmi, vadgazdálkodási, illetve erdőgazdálkodási célból szabad;
- f) új vadaskert létesítése nem engedélyezhető;
- g) terepmotorozás, terepautózás nem engedélyezhető.”

37. § A Btv. 43. §-át megelőzően az „Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 43. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„43. § Az erdőtelepítésre alkalmas terület övezet (E-2, mellékletben a 4. sz. ábra) tekintetében az OTvT által meghatározott erdőtelepítésre alkalmas terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírásai mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
- b) az erdőtelepítés megvalósulásáig az övezetben csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható;
- c) erdőtelepítést az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fafajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni.”

38. § A Btv. 44. §-át megelőzően a „Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete” alcímmel egészül ki.

(2) A Btv. 44. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„44. § A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezet (E-3, mellékletben az 5. sz. ábra) tekintetében az OTvT által meghatározott kiváló termőhelyi adottságú erdőterület országos övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások érvényesek:

- a) az övezetbe tartozó területeket az illetékes erdészeti hatóság állásfoglalása alapján a tényleges kiterjedésnek megfelelően a településrendezési tervekben kell lehatárolni;
- b) az a) pontban lehatárolt területek a településrendezési eszközökben csak erdőterület települési területfelhasználási egységbe sorolhatóak.”

39. § A Btv. 45. §-a és 45. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Turisztikai fejlesztési terület övezete

45. § A turisztikai fejlesztési terület övezetén (Ü-1, mellékletben a 6. sz. ábra):

- a) az 5 ha-nál nagyobb telkek építhetők be, legfeljebb 10%-os beépíthetőséggel;
- b) az épületeket a rendeltetés és a helyi építészeti és táji adottságához igazodva kell megtervezni, és az építési engedély iránti kérelemhez a külön jogszabályban meghatározott látványtervet kell mellékelni;
- c) a telkek területének legalább 50%-át növényzettel fedetten kell kialakítani;

d) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos építményeik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájképvédelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével a terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.”

Táj, természetvédelem

20. § A Btv. 23-25. §-ai, valamint a §-okat megelőző alcímek helyébe a következő rendelkezések és alcímek lépnek:

„Magterület övezete

23. § A magterület övezete (Ö-1, mellékletben a 7. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a magterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg;
- b) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- c) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;
- d) települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével történhet;
- e) új építmény elhelyezése tájba illesztve, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;
- f) új építmény a természetvédelmi kezelés és bemutatás céljából, valamint szakrális építményként (kápolna, kereszt, kőkép) helyezhető el;
- g) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;
- h) erdőtelepítés, erdőfelújítás, külterületi fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;
- i) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

Ökológiai folyosó övezete

24. § Az ökológiai folyosó övezete (Ö-2, mellékletben a 7. sz. ábra. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint az ökológiai folyosó kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) a természetvédelmi hatóság hozzájárulása nélkül a területhasználati, környezeti és funkcionális változtatások nem engedélyezhetők és nem hajthatók végre;
- b) a településrendezési tervek készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatosá tételét ökológiai vizsgálatokra alapozva kell tervezni és biztosítani;
- c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- d) a kialakult tájhasználat csak a természeti értékek sérelme nélkül változtatható meg, a meglévő természetszerű művelési ágak (gyep, nádas, erdő) megtartandók, művelési ág váltása csak intenzívebb művelésükből a természetszerű irányában engedélyezhető;
- e) a települések beépítésre szánt területének növelése és fejlesztése a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;

- f) szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;
- g) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telek nem építhető be;
- h) közlekedési építmények abban az esetben és olyan módon jelölhetők ki, ha a magterület, a természetes és természetközeli élőhelyek fenntartása, valamint az ökológiai kapcsolatok működése biztosítható;
- i) közlekedési építmények a terepi adottságokhoz alkalmazkodva, tájba illesztve helyezhetők el;
- j) új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve és a természetvédelmi hatóság és kezelő hozzájárulása alapján történhet;
- k) 10 m magasságot meghaladó építmény - kápolna, kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;
- l) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, csak természetes és környezetkímélő módszerek, gazdálkodás alkalmazható;
- m) erdőtelepítést, erdőfelújítást, külterületi fásítást őshonos fajokkal kell végezni;
- n) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

Pufferterület övezete

25. § A pufferterület övezete (Ö-3, mellékletben a 7. sz. ábra) tekintetében az OTTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a pufferterület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- b) művelési ág váltásához, művelés alól kivonáshoz és a művelés alól kivett terület újrahasznosításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges;
- c) országos jelentőségű védett természeti területen szántóművelési ágban építmény nem helyezhető el;
- d) energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető;
- e) a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken 2700 m²-nél kisebb telkek nem építhetők be;
- f) új külszíni bányatelek nem állapítható meg;
- g) közlekedési építmények, új villamosenergia-ellátási, táv- és hírközlő vezetékek, egyéb közművezetékek, építmények tájba illesztve a természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételekkel létesíthetők;
- h) csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;
- i) a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, új hulladéklerakó, hulladéktároló, hulladékkezelő telep - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), valamint hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető;
- j) csak extenzív jellegű, vagy természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazhatók, a kialakult tájhasználatot csak a természeti értékek sérelme nélkül szabad megváltoztatni.”

21. § A Btv. 26-27. §-ai, valamint a §-okat megelőző alcímek helyébe a következő rendelkezések és alcímek lépnek:

„Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

26. § A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete (T-1, mellékletben a 8. sz. ábra) tekintetében az OTvT által meghatározott országos jelentőségű tájképvédelmi terület országos övezetre, valamint a térségi jelentőségű tájképvédelmi terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

- a) beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
- b) a művelési ág váltása, illetve a más célú hasznosítás csak az adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, tájhasználat kialakítása, illetve a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében az illetékes természetvédelmi hatóság hozzájárulásával engedélyezhető;
- c) a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;
- d) a kialakult geomorfológiai formák (hegygerinc, völgy stb.) megőrzendők;
- e) országos jelentőségű védett természeti területen a kertgazdasági terület övezetébe is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telek nem építhető be, szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;
- f) új épület vagy építmény elhelyezése tájba illesztve, a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;
- g) új üzemanyagtöltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, valamint hulladékártalmatlanító - kivéve a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), továbbá hulladéktároló állomás - nem létesíthető;
- h) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;
- i) csarnok jellegű épület és reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető.”

Infrastruktúra

5. § A Btv. 5. §-át megelőző III. fejezet címe helyébe a következő cím lép, valamint a Btv. A következő 4/A-C. §-okkal és alcímekkel egészül ki:

„A BALATONI TERÜLETRENDEZÉSI SZABÁLYZAT A térségi terület-felhasználás rendjére vonatkozó szabályok

4/C. § (1) Az országos és térségi jelentőségű közlekedési infrastruktúra-hálózatok térbeli rendjét, az országos és térségi jelentőségű építmények elhelyezkedését a térségi szerkezeti terv, a hálózat szempontjából meghatározó települések felsorolását a 2/1-5. számú melléklet tartalmazza.

(2) A közlekedési infrastruktúra építményei közül

- a) a tervezett gyorsforgalmi utak területét a nyomvonalak leírása tekintetében meghatározott települések közigazgatási területén kell biztosítani, a nyomvonal biztosítása során a nyomvonalak tájba illesztésére és a környezetvédelem szempontjainak és követelményeinek érvényesítésére, valamint a szakaszolható megépítésre különös gondot kell fordítani;
- b) a meglévő főutak elkerülő szakaszait a szakági tervekben és a településrendezési tervekben kell pontosítani;
- e) kiemelt jelentőségű mellékutakat kell kialakítani a 2/1. sz. melléklet szerint meghatározott irányokban;

(3) A közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas építmények közül

- a) a szennyvízcsatorna-hálózat létesítésének engedélyezésére csak a megfelelő kapacitású csatlakozó szennyvíztisztító telep megléte esetén, illetve új tisztító építésekor azzal egyidejűleg kerülhet sor;
- b) 20 személygépkocsi befogadóképességűnél nagyobb gépkocsiparkolók felületéről az összegyűjtött csapadékvizeket csak olajfogón átvezetve lehet a csapadékvíz-csatornába bekötni, és a parkolókban összefolyó csapadékvíz zöldfelületre nem vezethető;
- c) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából az országos jelentőségű védett természeti területen a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;
- d) a műsorszórás és a mobil rádiótelefon hírközlés bázisállomásainak telepítésekor a berendezéseket meglévő magasépítményeken többfunkciós állomásként kialakított közös hírközlési toronyra kell elhelyezni. Önálló antennatartó szerkezet és csatlakozó műtárgy csak akkor helyezhető el, ha meglévő magasépítményeken erre nincs lehetőség. Az önálló antennatartó szerkezet az országos jelentőségű védett természeti területeken, valamint a térségi jelentőségű táj- és településképp védelmi terület övezetén kívül, a táj- és településképpbe illeszkedően létesíthető.”

9. § A Btv. 9-12. §-ai helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„9. § (1) A kiemelt üdülőkörzet területére kívülről - a regionális víziközmű rendszerre a szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történő csatlakozás kivételével - szennyvizet bevezetni tilos, ha a tisztított szennyvíz befogadója a Balaton.

(2) A kiemelt üdülőkörzet területén keletkezett tisztított szennyvíznek a kiemelt üdülőkörzet területéről történő kivezetéséről a gazdasági és műszaki szempontok mérlegelésével kell gondoskodni.

(3) A kiemelt üdülőkörzet településeinek

a) beépítésre szánt területén a megépült és üzembe helyezett szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötés kötelező,

b) beépítésre nem szánt területén a vezetékes ivóvízhálózatra rákötött telkeknek a megépült szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötése a szennyvízcsatorna-hálózat átadását követő egy éven belül kötelező.

(4) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációba nem tartozó 2000 LEÉ alatti településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(5) A kiemelt üdülőkörzet partinak és partközelinek nem minősülő, szennyvízelvezetési agglomerációkba tartozó településeinek beépítésre szánt területein, illetve belterületein, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, illetve a tisztítómű tovább nem terhelhető új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni, illetve az engedélyek érvényét meghosszabbítani csak akkor lehet, ha az illetékes környezetvédelmi és vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés létesült.

(6) A kiemelt üdülőkörzet településeinek beépítésre nem szánt területén, amennyiben nincs lehetőség a szennyvízcsatorna-hálózathoz történő csatlakozásra, új épület építésére építésügyi hatósági engedélyt adni csak vízzáró szennyvíztároló, illetve a környezetvédelmi és a vízügyi hatóság által engedélyezett egyedi szennyvízkezelő berendezés megléte esetén lehet.

(7) A kiemelt üdülőkörzet településeinek közigazgatási területén a szippantott szennyvizek kezelés nélküli elhelyezése nem engedélyezhető.”

Épített környezet védelem

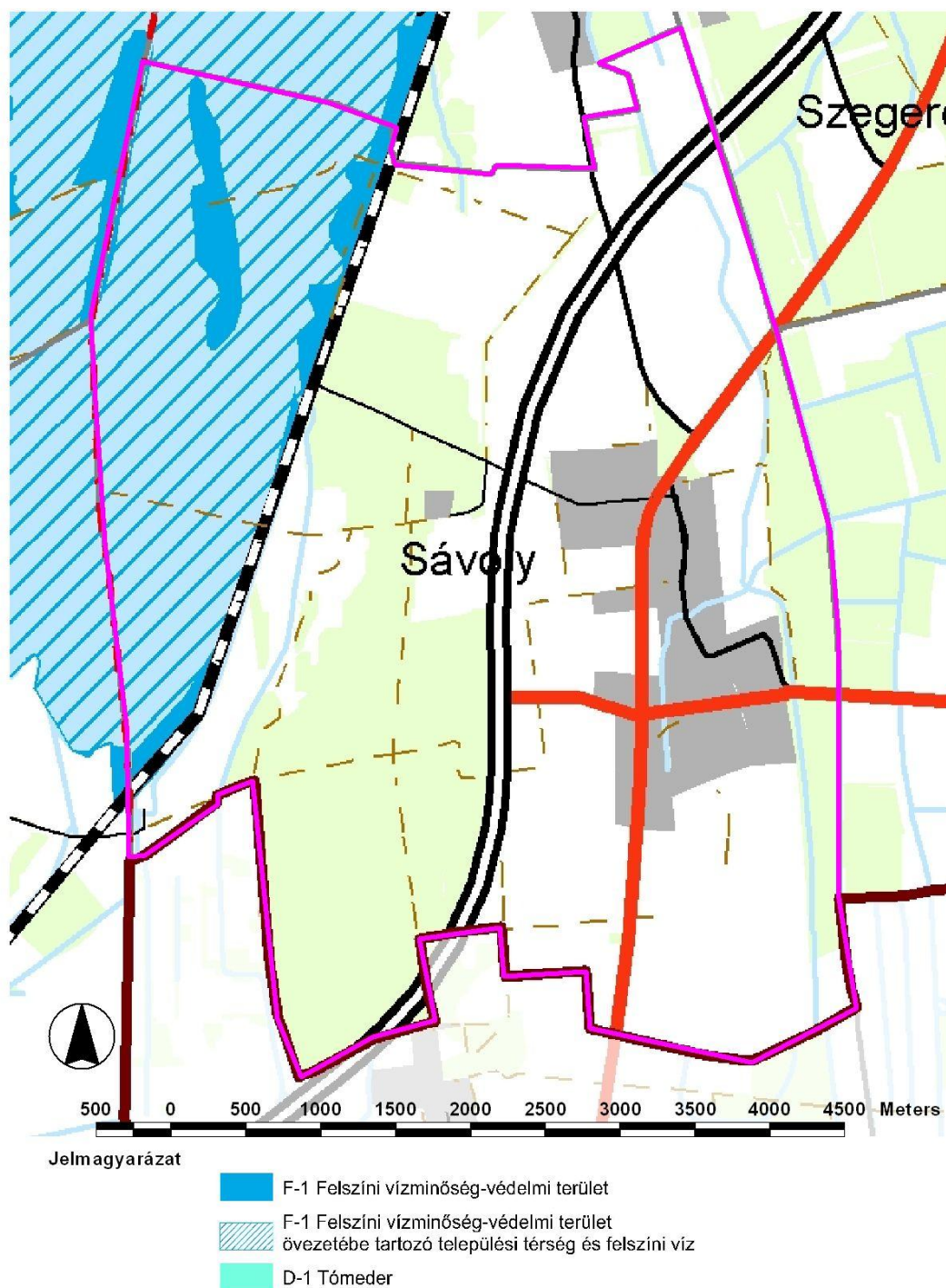
31. § A Btv. 37. §-a és 37. §-ának alcíme helyébe a következő rendelkezés és alcím lép:

„Települései terület övezete

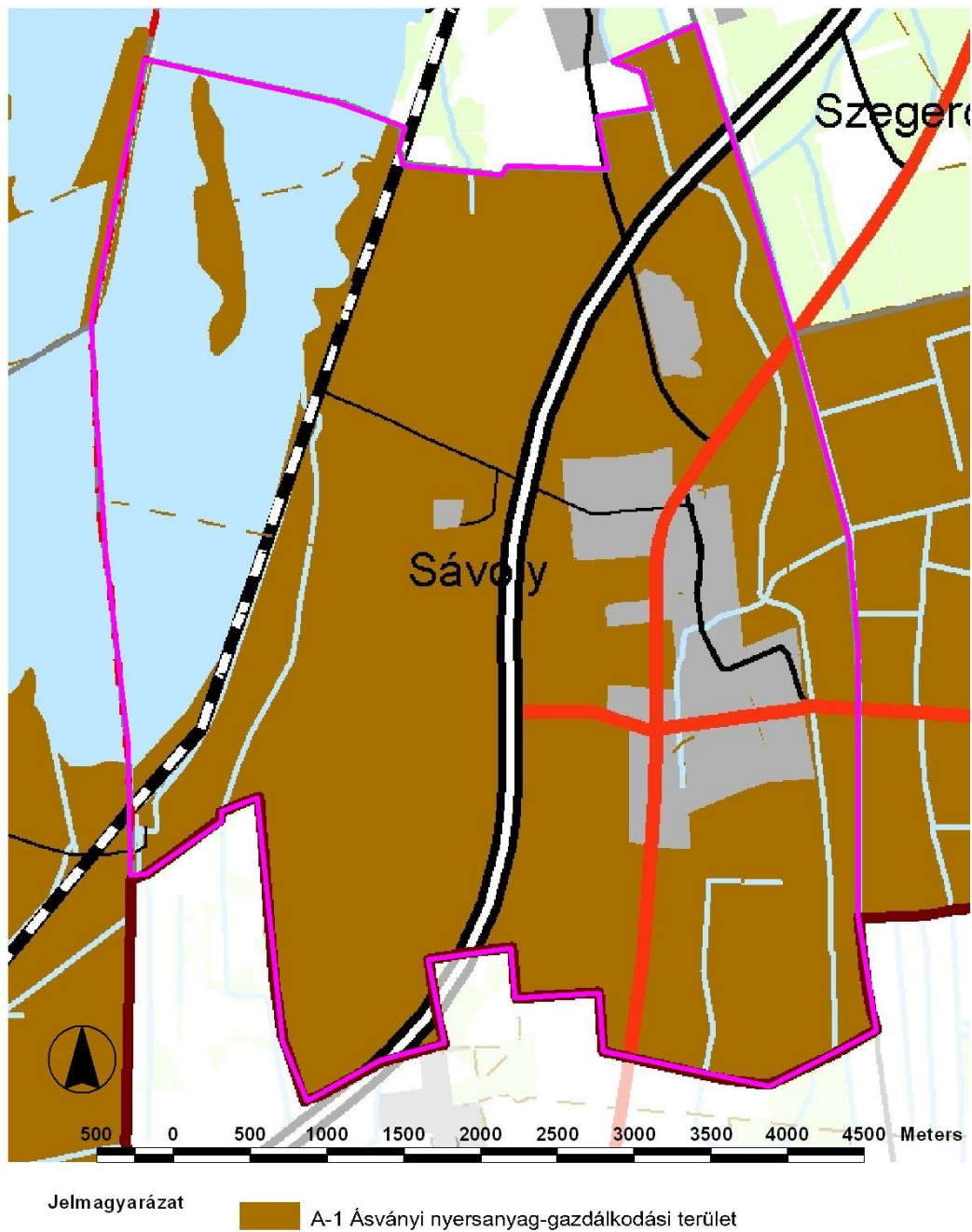
37. § A települési terület övezetén (U-1, mellékletben a 4. sz. ábra):

- a) a településszerkezeti terveknek a történeti, építészeti, településszerkezeti, környezeti és természeti adottságokkal, valamint a felszíni vízrendezéssel, közművesítéssel, környezetalakítással, tájrendezéssel foglalkozó szakági munkarészeit, illetve a vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területekre készült tanulmányterveket a helyi építési szabályzatban kötelezően figyelembe kell venni;
- b) új beépítésre szánt terület határa utcahatárosan nem alakítható ki;
- c) az új beépítés szabályozásakor a meglévő beépítési magassághoz kell igazodni;
- d) a meglévő építmények felújításának, helyreállításának, átalakításának és korszerűsítésének lehetőségét e törvény szabályozási előírásainak figyelembevételével a helyi építési szabályzatban kell meghatározni;
- e) a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.

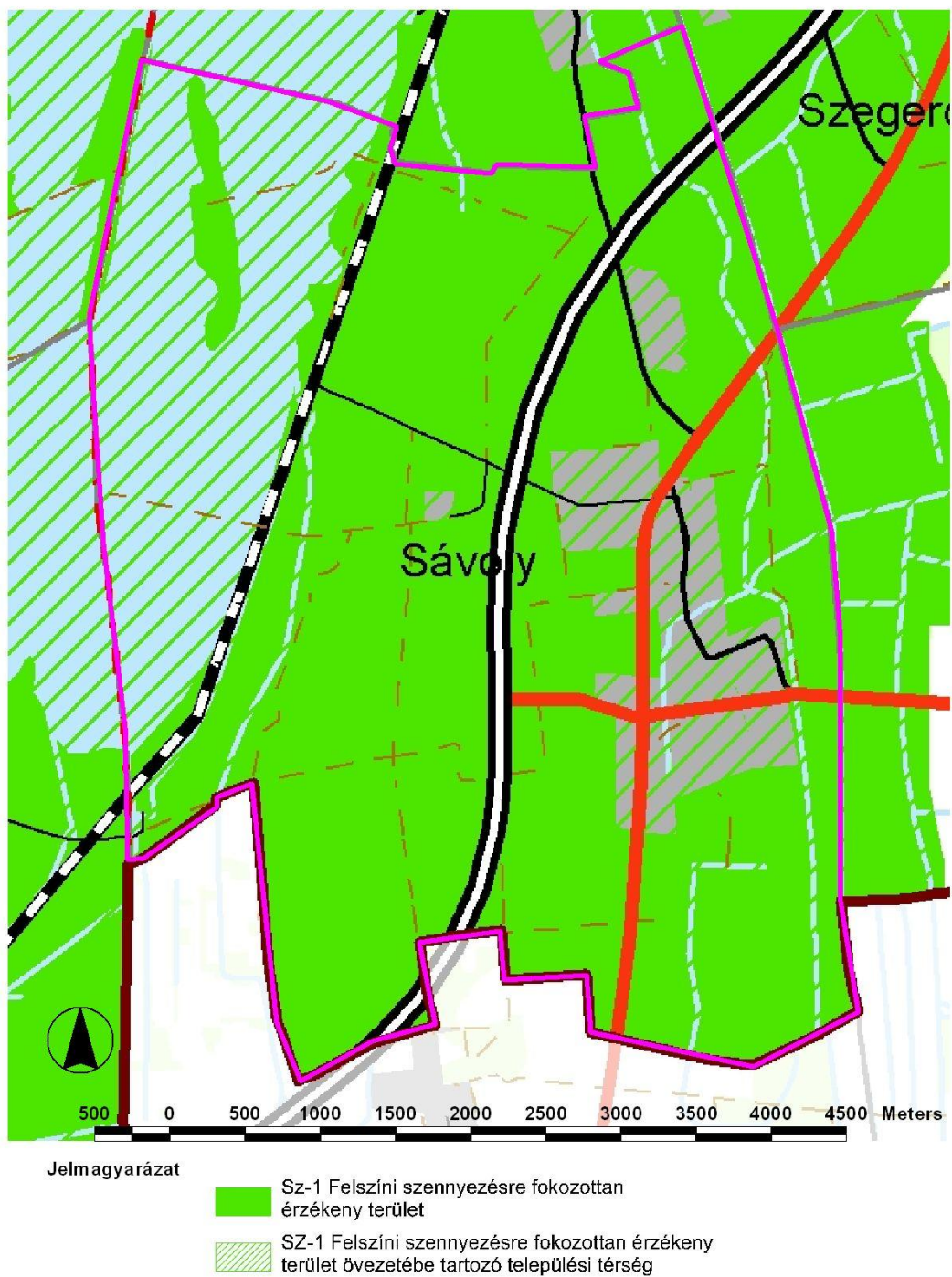
1. sz. ábra: A felszíni vízminőség-védelmi terület övezete

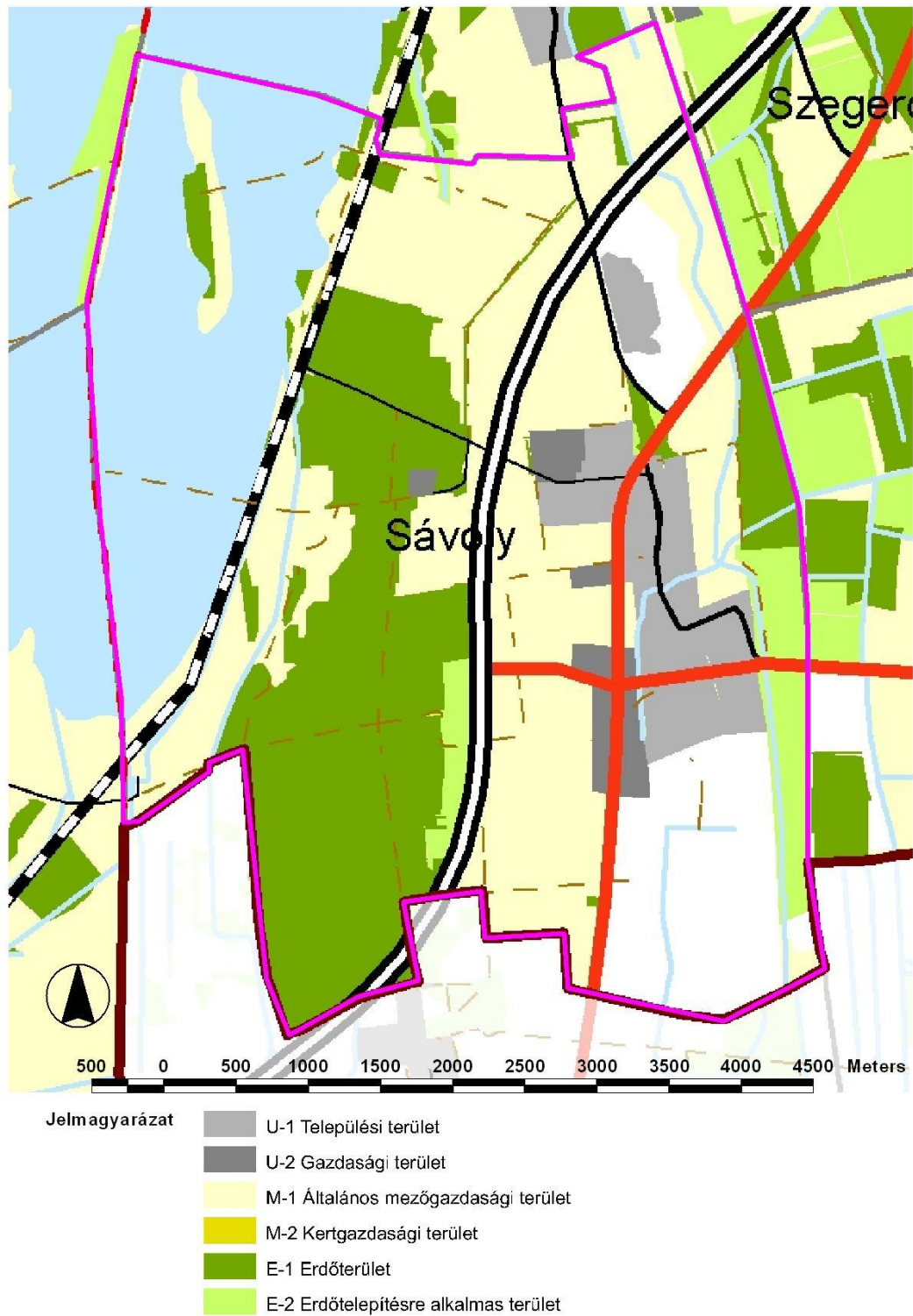
2. sz. ábra: Az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

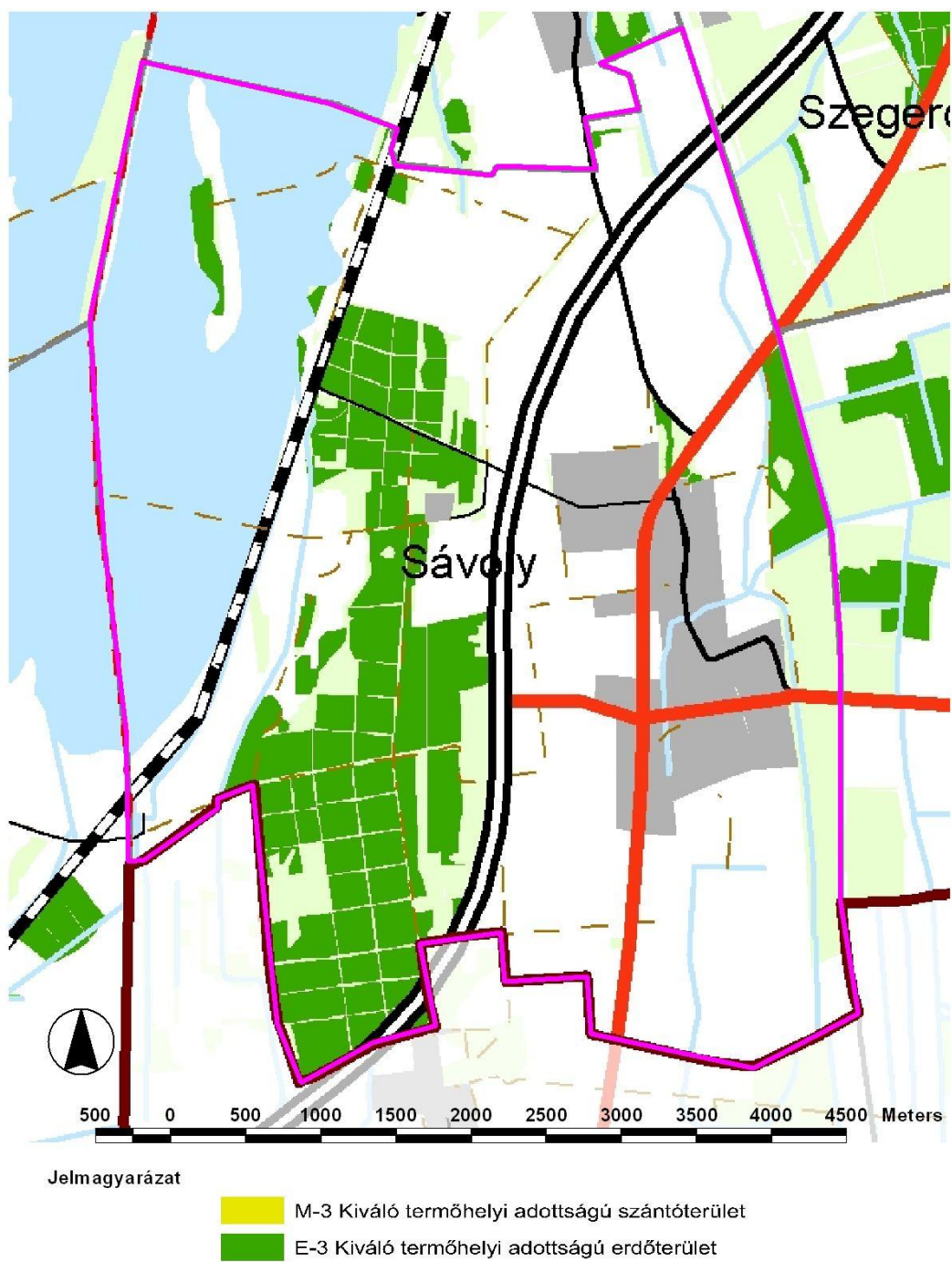
3. sz. ábra: A felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny terület övezete

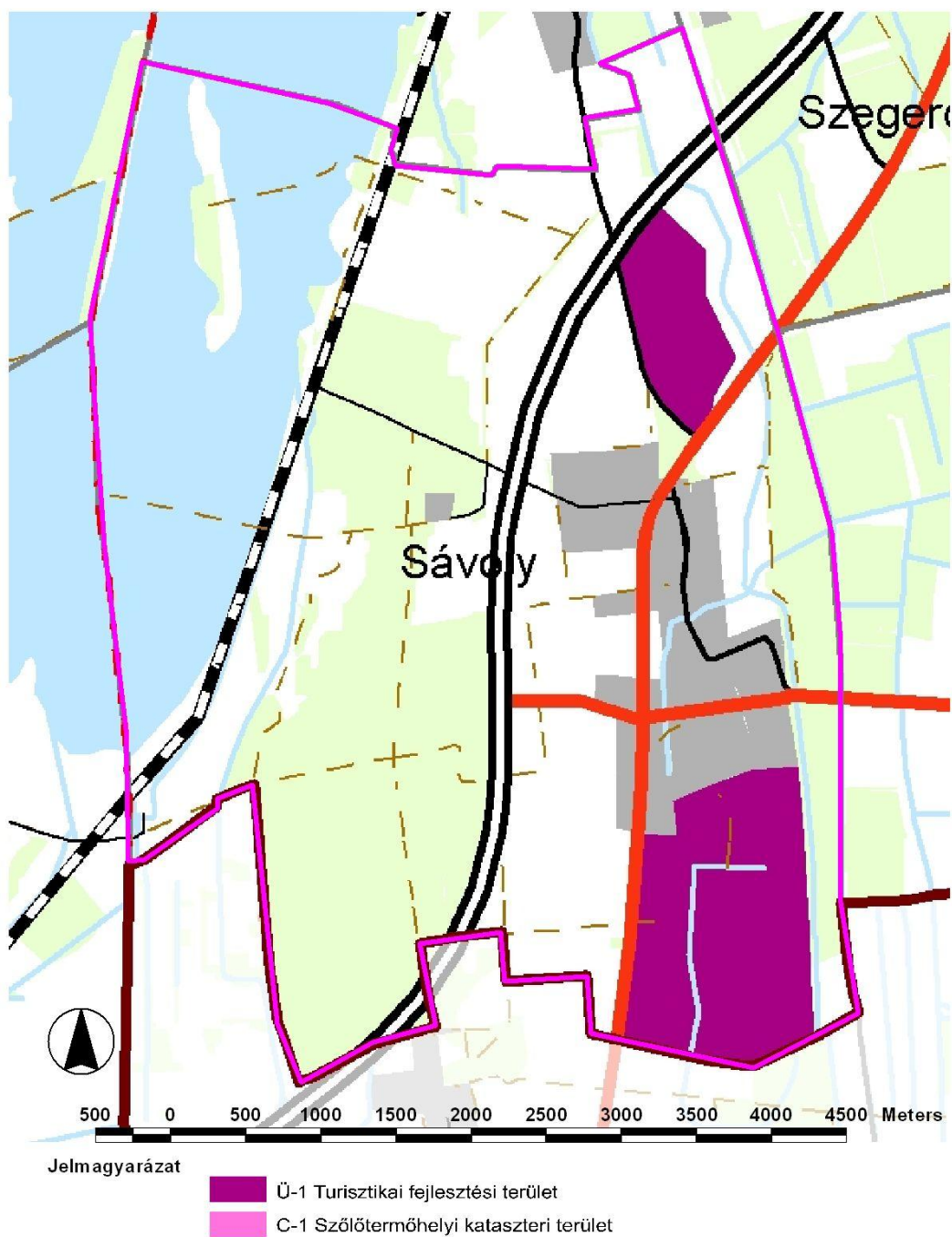
4. sz. ábra: Az általános mezőgazdasági terület, erdőterület, erdőtelepítésre alkalmas terület, valamint települési terület övezete

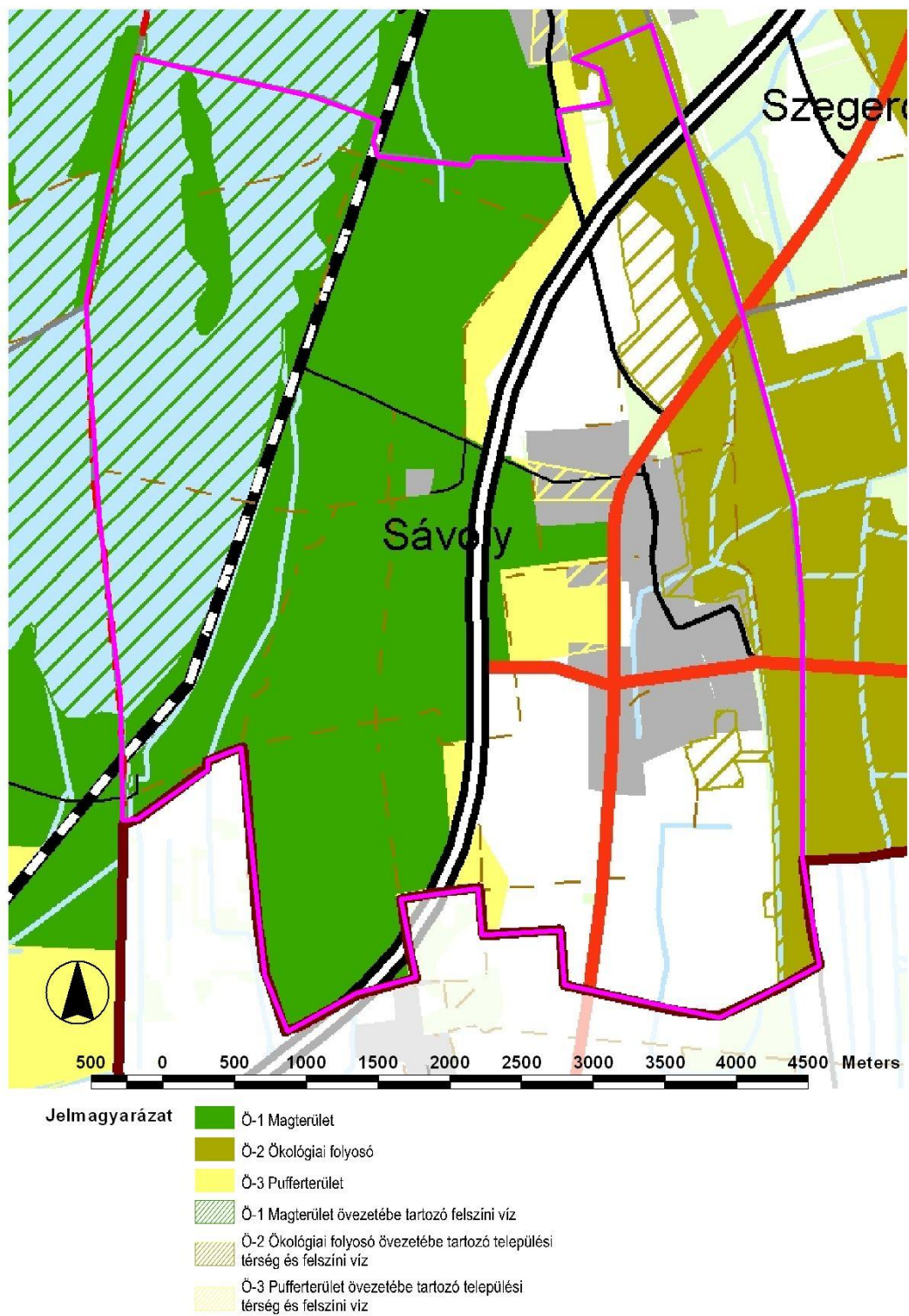
5. sz. ábra: A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

6. sz. ábra: A turisztikai fejlesztési terület övezete

7. sz. ábra: A magterület, ökológiai folyosó és puffterület övezete

8. sz. ábra: A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

